

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО

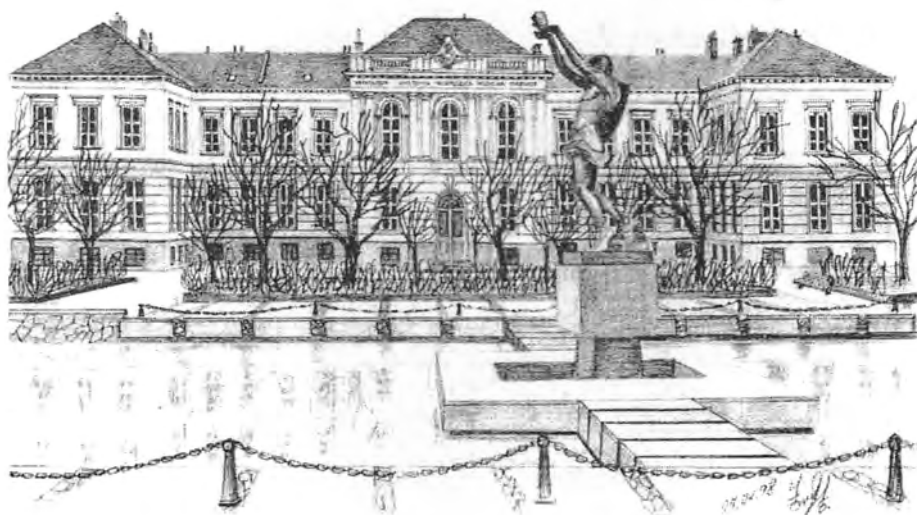
ДМИТРО ЗЕРБІНО

ЖИТТЯ ПРИСВЯЧЕНЕ НАУЦІ
до 90-річчя від дня народження

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО

БІОБІБЛІОГРАФІЯ ВЧЕНИХ УКРАЇНИ

ДМИТРО ЗЕРБІНО –
ЖИТТЯ, ПРИСВЯЧЕНЕ НАУЦІ
(до 90-річчя від дня народження)

Львів – 2017

УДК 616–091 (092)

З-57

Дмитро Зербіно — життя, присвячене науці (до 90-річчя від дня народження) / укладачі : О. П. Малюк, Н. М. Бродс, М. С. Надрага, С. В. Васільєва, О. М. Кріль ; науковий редактор А. В. Магльований ; Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького. – Львів, 2017. – 184 с. – (Біобібліографія вчених України).

У ювілейному виданні наведено нарис життєвого шляху, науково-педагогічної, організаторської та громадської діяльності доктора медичних наук, професора, академіка Дмитра Зербіно. У книзі вміщено дані про основні дати життя і діяльності Д. Д. Зербіно як вченого й педагога та розвиток його наукової школи.

Книга містить відомості про наукові здобутки, підготовку наукових кадрів, багатогранну та багаторічну організаторську, науково-педагогічну діяльність ювіляра та оцінку його заслуг на державному рівні. Подано хронологічний показник праць, у якому зібрані монографії, наукові статті, дисертаційні роботи, виконані під керівництвом Д. Д. Зербіно, патенти, авторські свідоцтва, а також публіцистичні статті та інтерв'ю, рецензії та відгуки на наукові праці, публікації про Д. Д. Зербіно. Зміст книги доповнено фотоілюстраціями. Для науковців, студентів, лікарів та всіх, хто цікавиться розвитком медичної науки та освіти в Україні.

Науковий редактор професор А. В. Магльований

Укладачі: О. П. Малюк, Н. М. Бродс

Укладачі бібліографії: М. С. Надрага, С. В. Васільєва, О. М. Кріль

*Затверджено до друку Вченою Радою
Львівського національного медичного університету
імені Данила Галицького (протокол № 2-ВР від 22 березня 2017р.)*

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	5
СЛОВО ДО 90-РІЧЧЯ АКАДЕМІКА Д. Д. ЗЕРБІНО	7
ЖИТТЄВИЙ ШЛЯХ, НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА ТА ОРГАНІЗАТОРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ДМИТРА ЗЕРБІНО	12
Шкільні й студентські роки, сімейний стан. Початок роботи	12
Головні напрями організаторської і науково- організаторської діяльності Д. Зербіно.	13
Основні напрями наукових праць Д. Зербіно у різних галузях клініки і патології людини	21
Найважливіші результати досліджень Д. Зербіно та його учнів: нові методики і способи, наукові факти, гіпотези, концепції, теорії	22
НАУКОВА ШКОЛА Д. ЗЕРБІНО – «ПРОБЛЕМИ ПАТОЛОГІЇ СЕРЦЕВО-СУДИННОЇ СИСТЕМИ»	25
Дисертації, захищені під керівництвом Д. Зербіно (1966–2017)	25
Науково-експертна діяльність Д. Зербіно	30
ХРОНОЛОГІЧНИЙ ПОКАЖЧИК ПРАЦЬ Д. ЗЕРБІНО ТА ЙОГО СПІВАВТОРІВ	31
Автореферати дисертацій Д. Зербіно	31
Монографії та атласи	31
Список наукових праць (статті, тези) Д. Зербіно	38
Патенти та авторські свідоцтва. Свідоцтва про реєстрацію авторського права на твір.	102
Публіцистичні статті та інтерв'ю Д. Зербіно	104
Біографічні нариси про вчених	108
Рецензії на монографії та підручники колег.	111
НАУКОМЕТРИЧНІ ПОКАЗНИКИ НАУКОВИХ ПРАЦЬ Д. ЗЕРБІНО (ЗГІДНО РЕСУРСУ GOOGLE SCHOLAR)	115
УЧАСТЬ Д. ЗЕРБІНО У НАУКОВИХ ФОРУМАХ	117
Доповіді Д. Зербіно на з'їздах та конгресах кардіологів України (1993–2016).	118
Міжнародні конгреси «Профілактика. Антиейджинг. Україна» (2011, 2012, 2014, 2015, 2016)	120

АКАДЕМІЧНІ І ПОЧЕСНІ ЗВАННЯ ТА НАГОРОДИ Д. ЗЕРБІНО .	121
Коротка загальна історія кафедри патологічної анатомії.	
Персоналії	121
ЗАЦІКАВЛЕННЯ	126
ПУБЛІКАЦІЇ ПРО ДМИТРА ДЕОНИСОВИЧА ЗЕРБІНО	127
ФОТОГАЛЕРЕЯ	133

ПЕРЕДМОВА

10 березня 2016 року виповнилося 90 років видатному вченому, клінічному патологу Дмитру Деонисовичу Зербіно – доктору медичних наук (1965), професору (1966), заслуженому діячу УРСР (1988), члену-кореспонденту Національної Академії наук України (1991), члену міжнародної Академії патології (1992, США), академіку Національної Академії медичних наук України (2002), Лауреату Державної премії України (2002), завідувачу кафедри патологічної анатомії Львівського медичного інституту (з 1966 р.), директору Інституту клінічної патології Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького (1996–2013 рр.), директору Музею хвороб людини (внесеного до Державного реєстру наукових об'єктів, які є національним надбанням) з 2013 року, професору кафедри патологічної анатомії університету з 2016 року.

Понад півстоліття Дмитро Зербіно віддав благородній справі підготовки освічених професійних кадрів, вихованню молодого покоління в дусі відданості медицині. Своїми знаннями, винятковою працездатністю, педагогічним талантом, надзвичайно глибоким науковим ставленням до принципів охорони здоров'я людини він здобув заслужений авторитет серед широкого кола медиків та наукової громадськості. Його учні працюють у багатьох куточках нашої країни та далеко за її межами, вони завжди згадують Дмитра Деонисовича з теплотою і повагою.

Важливо зазначити, що за своє життя Д. Зербіно не був членом жодної політичної партії та не приєднувався до різних політичних рухів. Все своє життя він присвятив Науці та вірно служив своїй Вітчизні – Україні.

У ювілейному виданні на пошану вченого наведено нарис життєвого шляху, науково-педагогічної, організаторської та громадської діяльності академіка Дмитра Зербіно. Книга містить стислі відомості про дитячі, шкільні й студентські роки та сімейний стан ювіляра, його головні наукові здобутки, підготовку наукових кадрів, багатогранну та багаторічну професійну діяльність та оцінку заслуг на державному рівні.

У книзі вміщено дані про основні дати життя і діяльності Д. Зербіно як вченого й педагога та розвиток його наукової школи. Подано хронологічний показчик праць, у якому зібрані монографії, наукові та енциклопедичні статті, тези та матеріали конференцій, дисертаційні роботи, виконані під керівництвом Д. Д. Зербіно, патенти, авторські свідоцтва, публіцистичні статті та інтерв'ю, рецензії та відгуки на наукові праці та література про Д. Зербіно. Усі праці, автором або

співавтором яких є Д. Зербіно, подано за назвами. Бібліографічний опис здійснено на основі чинного в Україні стандарту (ДСТУ ГОСТ 7.1:2006). Позиції, не уточнені укладачами «de visu», позначені «*».

При підготовці видання використовувалися особисті архіви Д. Зербіно, матеріали з бібліотеки кафедри патологічної анатомії та судової медицини, Наукової бібліотеки ЛНМУ імені Данила Галицького та Львівської обласної наукової медичної бібліотеки. Зміст книги доповнено фотоілюстраціями і фотокопіями документів.

Укладачі видання сподіваються, що їх науковий доробок допоможе розкрити великий внесок плідної праці видатного клінічного патолога Дмитра Деонисовича Зербіно на благо української медичної науки.

СЛОВО ДО 90-РІЧЧЯ АКАДЕМІКА Д. Д. ЗЕРБІНО

Зіменковський Б. С.,
*академік НАМН України,
ректор Львівського національного
медичного університету
імені Данила Галицького*

Вітаючи Дмитра Деонисовича Зербіно із знаменною для нього і для усіх нас датою, хочу нагадати, що його ім'я у науковому світі як в Україні, так і поза її межами нерозривно пов'язане із розвитком багатьох напрямків медичної науки. Багатогранність наукових зацікавлень професора Дмитра Зербіно виявляється в охопленні ним якнайширшого кола питань не лише медицини, але й суспільства, зокрема, екології.

Про цю видатну людину можно сказати багато доброго. Ми працюємо разом в одному Університеті півсторіччя, від 1966 року. Він був професором, очолив кафедру патологічної анатомії, а я працював асистентом кафедри фармацевтичної хімії. З його появою в Університеті відразу почалися зміни – спочатку на кафедрі, а згодом і в роботі клінічних установ. Прийшов молодий, енергійний, завзятий, доброзичливий вчений, непересічна особистість.

Дмитро Деонисович продовжує активно працювати. Він високого класу фахівець (й досі), порядна людина (нікого ніколи не підвів), не заздрисний (цього треба повчитися), не прагнув посісти високу посаду (хоча, до слова, його не один раз запрошували до Києва і Москви). З нами працює справжній університетський Професор (з великої літери): його лекції й досі пам'ятають лікарі, колишні студенти, а його дослідження, дослідження його учнів, нині професорів і доцентів – значущий внесок у розвиток сучасної медицини.

Зербіно Дмитро Деонисович і зараз «за верстатом науки» – декілька його учнів закінчують докторські дисертації. Але впевнений, що це не кінець: в Дмитра Деонисовича ще багато ідей і планів. Отже, побажаємо йому їх здійснення!

Сердюк А. М.,
*академік НАМН України,
президент Національної Академії
медичних наук України (2011–2016)*

Знаю Дмитра Деонисовича впродовж трьох десятиріч. Його діяльність як науковця мене завжди цікавила, бо він, по суті кажучи, патолог-еколог. Тобто наші погляди на проблеми екології та екологічної патології найчастіше збігалися, наукові інтереси – тим більше.

Особливо це проявилось у період епідемії алопеції у дітей у Чернівцях у 1988 р., під час своєїрідної, раніше невідомої хвороби. Ми, наші співробітники, працювали разом у Чернівцях. Дослідження цієї короткої, але «гучної» епідемії тривало ще кілька років. Було захищено ряд дисертацій. Частина з них під керівництвом Дмитра Деонисовича. А разом ми випустили монографію «Чернівецька хімічна хвороба: нове екологічне захворювання?» (1988). Хоча й досі є противники талієвої етіології цього захворювання, тим не менше її повністю доведено і підтримано провідними зарубіжними дослідниками (Д. Григорійчуком, США). А у «Додатках» до цієї книги наведено всі документи й докази.

З того часу минуло майже тридцять років. І за цей період наших контактів тривали пошуки і було завершено ще дві наші спільні книги «Талотоксикози» (2012) та «Экологические катастрофы: вина человека?» (2015).

Наші дослідження (та наших учнів і послідовників) ми з Дмитром Деонисовичем завжди орієнтували на важливіший принцип ВООЗ з дослідження хвороб хімічної етіології. «Раптовий спалах хвороби, яка вважається «ною», часто приписується невідомому інфекційному агенту. При виявленні етіології слід брати до уваги фактори хімічної природи» (3 кн.: «Принципы изучения болезней предположительно химической этиологии и их профилактика») (ВООЗ, Гигиенические критерии состояния окружающей среды. – М., 1990. – С. 15). Відомо, що в останні десять років Д. Д. Зербіно розвинув свої ідеї і дослідження з екологічної патології людини у фундаментальній праці, яку назвав «Экологическая патология: проблемы превентивной медицины. Концепция первичной профилактики сердечно-сосудистых заболеваний» (надруковано 43 статті у журналі «Мистецтво лікування» у 2010–2014 рр.).

Завершуючи цей далеко не повний перелік наших контактів, хочу підкреслити, що Дмитро Деонисович Зербіно видатний вчений і вчитель, який створив свою наукову школу – адже в офіційному списку його дисертантів понад 75 докторів та кандидатів наук. Знаю, що він і зараз «не зупинився», не почувається пенсіонером. І за його ідеями та під його керівництвом сьогодні виконується декілька докторських дисертацій.

Хочу побажати Дмитру Деонисовичу – багато років здоров'я та натхнення!

Кундієв Ю. І.

*академік НАН України та НАМН України,
віце-президент НАМН України*

Читачам цієї книги про життя та наукову діяльність Дмитра Деонисовича Зербіно я хотів би передусім нагадати, що він давній соратник і друг співробітників Інституту медицини праці.

Значною заслугою Дмитра Деонисовича є те, що він першим із патологоанатомів у нашій країні (та й, ймовірно, за кордоном) звернув особливу увагу у своїх дослідженнях на вплив важких металів, на серйозні, часом фатальні патоморфологічні перетворення в серцево-судинній системі під впливом різних ксенобіотиків. Ці дослідження почалися ще у вісімдесяті роки, коли Дмитро Деонисович показав патологічні зміни судин у водіїв автотранспорту, зварювальників, ливарників. Пізніше (у 2002 р.) ці дослідження було оцінено присудженням Державної премії України групі вчених України. До номінантів, членів Національної Академії медичних наук, увійшов і Д. Д. Зербіно. Робота формулювалася так: «Важкі метали як небезпечні для людини забруднювачі довкілля».

У середині вісімдесятих років Дмитро Деонисович із своїми співробітниками активно долучився до пошуків причин епідемії у Чернівцях. Ці дослідження завершилися виданням монографії «Черновицкая химическая болезнь: новое экологическое заболевание?» (автори Д. Д. Зербіно, А. М. Сердюк). Головне, що було доведено – причина сполуки талію. Цю ж етіологію було підтверджено дослідженнями токсикологів (В. І. Білоус).

В останні роки Дмитро Деонисович висунув етіологічну гіпотезу, а потім створив теорію, в основі якої ідея (вже частково підтверджено дослідженнями) про те, що ксенобіотики первинно уражають артерії, особливо коронарні, призводять вже у молодому віці до коронарної недостатності та інфарктам.

Яцків Я. С.,

академік НАН України

У кінці вісімдесятих років минулого століття друг моєї молодості Валерій Данилейченко (нині – професор, мікробіолог) розповів мені, що у Львівському медичному інституті (тоді ще не університет) працює професор, дуже активний у науці, симпатичний і контактний, і головне, що в нього уже формується своя школа в галузі серцево-судинних захворювань. Минув деякий час і випала нагода познайомитися із Дмитром Деонисовичем Зербіно. Це сталося в період чергових виборів до Академії наук України – у 1991 році, коли було прийнято

рішення значно розширити участь представників медичної науки в діяльності Академії. Професор Д. Д. Зербіно був серед претендентів, висунутих Львівським медичним інститутом, за спеціальністю «морфологія людини». Оскільки такої «узагальненої» спеціальності немає, бо у медичних вишах є анатомія, гістологія, патологічна анатомія, то претендентів було не мало – близько п'яти (точно не пам'ятаю). Але обрали патологоанатома Д. Д. Зербіно. Тоді ми й познайомилися. Знайомство «розширилось», коли у 1994 р. вийшла унікальна монографія Д. Д. Зербіно «Научная школа как феномен» (Київ: Наукова думка, 1994). Ця книга, без сумніву, була новим словом у наукознавстві. А її автор уже мав досвід керівництва більше 40 дисертаціями. Тобто він створив свою наукову школу (з 1966 р.), яка досліджувала хвороби лімфатичних судин (з часом ці дослідження ввійшли в підручники, у медичну енциклопедію). Під егідою Українського міжнародного комітету з питань науки при НАН України, який я очолюю з 1990 року, була організована конференція на тему «Що таке наукова школа?». Виступи учасників показали, що, по-перше, це – далеко неоднозначне розуміння такого спонтанного і, як я зазначав раніше, унікального явища в науці, по-друге – що ця проблема надзвичайно актуальна; а по-третє – бажано видати книгу українською мовою. Але Дмитро Деонисович «пішов далі», написавши нову, більш глибоку книгу. Я запропонував йому подати свій рукопис «Наукова школа: лідер і учні» на конкурс до «Фонду фундаментальних наукових досліджень». Конкурс він виграв і монографія була видана в 2004 р. у Львові.

У дев'яностих роках розпочались спроби створення в Україні науково-популярного журналу, зокрема, в системі Національної академії наук. Таких два журнали було створено групою молодих ентузіастів. У 1999 р. почав видаватися науково-популярний журнал «Пульсар», а потім «Науковий світ». Їх термін «життя» був недовгий. Але там з'явилось декілька статей Д. Д. Зербіно, теж про проблеми наукової творчості. Пізніше, у 2006 р. було започатковано в НАН України видання журналу «Світогляд», у роботі якого активну участь бере професор Д. Д. Зербіно.

У 2002 році «Український міжнародний комітет з питань науки та культури при НАН України» сформував цикл «Золоті імена науки України» у формі науково-популярних фільмів про членів Національної академії наук. Були зняті стрічки про академіків М. Ф. Гулого, А. Т. Малую, П. Г. Костюка. У тому ж циклі зняли фільм і про Д. Д. Зербіно. Стрічка вийшла під назвою – «Професор Дмитро Деонисович Зербіно – з любов'ю до людей та життя».

П'ятого червня 2003 р. відбулася зустріч з Д. Д. Зербіно в дискусійному клубі «Елітарна світлиця» (Київський будинок вчителя), де

був презентований цей фільм, були виступи з привітаннями герою фільму та невеликий концерт, на якому співала Ольга Богомолець.

Не думаю, що такі мої дії якось вплинули на зростання популярності Д. Д. Зербіно, і все-таки я дуже зрадів, коли в жовтні 2002 р. на Загальних зборах Національної академії медичних наук України Дмитро Зербіно був обраний її дійсним членом (академіком).

Сьогодні Д. Д. Зербіно є всесвітньо відомим вченим, автором 15 книг, під його керівництвом були виконані і захищені 75 кандидатських і докторських дисертацій. Це закохана у працю людина, небайдужа до всього, що відбувається в Україні та світі.

Щиро вітаю Дмитра Деонисовича з ювілеєм і бажаю йому здоров'я і творчої наснаги у його багатогранній діяльності!

ЖИТТЄВИЙ ШЛЯХ, НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА ТА ОРГАНІЗАТОРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ДМИТРА ЗЕРБІНО

ШКІЛЬНІ Й СТУДЕНТСЬКІ РОКИ, СІМЕЙНИЙ СТАН. ПОЧАТОК РОБОТИ

Зербіно Дмитро Деонисович – видатний вчений, викладач, організатор наукової школи, Інституту клінічної патології, публіцист. Народився 10 березня 1926 року в м. Луганську в родині лікаря. Його прадід – Зербінос Діонісій (1841–1896) народився в Греції на острові Закінф (Іонічні острови), але переїхав до Росії. У нього було п'ятеро дітей – три сини і дві дочки. Старший син – Зербіно Дмитро Діонісійович (1872–1933). Він одружився в 1894 році із Катериною Харлампівною Софьянополо (1869–1963). Все життя вони прожили в м. Таганрог (Ростовської області). Дід працював службовцем в хлібній конторі. У них було четверо дітей: Діонісій Дмитрович – батько Дмитра Деонисовича (1896–1973, лікар-хірург), Марія (1899–1983, службовець), Андрій (1902–1982, інженер-хімік; емігрував у 1918 році до Франції), Олена (1898–1945, піаністка; загинула в сталінських таборах). Мати Дмитра Зербіно – Таїсія Дмитрівна Хорошенькова (1901–1982, медсестра). До школи Дмитро пішов 1932 р. Навчання давалося йому легко. Юнака любили всі: і однолітки, і вчителі. Останні визнавали: кмітливий хлопець, має якщо не абсолютну, то дивно чіпку пам'ять. У родині Зербіно панувала згода, взаємоповага, підтримка. Такі взаємини в родині стали для нього найкращим вихователем. Останні шкільні роки припали на час воєнного лихоліття. У 1942 році юнак поєднував навчання і роботу санітаром в евакошпиталі. Середню освіту він здобув в далекій російській глибинці в м. Чкалові (нині Оренбург), куди у 1942 р. був евакуйований з Луганська шпиталь, у якому працював батько. Спочатку інтерес у виборі професії був пов'язаний з філією Харківського інституту інженерів залізничного транспорту в Оренбурзі. Там Дмитро провчився два роки (1943–1945 рр.). І тільки потім юнак зрозумів, що його стихія – медицина, у якій на радість батька-хірурга він рік від року професійно вдосконалювався. У 1945 році Дмитро поступив на перший курс Оренбурзького медичного інституту.

У 1948 р. батько – майор медичної служби, демобілізувався і сім'я з Оренбурга переїхала на захід України. Дмитро Зербіно перевівся до Чернівецького медінституту. Тут він затвердив свій авторитет молодого талановитого вченого-дослідника, здатного самостійно вивчати складні процеси, які відбуваються в організмі хворої людини. Перші дослідження він почав вже на 3 курсі та в 1950 р. вийшла його перша

друкована наукова робота. У цьому ж році він закінчив медінститут. У 1956 р. у Київському медінституті Дмитро Деонисович успішно захистив звання кандидата медичних наук.

У Чернівецькому медичному інституті він послідовно обіймав посади старшого лаборанта (1950–1953), асистента (1953–1962), доцента (1962–1965). У 1965 р. у Львові Д. Зербіно захистив докторську дисертацію «Патологічна анатомія і патогенез недостатності лімфообігу».

У 1966 році він був обраний завідувачем кафедри патологічної анатомії Львівського медінституту, однієї із старіших й найбільших кафедр в Україні (раніше це був інститут патології, відкритий ще у 1896 р., який очолювали відомі патологи Європи: А. Обжут (1896–1910), З. Дмоховський (1912–1918), В. Новіцкі (1919–1941). А після війни кафедрою керували досвідчені професори – М. В. Войно-Ясенецький (1945–1952), Є. Г. Пальчевський (1952–1957, 1961–1966).

Дружина Д. Д. Зербіно – Алла Олексіївна Копейкіна, закінчила Львівський медичний інститут, кандидат медичних наук, доцент; син Андрій Дмитрович Зербіно, 1959 р.н. (лікар-хірург), син – Дмитро Дмитрович Зербіно 1961 р.н. (кандидат технічних наук, доцент Національного університету «Львівська політехніка»).

ГОЛОВНІ НАПРЯМИ ОРГАНІЗАТОРСЬКОЇ І НАУКОВО-ОРГАНІЗАТОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ Д. ЗЕРБІНО

Організаторська діяльність

Від 1966 р. (року початку роботи у Львові) організаторська діяльність ювіляра мала декілька аспектів. Вони були зумовлені базовими спрямуваннями діяльності медичних університетів (тоді – інститутів). По-перше: навчальний процес; по-друге – лікувальна і діагностична робота (праця патологоанатомів складалась з діагностики біопсій і аутопсій померлих в обласній клінічній лікарні, а пізніше вона була сконцентрована в обласному патологоанатомічному бюро); по-третє – наукова діяльність.

Перший напрямок (навчальний процес) вимагав особливих організаторських здібностей, які були у молодого керівника кафедри. Він побачив: погані тісні приміщення для навчального процесу; старі, зіпсовані мікроскопи; неякісні патогістологічні препарати; пожовклі таблиці; на лекціях використовували лише епіпроекцію малюнків. В патологоанатомічному корпусі розміщувались: Центральна наукова лабораторія (ЦНА) інституту, кафедра політекономії, у цокольному приміщенні були кімнати мешканців (5 сімей). Великими зусиллями молодого професора і його асистентів, доцентів, а також завдяки постійній

допомозі ректора інституту М. В. Даниленка за 3–4 роки вдалося вивести з корпусу ЦНА, кафедру політекономії. В тодішнього керівництва міста ректор «випросив» квартири для людей, які жили в цокольному приміщенні (без підлоги і опалення!). Почався грандіозний двохрічний ремонт. Були відкриті: лабораторія електронної мікроскопії (спочатку з одним, а потім з двома електронними мікроскопами) (керівник – доцент Ю. В. Бісярін) та гістохімічна лабораторія (керівником була доцент А. Ю. Рудницька, а пізніше доцент М. І. Серветник).

Другий напрямок – діагностичний, в основі якого було втілено одну з ідей Д. Зербіно – нові форми практичної діяльності патологоанатомів. Це були професійні конференції, які проводилися кожного тижня – біопсійні і прозекторські.

Біопсійні конференції (під керівництвом Д. Зербіно) на кафедрі патологічної анатомії проводилися протягом тридцяти (!) років, починаючи від 1966 р. (1966-1996). Щотижня, в один і той же день, проходили унікальні професійні патогістологічні конференції з діагностики біопсій.¹

Лікар-патологоанатом будь-якої лікарні у Львові та області міг проконсультувати свої патогістологічні препарати (біоптати, операційний матеріал, некропси), вказавши вік, стать хворого, його клінічний (попередній) діагноз. На конференції, зазвичай, збиралося 20-25 патогістологів з міста та області. Усі присутні досліджували препарати особисто під своїм мікроскопом (препарати передавали один одному по черзі). Потім розгорталась дискусія – кожен учасник мав право сказати свою думку, представити свій діагноз. Голова конференції робив висновок, тобто остаточний діагноз був думкою плеяди патогістологів. Ретроспективний (кількісний) аналіз біопсійних конференцій дослідила доцент М. Серветник (за реєстраційними журналами, що були збережені). Було проведено:

- від 1966 р. до 1970 р. – 135 конференцій і розглянуто 1468 випадків;
- від 1971 р. до 1974 р. – 140 конференцій і досліджено 1516 біопсій;
- від 1975 р. до 1980 р. – 268 конференцій і проаналізовано 2780 випадків;
- від 1981 р. до 1984 р. – 194 конференції, на яких проглянуто 1924 випадки;
- від 1986 р. до 1989 р. – 262 конференцій та верифіковано 2508 діагнозів;
- від 1990 р. до 1993 р. – 154 конференції і обговорено 1205 випадків;

---

¹ Біопсійні конференції були започатковані академіком А. Смоляніковим (Москва), а у Львові від 1966 р. Д. Зербіно. Через десять років вони опублікували свій досвід (Смоляніков А. В., Зербіно Д. Д. Морфологические (биопсийные) конференции: опыт организации, задачи, результаты // Архив патологии. 1975. № 9. С. 70–74).

- від 1994 р. до 1996 р. – 141 конференції та переглянуто 1062 випадки.

Таким чином за 35-річний період було проведено 1295 біопсійних конференцій та вивчено, проаналізовано і верифіковано діагнози у 13 758 випадках.

Друга форма конференцій – *прозекторські конференції*. На них проводилися розгляди найбільш складних секційних випадків. Доповідає прозектор, потім виступає рецензент, задаються запитання, ведеться дискусія. Ця форма діагностичної роботи використовується до цього часу.

Особисті консультації з біопсій проводив Д. Зербіно в період 1972–1975 рр. Про це є записи в спеціальному журналі. У 1973 році він проконсультував 419 випадків; у 1974 р. – 187 випадків; у 1975 р. – 234 випадки і епізодично до 1996 року.

Важливим завершенням діагностичної роботи були також *клініко-патологоанатомічні конференції* в обласній клінічній лікарні м. Львова (*голова конференцій – проф. Д. Зербіно, секретар – доц. М. Серветник*). Вони проводились кожного місяця. За оголошенням збиралося 80–100 лікарів усіх відділень. На них дискусійно розглядалися 2–3 історії хвороби, де були виявлені серйозні розбіжності між клінічним і патологоанатомічним діагнозами. За «структурою» конференції вона проходила типово, на демократичних засадах і включала такі етапи: виступ лікуючого лікаря; виступ патологоанатома; виступ рецензента – рецензія на історію хвороби (в якій зверталася увага на основні помилки); запитання та відповіді, дискусія. Із заключним словом виступав головуючий, який об'єднував думки доповідачів, пропонував свої зауваження з окремих питань діагностики та лікування. Це був короткий синтез різних думок як клініцистів, так і патологів. Таких конференцій, наприклад, у 1979 р. пройшло дев'ять, а в 1980–1982 рр. по десять кожного року.

Науково-організаторська діяльність

Ця активна діяльність тривала успішно до 1996 року, але виникла необхідність організаційно об'єднати усю роботу. З ініціативи Д. Зербіно було відкрито обласне патологоанатомічне бюро (керівник – Б. Й. Рібун), створено Інститут клінічної патології (далі Інститут), як навчально-науково-практичне об'єднання. Директором Інституту призначено Д. Д. Зербіно, а заступниками завідувача кафедри проф. Ю. О. Поспішіля і начальника ЛОПАБ Б. Й. Рібун (наказ ректора № 4016 від 4.12.1996 р.; «Положення про Інститут клінічної патології», затверджено Ректором ЛНМУ і начальником Управління охорони

здоров'я Львівської облдержадміністрації 30.04.1998 р.)). Основні здобутки Інституту представлені в книзі «Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького: довідник 2009»².

Співробітники Інституту виконували велику навчальну, науково-дослідну, біопсійну і прозекторську роботу. На рік вони проводили дослідження 100-120 тисяч біопсій та 700-1200 автопсій. Разом працювали близько тридцяти патологоанатомів. Системними були прозекторські, біопсійні та клініко-патологоанатомічні конференції. Активізувалися наукові дослідження: за 17 років (1996–2013 рр.) роботи Інституту клінічної патології було захищено 15 кандидатських дисертацій (з них – 9 патологоанатомами, 2 судовими медиками, по одній стоматологом, медичним екологом, офтальмологом, хірургом). Але в 2013 р. Інститут був закритий за вказівкою МОЗ.³ Незважаючи на це, усі співробітники продовжували працювати на своїх офіційних посадах: активно проходило викладання предмету «патологічна анатомія з секційним курсом»; проводились секції (розтини); біопсійна робота. Не припинялася і наукова діяльність. Нині (2016 р.) під керівництвом Д. Зербіно виконується 3 докторські дисертації (теми затверджені Вченою радою університету) і 3 кандидатські дисертації (теми також затверджені). Варто підкреслити, що Інститут всі роки працював без будь-яких дотацій і преференцій. Усі працівники Інституту і зараз продовжують свою роботу за місцем своєї основної праці на кафедрі і в бюро. Тому основна об'єднуюча ідея і праця Інституту залишилися незмінними. Організаторську роботу Д. Зербіно проводив багато років і поза Університетом. Він двічі був членом Вищої Атестаційної комісії із затвердження докторських і кандидатських дисертацій. Близько десяти років обирався головою Проблемної комісії з патологічної анатомії при МОЗ України і членом Наукової Ради з теоретичної і профілактичної медицини в Національній Академії медичних наук України. Зараз Д. Зербіно працює у двох спеціалізованих Вчених радах із захисту дисертацій, які діють у Львівському національному медичному університеті імені Данила Галицького. Перша Рада – зі спеціальності патологічна анатомія і нормальна фізіологія, друга – зі спеціальності кардіологія і внутрішня медицина. У першій Раді він – заступник голови Ради.

З 2006 р. Д. Зербіно особливу увагу приділяє розширенню експо-

² Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького: довідник 2009 / гол. ред. Б. Зіменковський. Львів : Наутілус. 2009. С. 56–60, 79.

³ Важливо нагадати, що у Львові Інститути патології відкривалися двічі, але згодом чиновники їх закривали. Перший Інститут патологічної анатомії працював на медичному факультеті Львівського університету (1894-1919) та на медичному факультеті університета імені Яна Казиміжа (1920-1939). Другий Інститут клінічної патології у Львівському національному медичному університеті імені Данила Галицького був відкритий у 1996 р., а закритий у 2013 р.

зицій і функцій Музею хвороб людини університету (якому офіційно надано звання – «національне надбання»). Це його і функціональний обов'язок як директора цього унікального музею, одного з трьох найбільших університетських музеїв у Європі (разом з музеєм Дюпюїтрена в Парижі та музеєм Шаріте в Берліні).

Наукова діяльність

Очоливши кафедру у Львові в 1966 році, Дмитро Деонисович не зрадив традиціям і продовжив славний шлях своїх попередників. При ньому помітно активізувалися всі види роботи, особливо – наукова. Основою для досліджень стала величезна практична робота (за рік проводилося близько 100 тисяч біопсій і 1000–1200 аутопсій). У дослідницькій роботі Д. Д. Зербіно, присвяченій проблемам клінічної патології судинної системи, домінують шість основних напрямків.

Дмитро Деонисович Зербіно ще в 60-х роках минулого століття започаткував новий розділ патологічної анатомії – **пато­морфоло­гії лімфатичної системи** та розкрив значення лімфатичної системи в низці загальнопатологічних явищ. Завершенням цього фундаментального циклу досліджень стали монографії «Общая патология лимфатической системы» (1974); статті у БМЭ (Т. 13, 1980 ; Т. 23, 1984); розділи у 4-томному «Керівництві з кардіології» під редакцією Е. І. Чазова (Т. 1, 1982). Було видано методичні рекомендації «Лімфогенні методи в реаніматології та інтенсивній терапії» (у співавторстві з Тріщинським А. І. та Стацук В. Ф., Чернівці, 1985) До 1979 р. 22 його учні захистили дисертації з патології лімфатичної системи, п'ять з яких – докторські. Загалом дослідження хвороб лімфатичної системи тривали до 1985 р. Це перший великий напрямок його досліджень.

Другий напрямок досліджень Д. Зербіно був присвячений вивченню синдрому **дисемінованого внутрішньосудинного згортання (ДВЗ) крові**. Їхнім результатом стала монографія «Диссеминированное внутрисосудистое свертывание крови» (у співавторстві з Л. А. Лукасевич, Москва, 1989 р.).

Третій напрям пошуків полягав у вивченні малорозроблених питань уражень судин неатеросклерозного генезису – **васкулітів і ангіопатій**. Проміжним результатом стала монографія Д. Зербіно «Васкулити і ангіопатії» (1977), а також збірка матеріалів симпозиуму «Васкуліти, ангіопатії, ангіодисплазії» (1983). Підсумок цих досліджень – великий розділ у монографії професора В. В. Чоп'як «Патоморфологія системних васкулітів» (співавтор Д. Зербіно – докторант О. О. Зімба, 2015).

Новий внесок зробив Д. Зербіно у дослідження **екологічної патології людини**. Це четвертий напрям пошуків вченого – природне

продовження попередніх досліджень. Антропогенні екологічні ситуації і гострі екологічні захворювання відображені у монографіях: «Антропогенні екологічні катастрофи» (1991), «Чернівецька хімічна хвороба: нове екологічне захворювання?» (1998), «Екологічні катастрофи у світі та в Україні» (2005). Численні дослідження цієї проблеми узагальнені в циклі наукових публікацій, головними з яких є 43 статті, надруковані в журналі «Мистецтво лікування» (2010–2014 рр.). Результатом цього циклу досліджень стала монографія «Экологическая патология: проблема превентивной медицины. Концепция первичной профилактики» (2016 р.), у якій викладена його концепція та нова теорія необхідності первинної профілактики серцево-судинних захворювань.

П'ятий напрям – дослідження **етіології та морфогенезу артерioskлерозу**, атеросклерозу та ішемічної хвороби серця у молодому віці, а також патології аорти і великих судин. Загалом дослідження тривали сорок чотири роки (1972–2016 рр.).

Шостий напрям присвячений **проблемам науки, наукової творчості, наукових шкіл** та їхнім лідерам (1994–2016 рр). Опубліковані три його монографії: «Наукова школа як феномен» (1994); «Наукова школа: лідер і учні» (2001); «Школа науки» (2016, співавтор А. В. Рибачук).

Займаючись вивченням проблем серцево-судинної патології, Дмитро Деонисович об'єднав навколо себе цілу плеяду клініцистів. Зараз це об'єднання офіційно іменується науковою школою Д. Зербіно, яка робить вагомий та значущий внесок у розвиток української та, маємо надію, світової науки.

Дмитро Деонисович Зербіно є автором понад 690 наукових і навчально-методичних праць. Серед них: 13 монографій, 2 атласи, 19 патентів та авторських свідоцтв. Він підготував 76 кандидатів і докторів наук.

Організація українських та українсько-польських наукових конференцій

В період 1974–1983 та 1995–1998 років за ініціативою та активною участю Д. Д. Зербіно було проведено низку важливих наукових конференцій. Укладачі цієї книги вирішили наголосити на такому напрямку організаційної діяльності Дмитра Зербіно, адже за радянських часів опублікувати наукові статті було непросто. В Україні було лише 5-6 медичних журналів (зараз їх понад 100). Серед них тільки один був загальнолікарський часопис – «Врачебное дело» (тепер «Лікарська справа»). Решта були спеціалізованими, але їх також було небагато («Клиническая хирургия», «Офтальмологический журнал» та декілька

інших). Ще важче було опублікувати статтю у московських журналах. Тому особливого значення набули різні республіканські (рідше – все-союзні) професійні з'їзди, конференції; останні влаштовувалися «під» конкретні теми. Для дисертантів це стало справжнім «порятунком», бо для захисту дисертації потрібні були публікації наукових статей в журналах, виступи на конференціях, з'їздах.

На той час на кафедрі патологічної анатомії проводилася особливо активна дослідницька робота в конкретних наукових напрямках, що й призвело до необхідності організації ряду конференцій, не тільки українських, але й «всесоюзних» (у них брали участь науковці з інших республік), а подекуди й міжнародних (конференції з польськими патологоанатомами, екологами).

Так, у вересні 1972 р. у Львові відбулася республіканська конференція «*Ультраструктура микроциркуляторных путей в патологии*». У надрукованому збірнику матеріалів представлено 157 статей з проблеми субмікроскопічної структури капілярів та судин у нормі, у клінічній та експериментальній патології. У рамках конференції був проведений симпозіум «Гипоксия и ультраструктура микроциркуляторных путей». Як згадує Д. Зербіно, у конференції взяли участь відомі вчені – академіки А. І. Струков, А. П. Авцин, Н. К. Пермяков (Москва), професори – А. С. Ступіна, Ю. Н. Зурнаджи, І. І. Бобрик (Київ), Є. С. Детюк (Львів), С. А. Сморщок (Тернопіль), Є. П. Мельман (Івано-Франківськ). Минуло понад 40 років. Усі названі учасники, на жаль, пішли з життя, але деякі їхні ідеї досі актуальні. Разом з тим, плеяда молодих тоді дослідників-патологоанатомів та клініцистів за цей час стали провідними вченими. Це учні Дмитра Деонисовича – професори Ю. Г. Кияк (Львів), О. С. Гавриш, П. І. Черв'як, (Київ). Можна лише пошкодувати, що нині роль і значення гемо- і лімфоциркуляції в розвитку патологічних процесів є недооцінені.

Друга значна наукова конференція, ініційована Д. Зербіно, мала назву «*Васкулиты, ангиопатии, ангиодисплазии*» (1983). Вона особливо зацікавила клініцистів: хірургів-ангіологів, кардіологів, патологоанатомів, які досліджували цю різноманітну і складну патологію. У збірнику, виданому після конференції, надруковано праці, теми яких досі пріоритетні, хоча й не отримали належного розвитку, а саме: морфогенез ранніх змін інтими у дітей (В. Жданов та ін.), ревматичні васкуліти (Т. Д. Задорожна), геморагічні васкуліти (М. С. Ігнатова), патологія судин при алкогольній інтоксикації (Л. В. Кактурський), патологія судин при впливі свинцю (О. М. Гаврилюк), а також особлива, рідкісна вроджена патологія судин – ангіодисплазії (А. П. Мілованов), синдром Лайелла (А. В. Циснецька). За ініціативи доктора А. Хайдука (Жешув) і Д. Зербіно були організовані дві україно-польські конфе-

ренції патологоанатомів. Перша конференція проходила 1995 року в Жешуві (у рамках XIII конгреса Асоціації польських патологів). Друга була присвячена 100-річчю Інституту клінічної патології Львівського медичного університету. Вона відбулася у травні 1998 р. у Львові за підтримки Асоціації патологів України та Польського товариства патологів (Polske Towarzystwo Patologow) і отримала назву «*Прогрес в патології*». Тут треба нагадати – під назвою «100-річчя Інституту клінічної патології» слід розуміти і кафедру патологічної анатомії. У 1896–1939 рр. це був Інститут. У Музеї хвороб людини і зараз зберігаються наукові праці (в трьох томах) патологоанатомічного інституту медичного факультету Львівського університету. Конференція відкрилася інформаційною доповіддю Д. Зербіно «Львівська наукова школа клінічних патологів. До 100-річчя Інституту клінічної патології». З науковими доповідями виступили відомі польські патологи: Gkajkowska M., Dura W. (Варшава), Zielinski K. (Лодзь), Uryniak A., Hajduk A., Hajduk-Targanska (Жешув), Bordadin K. (Варшава), Gabriell A., Szczurek Z., Dabrowska K. (Забже). На другий день свої доповіді представили львівські клінічні патологи: Рудницька А., Вовк В., Ляшенко С., Рібун Б., Дудаш П., кардіолог Кияк Ю.

У Львові також пройшли дві конференції з проблем екології людини (1988, 1997), в організації яких брав участь і виступав Д. Зербіно. Першу з них запропонував Інститут економіки Академії наук Української РСР ще 1988 р. під назвою «*Человеческий фактор ускорения социально-экономического развития*». Д. Зербіно і О. Жаринов (тепер відомий український кардіолог, професор) виступили з доповіддю «Профессиональная деятельность и здоровье человека». Це була одна з перших заявок на дослідження проблеми впливу професії на розвиток інфаркту міокарда у людей молодого віку (до 44 років). У доповіді вперше на значному матеріалі було доведено, що певні професії зумовлюють захворюваність у 67,5% молодих людей (зварники, слюсарі, шофери і трактористи, які постійно контактують з різними речовинами, чужорідними організму – ксенобіотиками).

Друга конференція – «*Проблеми сучасної екології*» (Львів, 1997). Назва є додатком до основної назви – «Матеріали українсько-польського семінару «Сучасна екологія і екологічна патологія людини». На цій конференції Д. Зербіно зробив дві доповіді – «Екологічна патологія та екологічні хвороби: термінологія і сутність» і «Хімічні хвороби як прояв екологічного пресингу».

ОСНОВНІ НАПРЯМИ НАУКОВИХ ПРАЦЬ Д. ЗЕРБІНО У РІЗНИХ ГАЛУЗЯХ КЛІНІКИ І ПАТОЛОГІЇ ЛЮДИНИ

В цьому розділі приведені індекси — номери основних наукових праць, які надруковані в розділі “Хронологічний покажчик наукових праць Д.Зербіно та його співавторів”; на стор. 34-109.

1. Патологія лімфатичної системи 1, 9, 12, 13, 14, 15, 18, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 28, 29, 30, 32, 34, 37, 38, 39, 42, 44, 45, 46, 48, 50, 51, 52, 57, 59, 60, 61, 62, 63, 66, 69, 70, 74, 77, 80, 81, 84, 85, 88, 105, 108, 116, 126, 129, 131, 132, 137, 148, 152, 153, 154, 157, 162, 167, 169, 174, 178, 179, 181, 183, 188, 194, 196, 219, 232, 278, 290, 399, 456, 466
2. Патологія гемомікроциркуляції 3, 102, 103, 110, 118, 120, 123, 138, 139, 143, 185, 186, 187, 192, 193, 197, 206, 213, 224, 245, 252, 265, 357, 391, 392
3. Ультраструктурна патологія 36, 87, 89, 94, 96, 99, 103, 106, 109, 114, 121, 136, 142, 144, 175, 176, 187
4. Васкуліти і ангіопатії 2, 98, 100, 124, 130, 135, 149, 161, 165, 168, 170, 201, 207, 208, 209, 293, 341, 347, 468, 516, 549, 550, 551, 562, 576, 584, 588, 594, 595
5. Патологія аорти та магістральних артерій 168, 184, 190, 200, 203, 205, 214, 216, 218, 221, 223, 225, 229, 233, 234, 236, 240, 251, 269, 273, 276, 300, 383, 385, 389, 402, 412, 417, 423, 424, 428, 446, 448, 460, 470, 474, 478, 479, 481, 460, 470, 474, 478, 479, 481, 488, 506, 509, 511, 512, 532, 542, 546, 547, 548, 561, 565, 579, 586, 590, 596
6. Екологічна патологія; екологічні хвороби: проблеми превентивної медицини 4, 6, 9, 10, 11, 13, 180, 229, 230, 238, 244, 254, 255, 263, 264, 267, 268, 271, 274, 275, 277, 282, 285, 287, 291, 295, 298, 301, 304, 306, 308, 310, 311, 312, 315, 316, 317, 318, 319, 322, 323, 326, 327, 329, 331, 335, 336, 339, 340, 342, 343, 344, 346, 350, 351, 355, 356, 359, 363, 367, 368, 378, 379, 381, 386, 387, 454, 473, 480, 482, 483, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 531, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574
7. Ксенобіотики; патологія судин 394, 395, 396, 397, 398, 400, 403, 413, 414, 415, 416, 431, 432, 445, 450, 468, 475, 489, 507, 515, 526, 528, 592, 593

8. Коронарна хвороба, інфаркт міокарда та інсульту 73, 78, 146, 238, 275, 288, 292, 296, 297, 298, 302, 348, 355, 372, 373, 380, 390, 394, 406, 411, 430, 438, 440, 441, 449, 451, 453, 458, 459, 463, 467, 484, 485, 495, 533
9. Проблема наукових шкіл 5, 7, 15, 239, 508, 514, 578
10. Хвороби нирок 8, 12

НАЙВАЖЛИВІШІ РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕНЬ
Д. ЗЕРБИНО ТА ЙОГО УЧНІВ: НОВІ МЕТОДИКИ І СПОСОБИ,
НАУКОВІ ФАКТИ, ГІПОТЕЗИ, КОНЦЕПЦІЇ, ТЕОРІЇ

- Запропоновано ангиографію як діагностичний спосіб у клініці (1950 р.)
- Розроблено патоморфологічні методи дослідження лімфатичної системи (1956–1960 рр.)
- Відкрито феномен варикозу лімфатичних судин (1956–1966 рр.)
- Відкрито феномен регенерації лімфатичних капілярів (*спільно з Т. А. Томусяком*) (1966 р.)
- Отримано нові данні про морфогенез діафрагмальних гриж (1958–1964 рр.)
- Розроблено теорію недостатності лімфатичної системи (1960–1965 рр.)
- Вперше описано зміни лімфатичних судин при слоновості (лімфедемі) (1966–1974 рр.)
- Відкрито лімфо-венозні шунти у серці при повному лімфоблоці (*спільно із О. С. Гавришем*) (1970 р.)
- Описано синдром лімфогенної недостатності при захворюванні на рак (1970 р.)
- Запропоновано ультраструктурну гіпотезу про морфогенез «стомат» і «стигмат» (*спільно з Є. В. Плешановим*) (1971 р.)
- Висунуто гіпотезу про лімфо-судинний генез ревматичних гранульом (1973 р.)
- Відкрито субмікроскопічний феномен – резорбція лімфатичними капілярами органел (клітинного детриту) (1974 р.)
- Розроблено спосіб кольорової лімфографії (*спільно з М. М. Гельфготом*) (1976 р.)
- Відкрито феномен ушкодження міокарда при порушенні лімфовідтоку (*спільно з О. С. Гавришем*) (1976 р.)
- Відкрито серозно-лімфатичні резорбуючі люки (*спільно з Є. В. Плешановим*) (1979 р.)

- Обґрунтовано теорію можливості інтралімфатичної терапії і перфузії лімфатичної системи в онкології, токсикології (1981 р.)
- Висунуто гіпотезу про роль ксенобіотиків в етіології системних васкулітів (*спільно з Н. С. Доценко та Я. І. Шульгіним*) (1977–1979 рр.)
- Вперше описано патоморфологію неспецифічного аортоартеріїту (1981 р.)
- Визначено морфологічні критерії ДВЗ-синдрому (*спільно з Л. Л. Лукасевич*) (1982 р.)
- Запропоновано новий спосіб лікування токсикозів (*спільно з В. Ф. Стащук*) (1982 р.)
- Описано внутрішньопухлинну проліферацію судин: пускові фактори і механізми ангіогенезу (*спільно з І. Дмитруком*) (1982–1984 рр.)
- Розроблено новий спосіб дослідження лімфатичних судин (*спільно з А. А. Гуцолом та І. І. Зинковичем*) (1983 р.)
- Описано плексогенну легеневу артеріопатію (*спільно з А. Ф. Лобаненко*) (1983 р.)
- Розроблено нові способи елективного виявлення фібрину і його «віку» (*спільно з Л. Л. Лукасевич*) (1983–1984 рр.)
- Запропоновано новий спосіб виявлення грудного протоку (*спільно з О. А. Машковим та ін.*) (1984 рр.)
- Розроблено лімфологічні методи для реаніматології та інтенсивної терапії (*спільно з А. І. Трещинським і В. Ф. Стащук*) (1985–1986 рр.)
- Висунуто теорію екологічної патології людини, як новий напрям у медицині (1986–1993 рр.)
- Запропоновано новий спосіб післяопераційного знеболювання (*спільно з М. І. Телінгером та ін.*) (1987 р.)
- Висунуто гіпотезу про генез інфаркту міокарда у молодих людей (роль ксенобіотиків) (1987–1988 рр.)
- Запропоновано новий спосіб моделювання інфаркту міокарда (*спільно з Є. Ф. Бариним та В. М. Сокрутом*) (1989 р.)
- Запропоновано новий спосіб визначення вогнищевих пошкоджень міокарда на гістологічному препараті (*спільно з К. А. Галахіним та ін.*) (1991 р.)
- Нова гіпотеза про гістогенез міксом серця (*спільно з С. А. Ляшенко-Томашовою*) (1994 р.)
- Вперше описано талієву хворобу як нозологічну форму (1995 р.)
- Сформульовано нову теорію етіології коронарної хвороби у пацієнтів молодого віку (1997 р.)
- Висунуто гіпотезу про етіологічну роль свинцю в ураженні судин (*спільно з Т. М. Соломенчук і Ю. О. Поспішілем*) (1997 р.)

- Запропоновано концепцію про роль порушень мікроциркуляції в генезі дитячих церебральних паралічів (спільно з В. І. Козьявкіним) (1995–1997 рр.)
- Розроблено концепцію про хімічну патологію і хімічні хвороби (1998 р.)
- Детально описано як нове захворювання – «чернівецьку хімічну хворобу» (ЧХХ). Доведено – етіологією ЧХХ є сполуки талію (спільно з А. М. Сердюком) (1998 р.)
- Сформовано концепцію про «антропогенні екологічні катастрофи» (1999 р.)
- Сформовано концепцію про хімічну патологію та хімічні хвороби як загальну проблему екологічної патології (1999 р.)
- Розроблено теорію екологічної патології та екологічних хвороб (1999–2001 рр.)
- Розкрито патоморфологічний базис захворювань аорти: неспецифічного аортоартеріїту, синдрому Гзеля-Ердгейма – розшаровуючі аневризми аорти (спільно з Ю. І. Кузик) (2002 р.)
- Описано клінічні «маски» при розшаровуючих аневризмах аорти (спільно з Ю. Г. Кияком і Ю. І. Кузик) (2002 р.)
- Описано патологію та етіологію медіанекрозу аорти (спільно з Ю. І. Кузик) (2003 р.)
- Запропоновано мікрохімічний аналіз як метод діагностики (спільно з Ю.О.Поспішілем, Т. М. Соломенчук, Ю. І. Кузик) (2003 р.)
- Відкрито ксенобіотики в сигаретах (спільно з Т. М. Соломенчук) (2004–2006 рр.)
- Описано раптову смерть від хвороб системи кровообігу (спільно з Т. М. Соломенчук, О. Р. Малик) (2004 р.)
- Проаналізовано унікальний матеріал – смерть від інсультів за 50 років (спільно з Н. З. Гринчишин) (2007–2010 рр.)
- Описано аномалії коронарних артерій (спільно з О. Б. Куриляк і О. І. Бойко) (2014 р.)
- Описано патологію аорти в циклі статей (спільно з О. М. Гаврилюк, В. П. Захаровою, Л. А. Найдю, Ю. І. Кузик, А. Р. Вергуном, В. І. Григорійчуком, О. В. Ольховою, Р. К. Жураввим) (2002–2014 рр.)
- Описано патологію аортального клапану в циклі статей (спільно з І. В. Білавою, І. М. Кравченко, В. І. Кравченко) (2008 р.)
- Розроблено організаційні проблеми екології людини в Україні (спільно з І. В. Гуцуком) (2001–2012 рр.)
- Відкрито теорію екологічної патології людини як основу превентивної медицини, особливо при серцево-судинній патології (2010–2015 рр.)

НАУКОВА ШКОЛА Д. ЗЕРБИНО – «ПРОБЛЕМИ ПАТОЛОГІЇ СЕРЦЕВО-СУДИННОЇ СИСТЕМИ»⁴

Патологія лімфатичної системи:

П'ять докторських: Ю. Ф. Вікалюк (1974), Н. О. Міланов (1984), І. М. Ільїнський (1984), В. Ф. Стащук (1985), Т. В. Семенова (1986); 20 кандидатських дисертацій.

Патологія гемомікроциркуляції, ангіопатій і васкулітів:

Три докторські: Є. В. Плешанів (1990), І. Ф. Гогіна (1994), Ю. Г. Кияк (1999);
Три кандидатські дисертації.

Патологія аорти і легеневої артерії:

Дві докторські: Л. Ф. Конопльова (1986), В. П. Захарова (1992);
Сім кандидатських дисертацій.

Екологічні та професійні захворювання серцево-судинної системи:

Три докторські: Ю. О. Поспішіль (1996), Т. М. Соломенчук (2007);
Ю. І. Кузик (2017);
Три кандидатські дисертації.

ДИСЕРТАЦІЇ, ЗАХИЩЕНІ ПІД КЕРІВНИЦТВОМ
Д. ЗЕРБИНО (1966–2017)

Загальна кількість дисертацій – 76 : докторські – 18, кандидатські – 58

I. Докторські дисертації

1. **Нечипорук В. М.** (Тернопіль) Сравнительная оценка способов пластики дефектов стенки пищевода, 1969 р.
2. **Панасюк Е. М.** (Львів) Динамика ионных и ферментативных (цитоплазматических) процессов в слизистой оболочке желудка при различных функциональных состояниях желудочных желез, 1973 р.
3. **Митюк И. И.** (Львів, Вінниця) Клинико-морфологические аспекты и комплексное лечение острых абсцессов и гангрены легкого, 1974 р.
4. **Викалюк Ю. Ф.** (Тернопіль) Патоморфология лимфатической системы легких и ее роль в развитии пневмосклероза различного происхождения, 1974 р.

⁴ Ряд кандидатських дисертацій, теми яких були затверджені та спочатку знаходились під керівництвом професора Д. Д. Зербіно, на різних етапах їх виконання вчений передав своїм учням, а саме професору Поспішілю Ю. О. (В. Фік. О. Сафронова, О. Мацко) та професору Соломенчук Т. М. (І. Білавка).

5. **Прокопчук В. С.** (Чернівці) Морфогенез ендемического зоба, 1980 р.
6. **Ильинский И. М.** (Рига) Патология лимфатической системы стенок артерий при атеросклерозе, 1984 р.
7. **Миланов Н. О.** (Москва) Постмастэктомический синдром и его хирургическое лечение, 1984 р.
8. **Стащук В. Ф.** (Чернівці) Перфузия лимфатической системы в реаниматологии и интенсивной терапии, 1985 р.
9. **Коноплева Л. Ф.** (Київ) Первичная легочная гипертензия, 1986 р.
10. **Семенова Т. В.** (Донецьк) Внутриорганное лимфатическое русло слизистой оболочки дыхательных путей в норме и морфологические закономерности его преобразования при пневмосклерозе, 1986 р.
11. **Плешанов Е. В.** (Львів) Патоморфогенез диабетических микроангиопатий, их патогенетическая профилактика и терапия, 1990 р.
12. **Захарова В. П.** (Київ) Коарктация аорты: роль микроциркуляторного русла в патогенезе гипертензионного синдрома, 1992 р.
13. **Гогіна І. Ф.** (Львів) Патогенетичні аспекти діабетичних ангіоретинонейропатій та їх корекція, 1994 р.
14. **Поспішіль Ю. О.** (Львів) Патологія нирок при дії ксенобіотиків (медикаментів, наркотиків, свинцю), 1996 р.
15. **Княк Ю. Г.** (Львів) Ремоделювання міокарда при ішемічній хворобі серця, гіпертонічній хворобі та цукровому діабеті (клініко-ультраструктурні дослідження), 1999 р.
16. **Григоровський В. В.** (Київ) Посттравматичні ураження кісток: патоморфологія та патогенез, 2001 р.
17. **Соломенчук Т. М.** (Львів) Інфаркт міокарда у молодому та середньому віці (до 50 років): епідеміологія, клінічний перебіг, патоморфологія, етіологія, 2007 р.
18. **Кузик Ю. І.** (Львів) Захворювання сонних артерій: клініко-патоморфологічні особливості, 2017 р.

II. Кандидатські дисертації

1. **Томусяк Т. А.** Регенерация лимфатических сосудов при их хирургическом лечении, 1966 р.
2. **Закржевский В. В.** Возрастная и патологическая морфология лимфатической системы щитовидной железы, 1967 р.
3. **Калынюк П. П.** Материалы к патологической анатомии и патогенезу гиалиновых мембран легких новорожденных детей, 1969 р.
4. **Лойко И. К.** Некоторые морфологические проявления нарушений гемо- и лимфодинамики после резекции легких, 1969 р.
5. **Мельник П. А.** Лимфатическая система глоточного лимфоидного кольца Вальдейера-Пирогова в норме и патологии, 1969 р.

6. **Кульчик И. И.** Лимфатическая система кожи при слоновости, 1970 г.
7. **Ляпис М. А.** Врожденная слоновость у детей, 1970 г.
8. **Плахтин Д. Л.** Патоморфология сердца при столбняке, 1970 г.
9. **Гавриш А. С.** Морфологические проявления недостаточности лимфатической системы сердца (стереоангиоскопическое и физиооптическое, гистологическое и гистохимическое исследование), 1971 г.
10. **Ковальчук А. С.** Лимфатическая система предстательной железы в норме и патологии (клинико-морфологическое исследование), 1971 г.
11. **Лобаненко А. Ф.** Патоморфология надпочечников людей при кортикостероидной терапии (макромикроскопическое, биометрическое и гистохимическое исследование), 1971 г.
12. **Гельфгот М. М.** Цветная лимфография при оперативном лечении рака молочной железы, 1972 г.
13. **Коваленко П. П.** Лимфатическое и венозное микроциркуляторное русло при фибриомах, 1972 г.
14. **Олефир В. П.** Электронномикроскопическая структура лимфатических капилляров миокарда животных и человека в норме и в условиях патологии, 1972 г.
15. **Шутка Б. В.** Воздействие экспериментальной ишемии на микроциркуляторное русло и паренхиму почки, 1972 г.
16. **Найда А. И.** Патоморфология лимфатической системы сердца при ревматизме, 1973 г.
17. **Скляр Е. Я.** Влияние антибактериальных препаратов на функцию и ультраструктуру энтероцитов тонкой кишки, 1974 г.
18. **Бисярин Ю. В.** Субмикроскопическое изменение аэрогематического барьера легких в митральном стенозе, 1975 г.
19. **Клишевич Б. А.** Трансформация микроциркуляторных путей лимфатических узлов в патологии, 1975 г.
20. **Сарнацкий В. М.** Лимфатическая система париетальной брюшины в норме и при асцитах различного происхождения, 1975 г.
21. **Фиськова Л. Б.** Роль лимфатической системы в морфогенезе гидронефроза и нефросклероза, 1975 г.
22. **Бешлей В. И.** Патологическая гистология хронической лимфедемы конечностей, 1978 г.
23. **Червяк П. И.** Некоторые аспекты патоморфологии и патогенеза посттромбофлебитического синдрома нижних конечностей, 1978 г.
24. **Дунчич Л. Г.** Микроциркуляторные аспекты лечения шока при инфаркте миокарда, 1979 г.
25. **Княк Ю. Г.** Гемомикроциркуляторное русло сердца в остром периоде инфаркта миокарда, 1979 г.

26. **Плешанов Е. В.** Ультраструктура путей резорбции из брюшной полости в норме и патологии, 1979 г.

27. **Приходько С. С.** Диабетические ангиопатии пародонта и их роль в развитии пародонтоза, 1979 г.

28. **Фитц-Вильямс М. П.** Электростимуляция сердца при полных атриовентрикулярных блокадах: ближайшие и отдаленные результаты: объем корригирующей терапии, 1979 г.

29. **Гуцол А. А.** Морфогенез легочного сердца при хронических неспецифических заболеваниях легких, 1983 г.

30. **Лукаевич Л. Л.** Патологическая анатомия и морфогенез синдрома диссеминированного внутрисосудистого свертывания крови, 1983 г.

31. **Поспишил Ю. А.** Облитерирующий эндартериит: патоморфологические изменения, некоторые вопросы этиологии и морфогенеза, 1984 г.

32. **Эрдманис Д. Ф.** Диабетические ангиопатии нижних конечностей, 1984 г.

33. **Максимов В. И.** Патологическая анатомия экстра- и интракраниальных артерий у лиц молодого возраста при инсультах, 1985 г.

34. **Лаврик В. А.** Патоморфологические изменения венечных артерий и микроциркуляторного русла сердца при внезапной смерти людей молодого возраста, 1986 г.

35. **Гаврилюк Е. М.** Аневризмы и разрывы аорты: патологоанатомические аспекты, 1987 г.

36. **Галузинская Е. В.** Функциональные и структурные особенности гемомикроциркуляторного русла верхних конечностей при болезни Рейно различной тяжести, 1987 г.

37. **Дмитрук И. М.** Морфогенез сосудистого русла в эпителиальных опухолях и их метастазах, 1987 г.

38. **Энгель Утэ.** Патологическая анатомия нарушений гемостаза при злокачественных новообразованиях, 1988 г.

39. **Билинская О. А.** Морфофункциональные нарушения микроциркуляции при некоторых поражениях кожи, 1990 г.

40. **Курашвили Л. Р.** Патологическая анатомия венечных артерий сердца и основных магистральных артерий при ишемической болезни сердца в молодом возрасте, 1990 г.

41. **Бабак І. Д.** Алопеція: екзогенні та ендогенні стимули (клініко-морфологічна характеристика), 1994 г.

42. **Резник Л. Н.** Талієва хвороба: гостра та хронічна форми, 1994 г.

43. **Штабський О. Б.** Нейроендокринні пухлини легень: динаміка частоти, особливості експресії клітинних онкогенів, 1994 г.

44. **Найда Л. Я.** Неспецифічний аортоартеріт: патологічна анатомія, питання етіології, 1996 г.

45. **Соломенчук Т. М.** Артеріальна гіпертензія у працівників радіоелектронної промисловості, які зазнали довгочасного впливу сполук свинцю, *1996 р.*

46. **Циснецька А. В.** Токсичний епідермальний некроліз (синдром Лайєла): клініка, етіологія, патогенез, *1996 р.*

47. **Серветник М. І.** Карциноз лімфатичних судин легень: патологічна анатомія та морфогенез, *1997 р.*

48. **Грицина І. В.** Патоморфологія провідної системи серця при коронарній хворобі серця і дилатаційній кардіоміопатії, *2001 р.*

49. **Томашова С. А.** Сепсис новонароджених: патологічна анатомія та патогенетичне значення коагулопатій, *2001 р.*

50. **Кузик Ю. І.** Медіанекроз аорти – розшаровуюча аневризма аорти: етіологія та морфогенез, *2003 р.*

51. **Вергун А. Р.** Аневризми аорти: хірургічні аспекти з позицій доказової медицини, *2005 р.*

52. **Москалик О. Є.** Можливі фактори ризику та профілактика раку гортані у хворих віком до 50-ти років, які контактували у своїй професійній діяльності з шкідливими речовинами, *2006 р.*

53. **Малик О. Р.** Патоморфологія артерій серця при раптовій смерті в осіб молодого віку, *2007 р.*

54. **Багрій М. М.** Хронічні облітеруючі захворювання артерій нижніх кінцівок: диференційна клініко-морфологічна діагностика, *2008 р.*

55. **Кузик П. В.** Фатальна тромбоемболія легеневої артерії: клініко-патоморфологічна характеристика, *2009 р.*

56. **Григорійчук В. І.** Розриви аневризми аорти як причина раптової смерті (судово-медичний і патологічний аналіз), *2010 р.*

57. **Колінковський О. М.** Техногенно-екологічна катастрофа, викликана фосфором: токсиколого-гігієнічна оцінка, *2013 р.*

58. **Ольхова О. В.** Синдром Марфана: офтальмологічний критерій діагностики, *2014 р.*

НАУКОВО-ЕКСПЕРТНА ДІЯЛЬНІСТЬ Д. ЗЕРБИНО

- Експерт Вищої Атестаційної комісії (Москва, СРСР): експертиза докторських та кандидатських дисертацій (1979–1983 рр. та 1985–1986 рр.);
- Експерт Вищої Атестаційної комісії України (Київ, Україна): експертиза докторських та кандидатських дисертацій (1993–1996 рр. та 2000–2002 рр.);
- Голова проблемної комісії «Патологічна анатомія» МОЗ України (1995–2010 рр.);
- Науковий консультант журналу «Світ науки» (переклад американського Scientific American) (1998–2002 рр.) (Видавничий дім «Наутілус», Львів);
- Член наукової ради (відділення) з теоретичної та профілактичної медицини НАМН України (2010–2016 рр.);
- Член редколегії українських і закордонних наукових журналів:
  - «Архив патологии=Arkhiv patologii»
  - «Мистецтво лікування=Искусство врачевания»
  - «Патологія»
  - «Практична ангіологія»
  - «Серце і судини»
  - «Сучасні проблеми токсикології, харчової та хімічної безпеки»
  - «Український кардіологічний журнал»
  - «Український медичний часопис»
  - «Діабет, ожиріння, метаболічний синдром»
  - «Клінічна ендокринологія та ендокринна хірургія»
  - «Polish Journal of Pathology»
- Член редколегії Львівських наукових журналів:
  - «Acta Medica Leopoliensia»
  - «Львівський клінічний вісник»
  - «Медицина залізничного транспорту»
  - «Клінічна фармація, фармакотерапія та медична стандартизація»
- Заступник голови спеціалізованої Вченої ради Д 35.600.03 (за спеціальностями: фізіологія, патологічна анатомія, анатомія);
- Член спеціалізованої Вченої ради Д 35.600.05 (за спеціальностями: кардіологія, внутрішні хвороби).

ХРОНОЛОГІЧНИЙ ПОКАЖЧИК ПРАЦЬ Д. ЗЕРБИНО ТА ЙОГО СПІВАВТОРІВ

АВТОРЕФЕРАТИ ДИСЕРТАЦІЙ Д. ЗЕРБИНО

1. Внутриорганный лимфатическая система яичка, придатка, оболочек и семенного канатика : автореф. дис. на соискание ученой степени канд. мед. наук / Д. Д. Зербино ; Киевский ордена Трудового Красного Знамени Государственный медицинский институт им. акад. А. А. Богомольца. – К., 1956. – 12 с.

2. Патологическая анатомия и патогенез некоторых видов недостаточности лимфообращения (изменения лимфатической системы при хронической недостаточности кровообращения, злокачественных опухолях, слоновости и в старческом возрасте) : автореф. дис. на соискание ученой степени доктора мед. наук / Д. Д. Зербино ; Львовский государственный медицинский институт. – Львов, 1965. – 38 с.

МОНОГРАФІЇ ТА АТЛАСИ

1974

Общая патология лимфатической системы / Д. Д. Зербино. – К. : Здоров'я, 1974. – 160 с.

1977

Васкулиты и ангиопатии / Д. Д. Зербино. – К. : Здоров'я, 1977. – 102 с.

1989

Диссеминированное внутрисосудистое свертывание крови. Факты и концепции / Д. Д. Зербино, А. Л. Лукасевич. – М. : Медицина, 1989. – 256 с.

1991

Антропогенные экологические катастрофы / Д. Д. Зербино. – К. : Наукова думка, 1991. – 134 с.

1994

Научная школа как феномен / Д. Д. Зербино. – К. : Наукова думка, 1994. – 134 с.

1998

Чернівецька хімічна хвороба: нове екологічне захворювання? (Нариси з епідеміології, клініки, етіології. Версії виникнення, документи) / Д. Д. Зербіно, А. М. Сердюк. – Львів : Місіонер, 1998. – 280 с.

2001

Наукова школа: лідер і учні (нова концепція) / Дмитро Зербіно. – Львів : Євросвіт, 2001. – 208 с.

[Рецензія] // Світ. – 2001. – Жовтень (№ 37–38).

2004

Хвороби нирок. Атлас макропатології і мікропатології / О. Ф. Во-
зіанов, Д. Д. Зербіно, О. В. Шуляк. – Львів : Наутілус, 2004. – 214 с.

2005

Екологічні катастрофи у світі та в Україні / Д. Д. Зербіно, М. Р. Гже-
гоцький. – Львів : БаК, 2005. – 280 с.

2012

Талотоксикози / А. М. Сердюк, Д. Д. Зербіно, В. І. Білоус,
В. В. Білоус. – Тернопіль : Укрмедкнига, 2012. – 303 с.

2015

Экологические катастрофы: вина человека / Д. Д. Зербино,
А. М. Сердюк. – Тернополь : Укрмедкнига, 2015. – 292 с.

Судинна патологія нирок / Зербіно Д. Д., Багрій М. М., Дядик О. О.
[та ін.]. – Вінниця : Нова книга ; ФОП Каштелянов О. І., 2015. – 456 с.

Співавт. : Зербіно Д. Д., Багрій М. М., Дядик О. О., Зуб-
ко В. І., Камінський В. Я., Непомнящий В. М., Никоненко Т. М.,
Романенко А. М., Траїлін А. В., Яцишин Р. І.

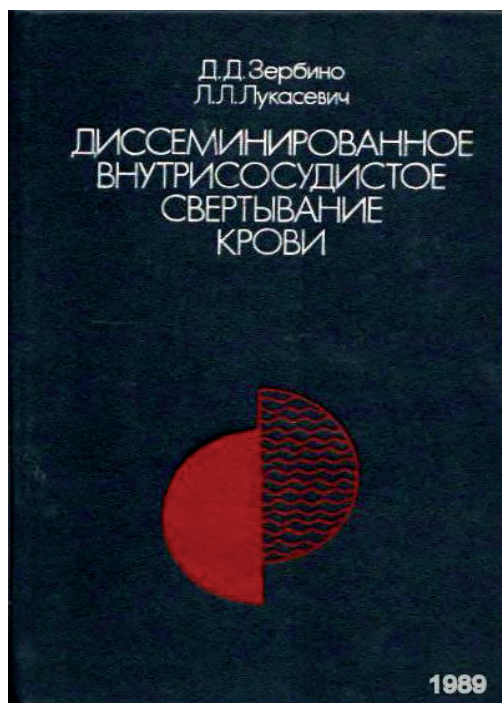
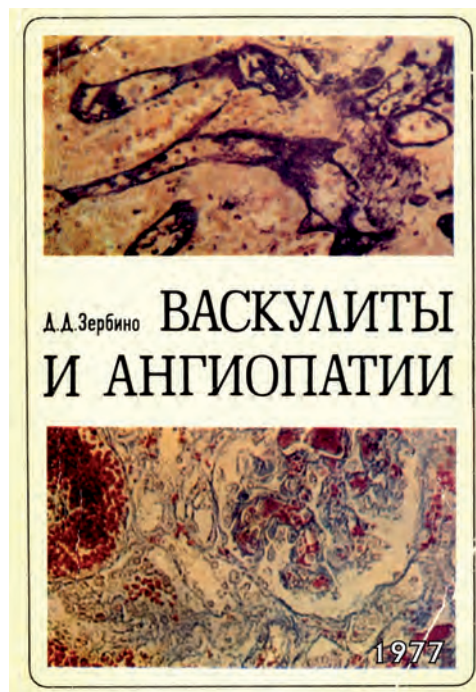
2016

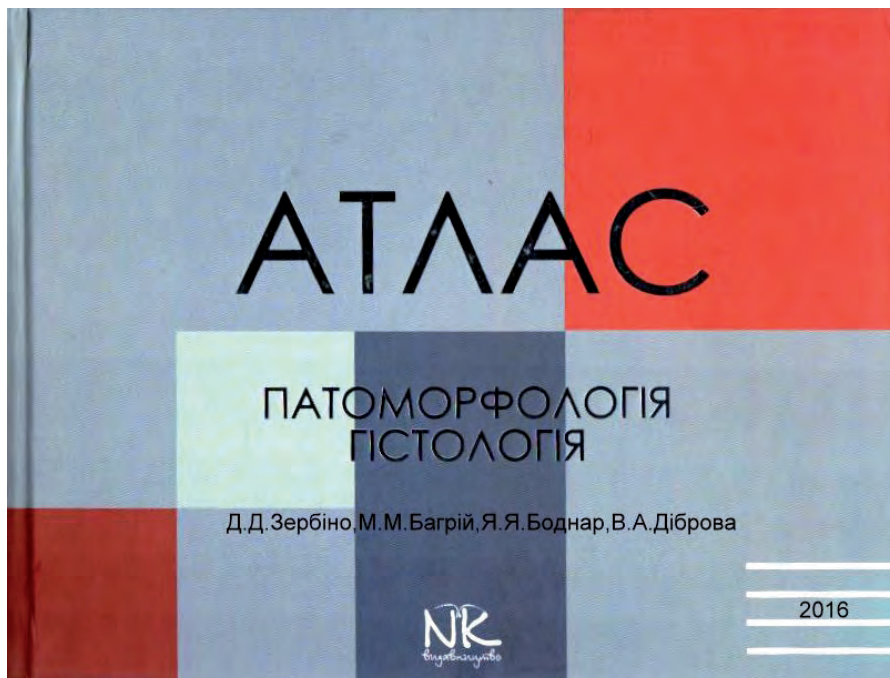
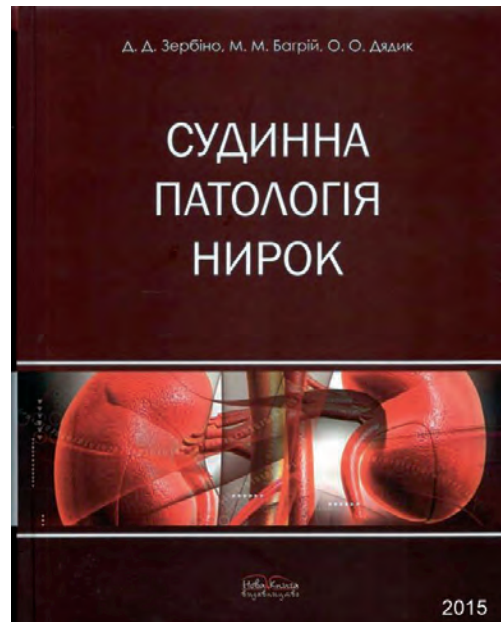
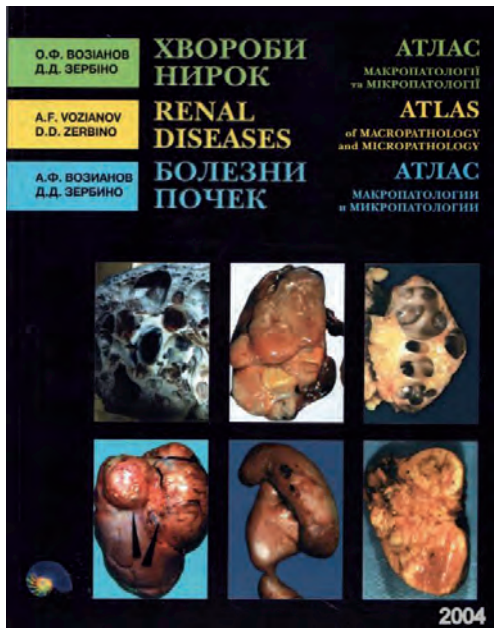
Экологическая патология: проблема превентивной медицины.
Концепция первичной профилактики / Д. Д. Зербино. – К. : МЕДИКС
ГРУПП, 2016. – 176 с.

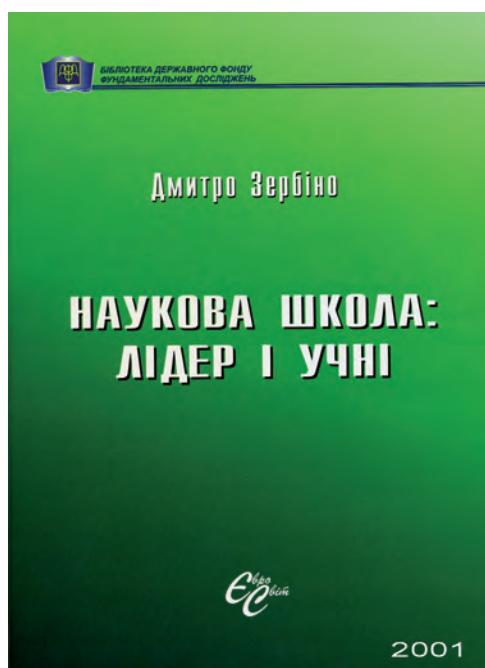
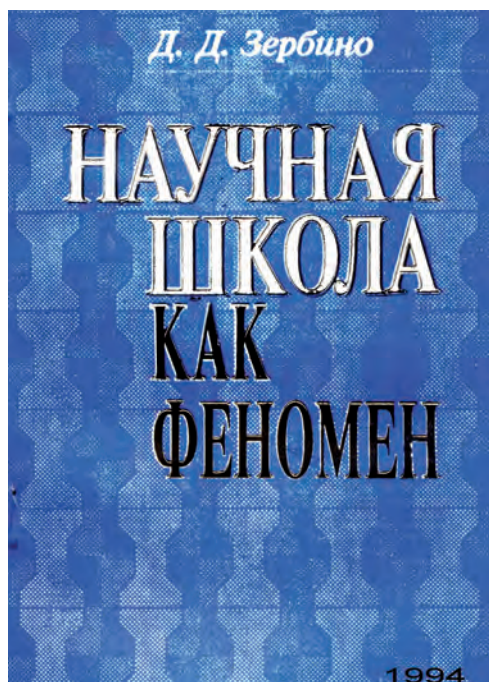
Патоморфологія та гістологія : атлас / Зербіно Д. Д., Багрій М. М.,
Боднар Я. Я. [та ін.]. – Вінниця : Нова книга, 2016. – 800 с.

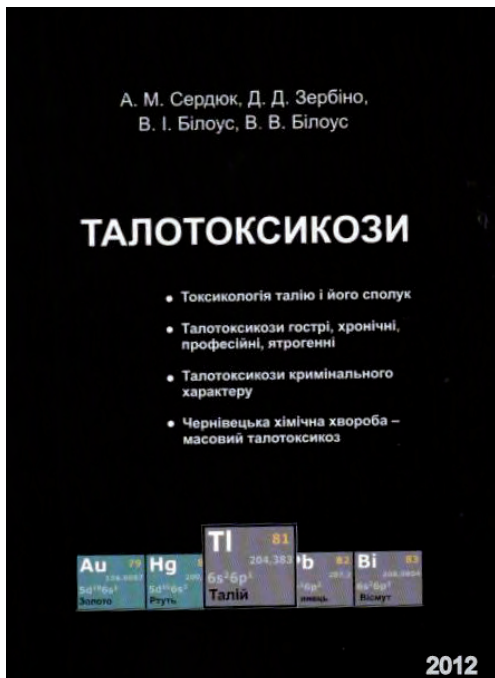
Співавт. : Зербіно Д. Д., Багрій М. М., Боднар Я. Я., Дібро-
ва В. А., Рожко М. М., Боднар П. Я., Бойко О. В., Волошин В. Д.,
Гасюк А. П., Глушко Н. Л., Головата Т. К., Грищук М. І., Ко-
валь Н. М., Кривенький Т. П., Кузик П. В., Попадинець О. Г.

Школа науки / Зербіно Д. Д., Рыбачук А. В. – К. : Логос, 2016. –
231 с.

Д.Д. ЗЕРБИНО

**ЭКОЛОГИЧЕСКАЯ ПАТОЛОГИЯ:
ПРОБЛЕМА ПРЕВЕНТИВНОЙ
МЕДИЦИНЫ.
КОНЦЕПЦИЯ ПЕРВИЧНОЙ
ПРОФИЛАКТИКИ**

2016

«Проблема, якою займається останні три десятиріччя академік Д.Д.Зербіно, – надактуальна, тому журнал «Мистецтво лікування», генеральною проблемою якого є превентивна медицина, - повністю підтримує ці важливі дослідження.»

О. Барна

«До ювілею Дмитра Деонисовича Зербіно (з нагоди його 90-річчя)

Готуватися до привітання Дмитра Зербіно з ювілеєм ми почали ще п'ять років тому. Це не було сплановано, а вийшло спонтанно. Тоді, в 2010 році, ми не думали, що попрацюємо разом п'ять років. Проте редакція журналу «Мистецтво лікування» зробила разом із Дмитром Деонисовичем Зербіно своєрідний науково-літературний експеримент. Протягом чотирьох років в журналі було надруковано 43 унікальні статті Д.Д. Зербіно. Він назвав їх частинами, адже всі були написані під загальною назвою «Экологическая патология: проблемы превентивной медицины. Концепция первичной профилактики сердечно-сосудистых заболеваний». Статті почали публікувати в 2010 році (в №1-10 - десять перших статей, названих автором «частинами»), в 2011 році (в №1-10 - частини 11-19), в 2012 році (в №1-9-10 - частини 20-27), в 2013 році (в №1-9-10 - частини 28-35), в 2014 році (в №1-9-10 - частини 36-43).

Всі статті Дмитра Деонисовича засновані на його наукових ідеях, пошуках і дослідженнях, а також дослідженнях учнів його наукової школи.

Головна ідея цієї монографічної публікації - дослідження Д.Д. Зербіно, які привели його до нової гіпотези, потім - концепції, а в фіналі – до теорії, основа якої: ксенобіотики оточують сучасну людину і призводять до екологічної патології, особливо серцево-судинної системи. Тепер відомо - найгірша ситуація з проблеми екології в Європі – в Україні. Такий стан, за теорією Д.Д. Зербіно, і зумовлює надсмертність від серцево-судинних захворювань...»

О. Барна,

*д. мед. н., професор, Голова правління
Всеукраїнської громадської організації
«Асоціація превентивної та антиейджингової медицини»*

СПИСОК НАУКОВИХ ПРАЦЬ (СТАТТІ, ТЕЗИ) Д. ЗЕРБИНО

1950

1. Артериография как диагностический метод при облитерирующем тромбангите / Д. Д. Зербино // Первая Всесоюзная конференция научных студенческих обществ медицинских, фармацевтических и стоматологических институтов : тезисы докладов (февраль 1950 г.). – М. : Медгиз, 1950. – С. 15–16.

1954

2. О строении клапанов отводящих лимфатических сосудов яичка / Д. Д. Зербино // Научная сессия Черновицкого медицинского института, посвященная 10-летию существования института (1944–1954) : тезисы докладов. – К. : Гос. мед. изд-во УССР, 1954. – С. 29.

1956

3. Возрастные изменения лимфатических сосудов яичка (у пожилых людей и стариков) / Д. Д. Зербино // Тезисы докладов объединенной конференции областных обществ анатомов, гистологов, эмбриологов и топографоанатомов Украинской ССР, посвященной восьмидесятилетию со дня рождения академика В. П. Воробьева (1876–1956), 18–23 июня 1956 г., Харьков. – Х., 1956. – С. 107.

1957

4. О периваскулярных лимфатических сосудах / Д. Д. Зербино // Архив анатомии, гистологии и эмбриологии. – 1957. – Т. 34, № 5. – С. 35–39.

5. О ретроградном движении лимфы в лимфатических сосудах брыжейки тонкой кишки / Д. Д. Зербино // Рефераты докладов 32-й научной конференции Черновицкого медицинского института. – Черновцы, 1957. – С. 24–26.

1958

6. Врожденные диафрагмальные грыжи / Д. Д. Зербино, В. А. Гурьянова // Сборник научных трудов Черновицкого медицинского института. – Черновцы, 1958. – Вып. 7. – С. 110–116.

7. К патоморфологической характеристике врожденных диафрагмальных грыж (Сообщение II) / В. А. Гурьянова, Д. Д. Зербино // Сборник научных работ Черновицкой областной клинической больницы. – Черновцы : Облиздат, 1958. – Вып. 1. – С. 212–215.

8. Методика исследования клапанов лимфатических сосудов / Д. Д. Зербино // Бюллетень экспериментальной биологии и медицины. – 1958. – № 2. – С. 125–126.

9. Новые данные об изменениях лимфатических сосудов в пожилом и старческом возрасте / Д. Д. Зербино // Тезисы докладов VI Всесоюзного съезда анатомов, гистологов и эмбриологов, Киев, 2–9 июля 1958 г. – X., 1958. – С. 140–141.

10. Подкожный разрыв грудного протока / Д. Д. Зербино, Б. П. Ширай // Новый хирургический архив. – 1958. – № 4. – С. 104–105.

11. Редкий случай диафрагмальной грыжи / Д. Д. Зербино // Врачебное дело. – 1958. – № 6. – С. 635–638.

1960

12. Изменения в лимфатической системе при декомпенсированных пороках сердца / Д. Д. Зербино // Научные записки Черновицкого государственного медицинского института. – Черновцы, 1960. – Вып. 13. – С. 156–161.

13. Методы морфологического исследования лимфатической системы / Д. Д. Зербино // Научные записки Черновицкого государственного медицинского института. – Черновцы, 1960. – Вып. 13. – С. 92–100.

14. Старческие изменения отводящих лимфатических сосудов / Д. Д. Зербино // Архив анатомии, гистологии и эмбриологии. – 1960. – Т. 39, № 10. – С. 37–42.

1962

15. Гистологическое строение стенки экстраорганных лимфатических сосудов / Д. Д. Зербино // *Metabolismus Parietis Vasorum : comptes Rendus du IVe Congrès International d'Angéiologie, Praha, Septembre 1961.* – Praha, 1962. – P. 425–430.

16. Морфологические изменения в лимфатической системе при местном застое лимфы / Д. Д. Зербино // Научные записки Черновицкого государственного медицинского института. – Черновцы, 1962. – Вып. 15. – С. 107–110.

1963

17. Морфологические изменения лимфатической системы при хронической недостаточности кровообращения / Д. Д. Зербино // 39 итоговая научная конференция : тезисы докладов (15–16 марта 1963 г.) / Черновицкий государственный медицинский институт. – Черновцы, 1963. – С. 64–65.

1964

18. Компенсаторно-приспособительные изменения лимфатической системы при хронической недостаточности кровообращения / Д. Д. Зербино // Вопросы коллатерального кровообращения в функционально-анатомическом и клиническом освещении : 2-я тематическая конференция : тезисы докладов, 27–30 мая 1964 г. – Ивано-Франковск, 1964. – С. 5–7.

19. Некоторые новые данные о патологической анатомии и патогенезе врожденных диафрагмальных грыж / Д. Д. Зербино // Перинатальная патология и колиэнтериты : труды II Всесоюзной конференции патологоанатомов, 22–26 января 1962 г., Минск. – Минск : Беларусь, 1964. – С. 209–213.

20. Об общих закономерностях патологических изменений в лимфатической системе / Д. Д. Зербино // Тезисы докладов научной конференции, посвященной вопросам аллергии и реактивности органов и систем организма при эндокринных расстройствах и других патологических процессах. – К. : Здоровье, 1964. – С. 181–182.

21. Патогенез и патологическая анатомия механической недостаточности лимфообращения / Д. Д. Зербино // Материалы 40 итоговой научной конференции / Черновицкий государственный медицинский институт. – Черновцы, 1964. – С. 99–101.

1965

22. Изменения лимфатической системы при хронической недостаточности кровообращения / Д. Д. Зербино // Архив патологии. – 1965. – Т. 27, № 9. – С. 11–16.

23. Макро-микроскопическая структура лимфатических капилляров и сосудов кожи при слоновости / Д. Д. Зербино, А. А. Трошков // Тезисы докладов 41 итоговой научной конференции (апрель 1965 г.) / Черновицкий государственный медицинский институт. – Черновцы, 1965. – С. 70–72.

24. Общая морфология возрастных, компенсаторно-приспособительных и патологических изменений экстраорганных лимфатических сосудов / Д. Д. Зербино, А. А. Трошков // Материалы Седьмой научной конференции по вопросам возрастной морфологии, физиологии и биохимии (апрель 1965 г.). – М., 1965. – С. 70–72.

25. Общий и местный застой лимфы, его механизмы и наиболее частые причины / Д. Д. Зербино // Врачебное дело. – 1965. – № 3. – С. 61–65.

1966

26. Варикоз лімфатичних судин / Д. Д. Зербіно // Конференція по проблемі патології серцево-судинної системи, присвячена XXIII з'їзду КПРС і 50-річчю Радянської влади : 2-а тематична конференція : тези доповідей, 16–17 вересня 1966 р. – Івано-Франківськ, 1966. – С. 263–264.

27. Гистопатология лимфатических узлов при хронической недостаточности кровообращения / Д. Д. Зербино // Материалы о морфофункциональных особенностях лимфатической системы. – К., 1966. – С. 109–115.

28. Лімфатичні судини очеревини при хронічній недостатності кровообігу / Д. Д. Зербіно // 42 наукова конференція : тези доповідей / Чернівецький державний медичний інститут. – Чернівці, 1966. – С. 50–52.

29. Механизм регенерации лимфатических сосудов / Д. Д. Зербино, Т. А. Томусяк // Вестник АМН СССР. – 1966. – № 11. – С. 89–93.

30. Морфологические изменения лимфатических сосудов тканей, удаленных по поводу слоновости / Д. Д. Зербино, А. А. Трошков // Экспериментальная хирургия и анестезиология. – 1966. – № 5. – С. 68–69.

1967

31. Возрастные контрасты в структурах лимфатической системы / Д. Д. Зербино // Материалы Восьмой научной конференции по возрастной морфологии, физиологии и биохимии. Ч. 1 : Возрастная морфология (апрель 1967 г.). – М. : Просвещение, 1967. – С. 104–105.

32. Гистопатология кожи при острой и хронической лимфоэдеме / Д. Д. Зербино // Патогенез и терапия дерматозов : сборник научных трудов. – Львов, 1967. – Т. 5. – С. 116–124.

33. Механизмы развития коллатеральных лимфатических путей в экспериментальной и клинической патологии / Д. Д. Зербино // Коллатеральное кровообращение : материалы 3-ей тематической конференции. – Івано-Франковск, 1967. – С. 15–18.

34. Новые данные к общей гистопатологии лимфатических сосудов / Д. Д. Зербино // Архив патологии. – 1967. – Т. 29, № 7. – С. 9–14.

35. О патогенезе гиалиновых мембран (гиалиновых пневмопатий) у новорожденных детей / Д. Д. Зербино, П. П. Калынюк // Третья межобластная научно-практическая конференция акушеров-гинекологов западных областей УССР : материалы конференции, 6–7 июня 1967 г. – Львов, 1967. – С. 244–246.

1968

36. Электронномикроскопическая структура эндотелия кровеносных капилляров миокарда / Д. Д. Зербино, Л. И. Ионов // Закономерности клеточной дифференцировки производных мезенхимы : материалы первого симпозиума, Киев, 1968 г. – К. : Наукова думка, 1968. – С. 41–43.

37. Карциноз лимфатических сосудов / Д. Д. Зербино // Тезисы докладов на межреспубликанской конференции патологоанатомов Белорусской, Латвийской, Литовской и Эстонской ССР по перинатальной патологии, тератологии и морфологической диагностике опухолей, 10–12 сентября 1968 г. – Минск, 1968. – С. 189–191.

38. Лимфоррея, хилус-рефлюкс, хилоррея, хилурия и лимфатические свищи / Д. Д. Зербино // Клиническая хирургия. – 1968. – № 7. – С. 7–11.

39. О резорбтивной, барьерно-элиминативной и транспортно-элиминативной функциях лимфатической системы / Д. Д. Зербино // Вопросы санологии : материалы республиканской санологической конференции, 15–16 сентября 1968 г. – Львов, 1968. – С. 205–207.

40. Патологическая анатомия врожденных диафрагмальных грыж и гипотеза о их возникновении / Д. Д. Зербино // Материалы I научно-практической конференции детских патологоанатомов Украинской ССР. – Х., 1968. – С. 55–57.

41. Роль лимфостаза в патогенезе гиалиновых пневмопатий у новорожденных детей / Д. Д. Зербино, П. П. Кацынюк // Тезисы докладов на межреспубликанской конференции патологоанатомов Белорусской, Латвийской, Литовской и Эстонской ССР по перинатальной патологии, тератологии и морфологической диагностике опухолей, 10–12 сентября 1968 г. – Минск, 1968. – С. 43–44.

42. Хилус-рефлекс и хилоррея / А. А. Трошков, Д. Д. Зербино // Хирургия. – 1968. – № 9. – С. 111–115.

1969

43. Изменения в сердечной мышце при действии гетерогенного белка / М. Н. Бидюк, Д. Д. Зербино, Г. В. Попова-Телегина // Аллергия и реактивность организма : материалы Первого Всесоюзного симпозиума. – Москва ; Львов, 1969. – Т. I. – С. 139–141.

44. Карциноз лимфатических капилляров и сосудов легких / Д. Д. Зербино // Врачебное дело. – 1969. – № 8. – С. 105–108.

45. О регенерации лимфатических коллекторов после хирургического повреждения / Д. Д. Зербино, Т. А. Томусяк // Вестник хирургии. – 1969. – № 4. – С. 37–42.

46. Регенерация лимфатических капилляров и сосудов / Д. Д. Зербино // Архив анатомии, гистологии и эмбриологии. – 1969. – Т. 57, № 11. – С. 10–20.

1970

47. Возможно ли ретроградное распространение инфекции из лимфоидного глоточного кольца по лимфатическим путям? / Д. Д. Зербино, П. А. Мельник // Общие закономерности морфогенеза и регенерации (Актуальные вопросы сосудистой системы) : республиканский межведомственный сборник. – К. : Здоров'я, 1970. – Вып. 2. – С. 50–56.

48. Генерализованная флебогипертония и морфологические проявления недостаточности лимфообращения / Д. Д. Зербино // Актуальные вопросы кардиологии и ангиологии : сборник статей. – К. : Здоров'я, 1970. – С. 149–151.

49. Электронно-микроскопическое исследование кровеносных и лимфатических капилляров сердца / В. П. Олефир, А. И. Ионов, Д. Д. Зербино // IX Международный конгресс анатомов : тезисы докладов, 17–22 августа 1970 г., Ленинград. – М. : Медицина, 1970. – С. 62–63.

50. Инвазия, карциноз и пермеация опухолевых клеток по лимфатическим и кровеносным сосудам / Д. Д. Зербино // Вопросы онкологии, профессиональных и других заболеваний : материалы I съезда патологоанатомов Украины. – Донецк, 1970. – С. 40–42.

51. Карциноз лимфатических сосудов и синдром лимфогенной недостаточности миокарда / Д. Д. Зербино // Кардиология. – 1970. – № 12. – С. 113–115.

52. Лимфангиомы, лимфатические (хилезные) кисты и лимфангиэктазии (морфогенез и дифференциальная диагностика) / Д. Д. Зербино // Тезисы докладов IV съезда онкологов УССР. – К., 1970. – С. 145–146.

53. Лимфатическая система тонкой кишки в различных условиях патологии / Д. Д. Зербино // Физиология и патология тонкой кишки : материалы Всесоюзной конференции гастроэнтерологов. – Рига, 1970. – С. 492–494.

54. Лимфоэдема половых органов / Д. Д. Зербино, И. И. Кульчик // Клиническая хирургия. – 1970. – № 3. – С. 49–52.

55. Лимфология / Д. Зербино // Медицинская газета. – 1970. – 10 ноября (№ 90).

56. Методика прямой шейной лимфографии (Трудности и ошибки) / Д. Д. Зербино, Б. И. Гулевич // Журнал ушных, носовых и горловых болезней. – 1970. – № 1. – С. 70–73.

57. Непрямая цветная лимфография в клинической практике / Д. Д. Зербино, М. М. Гельфгот // Клиническая медицина. – 1970. – № 4. – С. 113–117.

58. Новые комбинированные методики исследования лимфатической системы в норме и патологии / Д. Д. Зербино // Морфологические закономерности в фило- и онтогенезе организма : материалы юбилейного пленума Украинского научного общества анатомов, гистологов и эмбриологов и научной конференции, посвященные 100-летию со дня рождения В. И. Ленина, Винница, 30 июня–1 июля 1970 г. – Винница, 1970. – С. 81–83.

59. Новые направления в исследовании патологии лимфатической системы / Д. Д. Зербино // Проблемы ангиологии и микроциркуляции в патологии : тезисы докладов конференции патологоанатомов (2–3 октября 1970). – Львов, 1970. – С. 44–46.

60. О лимфо-венозных шунтах / Д. Д. Зербино // Нарушение кровотока и лимфообращения (Отек. Боль. Гемодинамика) в проблеме хронической венозной недостаточности нижних конечностей : тезисы докладов 4-го симпозиума по ангиологии, 29–30 октября 1970 г. – М., 1970. – С. 36–37.

61. О лимфо-венозных шунтах при обструкции лимфооттока от сердца / Д. Д. Зербино, А. С. Гавриш // Бюллетень экспериментальной биологии и медицины. – 1970. – Т. 70, № 8. – С. 106–109.

62. Роль лимфатической системы в патогенезе, морфогенезе и прогрессировании некоторых заболеваний легких / Д. Д. Зербино // Материалы выездной сессии Всесоюзного научно-исследовательского института пульмонологии МЗ СССР с первой республиканской конференции УССР по пульмонологии. – Л., 1970. – Ч. 1. – С. 124–125.

63. Рост лимфатических капилляров – стереотипная реакция при хроническом застое лимфы / Д. Д. Зербино // Проблемы ангиологии и микроциркуляции в патологии : тезисы докладов конференции патологоанатомов (2–3 октября 1970 г.). – Львов, 1970. – С. 71–75.

64. Ультраструктура кровеносных капилляров миокарда морской свинки / Д. Д. Зербино, Л. І. Іонов // Фізіологічний журнал. – 1970. – № 5. – С. 673–676.

65. Характеристика атеросклероза и динамика его танатогенеза по секционным данным города Львова за 50 лет (1915–1964 гг.) / Д. Д. Зербино, С. А. Ямпольская, Н. С. Доценко // Материалы V конференции патологоанатомов Латвии. – Рига, 1970. – Т. I. – С. 203–207.

66. Хилезный асцит при злокачественных опухолях (патоморфологические изменения в лимфатической системе и патогенез) / Д. Д. Зербино // Архив патологии. – 1970. – Т. 32, № 5. – С. 49–54.

67. Morphologic Equivalents of Lymphatic Insufficiency in Cancer / Zerbino D. D. // Third International Congress of Lymphology. – Brussels, 1970. – P. 113–115.

1971

68. Деякі нові відомості про структуру мікроциркуляторних шляхів серця за даними електронної мікроскопії / Д. Д. Зербино // Колатеральний кровообіг : матеріали IV республіканської конференції, 21–23 червня 1971 р. – К. : Здоров'я, 1971. – С. 44–45.

69. Инвазия, карциноз и пермеация опухолевых клеток по лимфатическим сосудам / Д. Д. Зербино // Труды I съезда патологоанатомов Украинской ССР (Донецк, 26–28 ноября 1970 г.). – К. : Здоров'я, 1971. – С. 127–129.

70. Клиническая хирургия лимфатической системы (Обзор направлений) / Д. Д. Зербино // Клиническая хирургия. – 1971. – № 7. – С. 80–85.

71. Макро-, мікро і ультрамікроскопічні дані про перебудову кровоносних судин серця при експериментальному інфаркті міокарда / Ю. П. Мельман, Д. Д. Зербино, М. В. Долішній [та ін.] // Колатеральний кровообіг : матеріали IV республіканської конференції, 21–23 червня 1971 р. – К. : Здоров'я, 1971. – С. 65–66.

Співавт. : Ю. П. Мельман, Д. Д. Зербино, М. В. Долішній, М. Г. Шевчук, А. І. Іонов.

72. Микроциркуляторные нарушения в патогенезе сократительной слабости миокарда у больных с митральным стенозом / М. В. Даниленко, Д. Д. Зербино, Р. И. Орач // Хирургическая инфекция и интенсивная терапия в хирургии, новое в хирургии. – М., 1971. – С. 196–198.

73. Мозговые инсульты при атеросклерозе и гипертонической болезни (секционные данные кафедры патанатомии за 1955–1964 гг.) / Д. Д. Зербино, Н. С. Доценко, С. А. Ямпольская // Дифференцированное применение психотропных средств в психиатрии и неврологии. Диагностика, клиника и лечение инсультов : материалы Рес-

публиканской конференции психиатров и невропатологов, июнь, 1971 г. – Львов, 1971. – С. 336–338.

74. Новые данные о роли лимфатической системы в морфогенезе дистрофических и склеротических изменений сердца / Д. Д. Зербино, А. С. Гавриш, А. И. Найда, В. П. Олефир // Материалы V Всесоюзного съезда патологоанатомов (Ереван, 12–15 октября 1971 года). – М., 1971. – С. 73.

75. Пути восстановления оттока лимфы после повреждения лимфатических сосудов / Д. Д. Зербино, А. С. Гавриш, В. Е. Черкавский, Т. А. Томусьяк // Материалы научной конференции, посвященной столетию со дня рождения В. Н. Тонкова, 24–26 января 1972 г. – Л., 1971. – С. 40–42.

76. Ультраструктура лимфатических капилляров сердца человека в норме и при ревматических пороках / Д. Д. Зербино, В. П. Олефир // Восьмая Всесоюзная конференция по электронной микроскопии : тезисы докладов. – М., 1971. – Т. 3. – С. 16.

77. Ультраструктура межэндотелиальных контактов лимфатических капилляров и гипотеза о генезе «стомат» и «стигмат» / Д. Д. Зербино // Закономерности развития и цитологические особенности производных мезенхимы : сборник статей. – К. : Наукова думка, 1971. – С. 53–55.

1972

78. Атеросклероз и инфаркт миокарда в послевоенные годы (1945–1964) / С. А. Ямпольская, Д. Д. Зербино, Н. С. Доценко // Метаболизм и структура сердца в норме и патологии : сборник статей. – Новосибирск, 1972. – С. 12–15.

79. Эволюция патоморфологии и патоморфоз гнойного воспаления / Д. Д. Зербино // Вопросы острой гнойной хирургической инфекции : материалы Республиканской научной конференции. – Львов, 1972. – С. 318–320.

80. Исследование лимфатической системы при злокачественных опухолях / Д. Д. Зербино // Хирургия. – 1972. – № 5. – С. 105–110.

81. Морфологические критерии недостаточности лимфатической системы в старческом возрасте / Д. Д. Зербино // 9 Международный конгресс геронтологов : тезисы, Киев, 2–7 июля 1972 г. – К., 1972. – Т. 3. – С. 326.

82. Морфологические сдвиги в структуре аортальных клапанов при хранении их в различных консервантах / М. В. Даниленко, Д. Д. Зер-

бино // Грудная хирургия : республиканский межведомственный сборник. Вып. 5 : Хирургия сердца и сосудов. – К., 1972. – С. 81–82.

83. Новые данные о патологии лимфатической системы в эксперименте и клинике / Зербино Д. Д. // Тезисы симпозиумов Пленума правления ВНОАГЭ, Днепрпетровск, 23–26 июня 1972 г. – Днепрпетровск, 1972. – С. 29–30.

84. Патологическая анатомия и патогенез хронической лимфедемы (слоновости) / Д. Д. Зербино // Архив патологии. – 1972. – Т. 34, № 9. – С. 17–29.

85. Патологическая морфология лимфатической системы легких при приобретенных пороках сердца / Д. Д. Зербино // Врачебное дело. – 1972. – № 6. – С. 80–83.

86. Патоморфология лимфатической системы некоторых эндокринных желез / Д. Д. Зербино, Э. Н. Александрова, В. В. Закржевский, Е. Соколов // Пластичность и реактивность тканевых структур и сосудистой системы : материалы II симпозиума. – Фрунзе, 1972. – С. 152–163.

87. Проблема резорбции и ультраструктура микроциркуляторных путей / Д. Д. Зербино // Проблемы парентерального питания больных : тезисы докладов I Всесоюзной конференции. – Львов, 1972. – С. 13–15.

88. Субмикроскопическая структура и функция лимфатических капилляров в патологии / Д. Д. Зербино // Микроциркуляция. Функция и структура : материалы I Всесоюзной конференции по микроциркуляции (ноябрь 1972 г.). – М., 1972. – С. 42–43.

89. Ультраструктурные изменения альвеоло-капиллярного барьера при хронических гнойных процессах в легких / Д. Д. Зербино, А. Ю. Клецан, Ю. В. Бисярин // Вопросы острой гнойной хирургической инфекции : материалы Республиканской научной конференции. – Львов, 1972. – С. 245–246.

90. Цветная лимфография / Д. Зербино, М. Гельфгот // Медицинская газета. – 1972. – 7 июля (№ 54).

1973

91. Гипотеза о сосудистом генезе гранулем при ревматизме / Д. Д. Зербино, А. И. Найда, Н. С. Доценко // Вопросы сердечно-сосудистой патологии и эндокринологии : материалы республиканской конференции патологоанатомов Литовской ССР, Каунас, 4–5 октября 1973 г. – Каунас, 1973. – С. 40–42.

92. Динамика и особенности кардиосклероза при застое лимфы / Д. Д. Зербино, А. С. Гавриш // Кардиология. – 1973. – № 10. – С. 53–57.

93. К 75-летию кафедры патологической анатомии Львовского медицинского института / Д. Д. Зербино, А. Ю. Рудницкая // Архив патологии. – 1973. – Т. 35, № 4. – С. 79–81.

94. Микроворсины эндотелия кровеносных капилляров, как адаптационные ультраструктуры / Д. Д. Зербино // Материалы IX Всесоюзной конференции по электронной микроскопии, 29 октября – 2 ноября 1973 г., Тбилиси. – М., 1973. – С. 477.

95. Патологическая анатомия тяжелых осложнений лекарственного лечения / Д. Д. Зербино // Врачебное дело. – 1973. – № 4. – С. 133–136.

96. Ультраструктурные преобразования в кровеносных капиллярах при острой циркуляторной гипоксии / Д. Д. Зербино // Острая ишемия органов и меры борьбы с постишемическими расстройствами : тезисы докладов Всесоюзного симпозиума (ноябрь 1973 г.). – М., 1973. – С. 12–13.

97. Уникальное собрание медицинских документов / Д. Д. Зербино // Итоги и перспективы научных исследований по истории медицины. – Кишинев, 1973. – С. 182–183.

98. Allergic vasopathy / D. D. Zerbino // Abstracts of the Fourth Congress of the European Society of Pathology, 18–22 September, 1973, Budapest, Hungary. – Budapest : Akadémiai Kiadó. – P. 30.

99. Rheumatoid Arthritis: elektronmicroscopy of capillaries / D. D. Zerbino // Abstracts of the Fourth Congress of the European Society of Pathology, 18–22 September, 1973, Budapest, Hungary. – Budapest : Akadémiai Kiadó. – P. 40.

1974

100. Васкулиты и ангиопатии / Д. Зербино // Медицинская газета. – 1974. – 11 января (№ 4).

101. Лимфатическое и венозное микроциркуляторное русло при фибромиомах матки / Т. В. Борима, Д. Д. Зербино, П. П. Коваленко // Акушерство и гинекология. – 1974. – № 6. – С. 50–52.

102. Микроциркуляция, гисто-гематические барьеры и клиническая патология / Д. Д. Зербино // Ультраструктура микроциркуляторных путей в патологии : материалы республиканской конференции, 26–27 сентября, 1974 г. – Львов, 1974. – С. 6–8.

103. О состоянии микроциркуляторного русла при ревматоидном артрите по данным оптической и электронной микроскопии / Д. Д. Зербино, В. В. Чаплинский, А. П. Олекса // Врачебное дело. – 1974. – № 2. – С. 25–28.

104. О структурных преобразованиях лимфатических сосудов в условиях экспериментальной и клинической патологии / Д. Д. Зербино // Тезисы VIII Всесоюзного съезда анатомов, гистологов и эмбриологов (Ташкент, 17–21 сентября 1974 г.). – Ташкент : Медицина, 1974. – С. 153–154.

105. О субмикроскопическом феномене-резорбции органелл и клеточного детрита лимфатическими капиллярами / Д. Д. Зербино, В. П. Олефир // Ультраструктура микроциркуляторных путей в патологии : материалы республиканской конференции, 26–27 сентября, 1974 г. – Львов, 1974. – С. 42–43.

106. Общие закономерности ультраструктурной трансформации капилляров при гипоксии / Д. Д. Зербино // Ультраструктура микроциркуляторных путей в патологии : материалы республиканской конференции, 26–27 сентября, 1974 г. – Львов, 1974. – С. 174–175.

107. Проблема лимфо-венозных анастомозов и шунтов на современном этапе / Д. Д. Зербино // Вопросы функциональной анатомии сосудистой системы : тезисы докладов на научной конференции, посвященной памяти академика АМН СССР профессора Д. А. Жданова, 29–30 января 1974 г. – М., 1974. – С. 81–82.

108. Современные представления о лимфо-венозных анастомозах / Д. Д. Зербино, А. С. Гавриш // Кардиология. – 1974. – № 8. – С. 143–147.

109. Ультраструктура лимфатических капилляров миокарда человека при митральном стенозе / М. В. Даниленко, Д. Д. Зербино, В. П. Олефир // Бюллетень экспериментальной биологии и медицины. – 1974. – Т. 77, № 6. – С. 104–107.

110. Функциональная ультраструктура микроциркуляторных путей сердца / Д. Д. Зербино // Недостаточность миокарда : тезисы конференции, 21–25 октября 1974 г. – Ереван, 1974. – С. 19–20.

1975

111. Аллергический дерматоз лекарственного происхождения / Д. Д. Зербино // Врачебное дело. – 1975. – № 10. – С. 128–130.

112. Биопсия / Д. Зербино // Медицинская газета. – 1975. – 21 февраля (№ 16).

113. Морфологические (биопсийные) конференции: опыт организации, задачи и результаты / А. В. Смольянный, Д. Д. Зербино // Архив патологии. – 1975. – Т. 37, № 9. – С. 70–74.

114. Общие закономерности ультраструктурной перестройки кровеносных капилляров в условиях клинической патологии / Д. Д. Зербино, Ю. В. Бисярин, А. С. Гавриш [и др.] // Применение электронной микроскопии в материаловедении, биологии и медицине : первая республиканская научно-техническая конференция. Секция 2 : Применение электронной микроскопии в биологии и медицине : тезисы докладов. – К., 1975. – С. 69–70.

Соавт. : Д. Д. Зербино, Ю. В. Бисярин, А. С. Гавриш, Ю. Г. Кияк, А. П. Олекса, А. А. Лисовой, В. П. Олефир, Е. Ф. Чаговец.

115. Патологическая анатомия осложнений кортикостероидной терапии / Д. Д. Зербино, А. Ф. Лобаненко // Врачебное дело. – 1975. – № 9. – С. 82–85.

116. Преобразования в лимфатической системе сердца и миокарде при застое лимфы / Д. Д. Зербино, А. С. Гавриш // Архив патологии. – 1975. – Т. 37, № 10. – С. 30–35.

1976

117. Гемолитико-уремический синдром у детей (синдром Гассера) / Д. Д. Зербино, Н. С. Доценко, Л. М. Сичкориз // Актуальные вопросы детской патологии : тезисы докладов Второй конференции патологоанатомов (25–26 мая 1976 г.). – Гродно, 1976. – С. 163–164.

118. Изменение ультраструктуры микроциркуляторных путей сердца при циркуляторной гипоксии / Д. Д. Зербино, В. П. Олефир, А. С. Гавриш // Ультраструктура сердечно-сосудистой системы в норме и патологии : материалы симпозиума. – Тбилиси : Мецниереба, 1976. – С. 73–74.

119. Каким быть патологоанатомическому центру? / Д. Зербино // Медицинская газета. – 1976. – 4 февраля (№ 10).

120. Новые данные о роли микроциркуляции в патологии сердца / Д. Д. Зербино // Актуальные проблемы терапии : сборник научных трудов, посвященный 100-летию со дня рождения акад. Н. Д. Стражеско. – К. : Здоров'я, 1976. – С. 38–40.

121. Новые данные об ультраструктурной трансформации внутренней плазматической мембраны эндотелия кровеносных капилляров / Д. Д. Зербино // Ультраструктура сердечно-сосудистой системы в норме и патологии : материалы симпозиума. – Тбилиси : Мецниереба, 1976. – С. 71–72.

122. Основные клиничко-морфологические синдромы лекарственной патологии / Д. Д. Зербино // Второй съезд патологоанатомов УССР (Черновцы, 24–26 ноября 1976 года). – Черновцы, 1976. – С. 148–149.

123. Острые синдромы нарушений микроциркуляции в детском возрасте / Д. Д. Зербино // Актуальные вопросы детской патологии : тезисы докладов Второй конференции патологоанатомов (25–26 мая 1976 г.). – Гродно, 1976. – С. 157–158.

124. Патологоанатомическая характеристика системных васкулитов / Д. Д. Зербино // Второй съезд патологоанатомов УССР (Черновцы, 24–26 ноября 1976 года). – Черновцы, 1976. – С. 7–9.

125. Патоморфологические особенности глубоких вен нижних конечностей при посттромбофлебитическом синдроме / Д. Д. Зербино, П. И. Червяк, Н. С. Доценко // Второй съезд патологоанатомов УССР (Черновцы, 24–26 ноября 1976 года). – Черновцы, 1976. – С. 64–65.

126. Патоморфология лимфатической системы сердца при ревматизме / Д. Д. Зербино, Н. С. Доценко, А. И. Найда // Вопросы ревматизма. – 1976. – № 1. – С. 51–58.

127. Повреждения сократительного миокарда при нарушении лимфооттока (экспериментально-морфологические данные) / Д. Д. Зербино, А. С. Гавриш // Кардиология. – 1976. – № 11. – С. 46–50.

128. Трансформация синусов лимфатических узлов в условиях клинической патологии / Д. Д. Зербино // Лимфатические и кровеносные пути (микроциркуляция в эксперименте и клинике). – Новосибирск, 1976. – С. 77–78.

129. Chromolymphographie und Vitalfärbung von Lymphgefäßen und Lymphknoten / D. D. Zerbino, M. M. Gelfgot, A. Kolbenstedt // Lymphographie bei malignen Tumoren. Mit einem Beitrag über endolymphatische Radionuklidtherapie. – Leipzig : Veb Georg Thieme, 1976. – S. 281–284.

1977

130. Коллагенозы или васкулиты? Новая трактовка на основании патологоанатомических исследований / Д. Д. Зербино // X съезд терапевтов УССР : тезисы докладов. – Одесса, 1977. – С. 78.

131. Лимфо-венозные шунты сердца – аккомодационный феномен при экспериментальном лимфатическом блоке / Д. Зербино, А. Гавриш // VIth International Congress of Lymphology : abstracts II, Prague, June 20–25, 1977. – Prague, 1977.*

132. Морфологічні зрушення в лімфатичній системі серця при її блокаді / Д. Д. Зербіно, О. С. Гавриш // Фізіологічний журнал. – 1977. – № 4. – С. 538–543.

133. Патологическая анатомия посттромбофлебитического синдрома / Д. Д. Зербино, П. И. Червяк // Архив патологии. – 1977. – Т. 39, № 9. – С. 3–12.

134. Роль микроциркуляторных изменений в сократительной недостаточности непораженных отделов миокарда в остром периоде инфаркта / Д. Д. Зербино, Ю. Г. Кияк // Кардиология. – 1977. – № 8. – С. 123–127.

135. Системные васкулиты с симптоматической артериальной гипертонией / Д. Д. Зербино // VI Всесоюзный съезд патологоанатомов : тезисы докладов, 26–30 сентября 1977 года, г. Иваново. – М., 1977. – С. 86.

136. Ультраструктура гемомикроциркуляторного русла желудка при язвенной болезни / Д. Д. Зербино, Е. Н. Панасюк, В. П. Олефир // Фундаментальные проблемы гастроэнтерологии : тезисы докладов XII Всесоюзной конференции, сентябрь 1977 г. – Львов, 1977. – С. 25–26.

137. Ультраструктурные аспекты резорбирующих свойств лимфатических капилляров / Д. Зербино, В. Олефир, Е. Плешанов // VIth International Congress of Lymphology : abstracts II, Prague, June 20–25, 1977. – Prague, 1977.*

138. Ультраструктурные нарушения гемомикроциркуляции при сахарном диабете / Д. Д. Зербино, Ю. Г. Кияк, Е. В. Плешанов, С. С. Приходько // Механизм действия гормонов, патогенез, лечение, профилактика и эпидемиология эндокринных заболеваний : тезисы докладов II съезда эндокринологов Украинской ССР, Киев, 27–29 сентября 1977 года. – К., 1977. – С. 177–178.

1978

139. Нарушение микроциркуляции в миокарде при инфаркте и ее коррекция / Д. Д. Зербино, Л. Г. Дунчич, Ю. Г. Кияк // Ишемическая болезнь сердца. Некоронарогенные поражения миокарда. Актуальные проблемы кардиохирургии : I съезд кардиологов Украинской ССР : тезисы докладов, 18–20 октября 1978 г. – К., 1978. – С. 68.

140. О механизме инвазии и метастазировании эпителиальных опухолей / Д. Д. Зербино // Морфология : республиканский межведомственный сборник. – К. : Здоров'я, 1978. – Вып. 5 : Патогенез и морфогенез опухолевых заболеваний. – С. 40–43.

141. Общие принципы биоптической диагностики опухолей / Д. Д. Зербино // Современные методы морфологического исследования в теоретической и практической онкологии : материалы Всесоюзной конференции, октябрь, 1978 г. – Тбилиси : Мецниереба, 1978. – Т. II. – С. 100–101.

142. Субмикроскопические изменения аэрогематологического барьера легких при острой интоксикации окисью углерода / И. И. Даценко, Д. Д. Зербино, Л. А. Тиунов [и др.] // Гигиена и санитария. – 1978. – № 10. – С. 114.

Соавт. : И. И. Даценко, Д. Д. Зербино, Л. А. Тиунов, Б. М. Штабский, Ю. В. Бисярин, С. И. Лужанская.

1979

143. Адаптация микроциркуляторного русла миокарда к гипоксии при ИБС / Д. Д. Зербино // Процессы адаптации и компенсации в кардиологии : Пленум правления Украинского научного кардиологического общества : тезисы докладов, 29–30 ноября 1979 года. – К., 1979.*

144. Диабетические микроангиопатии: ультраструктурные закономерности / Д. Д. Зербино, С. С. Приходько, Е. В. Плешанов [и др.] // XI Всесоюзная конференция по электронной микроскопии : тезисы докладов. – М. : Наука, 1979. – Т. II : Биология. – С. 245.

Соавт. : Д. Д. Зербино, С. С. Приходько, Е. В. Плешанов, Ю. Г. Кияк, Ю. В. Бисярин, В. П. Олефир, Е. Ф. Чаговец.

145. Морфогенез повреждений сократительного миокарда при нарушении лимфооттока / Д. Д. Зербино, А. С. Гавриш // Кардиология. – 1979. – № 10. – С. 111–113.

146. Некоторые аспекты патологической анатомии тромбоэмболии легочной артерии / Д. Д. Зербино, А. Ф. Лобаненко, М. К. Куксенко // Врачебное дело. – 1979. – № 9. – С. 50–53.

147. Новые представления о этиологии и морфогенезе ИБС в молодом возрасте / Д. Д. Зербино // Актуальные вопросы клинической морфологии : сборник научных трудов. – Х., 1979. – С. 40–41.

148. Существуют ли серозно-лимфатические резорбирующие люки в диафрагме? / Д. Д. Зербино, Е. В. Плешанов // Архив анатомии, гистологии и эмбриологии. – 1979. – Т. 77, № 8. – С. 87–91.

149. Узелковый периартериит и системный артериит как следствие лечения туберкулеза легких / Д. Д. Зербино, А. С. Якименко // Врачебное дело. – 1979. – № 11. – С. 46–49.

150. Ультраструктурные изменения в миокарде при острой интоксикации окисью углерода / И. И. Даценко, Д. Д. Зербино, Л. А. Тиунов [и др.] // Врачебное дело. – 1979. – № 3. – С. 96–98.

Соавт. : И. И. Даценко, Д. Д. Зербино, Л. А. Тиунов, Ю. В. Бисярин, С. А. Долошицкий, С. Г. Балабанова.

1980

151. Варианты обструкции гемомикроциркуляторного русла на ультраструктурном уровне / Д. Д. Зербино // Ультраструктурные основы патологии сердца и сосудов : материалы II конференции. – Тбилиси : Мецниереба, 1980. – С. 75–76.

152. Лимфатические сосуды / М. Р. Сапин, Г. С. Сатюкова, Д. Д. Зербино, А. С. Тапинский // Большая медицинская энциклопедия / гл. ред. Б. В. Петровский. – Изд. 3-е. – М. : Советская энциклопедия, 1980. – Т. 13. – С. 132–137.

153. Лимфология / Д. Д. Зербино // Большая медицинская энциклопедия / гл. ред. Б. В. Петровский. – Изд. 3-е. – М. : Советская энциклопедия, 1980. – Т. 13. – С. 160–161.

154. Лимфостаз / Д. Д. Зербино, Т. В. Савченко // Большая медицинская энциклопедия / гл. ред. Б. В. Петровский. – Изд. 3-е. – М. : Советская энциклопедия, 1980. – Т. 13. – С. 165–166.

155. Лимфоциркуляторные пути келоидных рубцов при хронической лимфедеме у детей (к механизму формирования келоидных рубцов) / Д. Д. Зербино, О. В. Дворакевич // Нарушения периферического лимфообращения и методы их коррекции : тезисы VII Все-союзного симпозиума по клинической ангиологии, 28–29 октября 1980 года. – М., 1980. – С. 46–47.

156. Медикаментозные поражения кроветворных органов и фоновые ситуации / Д. Д. Зербино, А. С. Захарчук // I Украинский съезд гематологов и трансфузиологов : тезисы докладов (10–12 декабря 1980 г., Харьков). – К., 1980. – С. 44.

157. Новые данные о путях резорбции из брюшной полости в норме, патологии и эксперименте / Д. Д. Зербино, А. В. Чернышенко, Е. В. Плешанов // I Украинский съезд анатомов, гистологов, эмбриологов и топографоанатомов : тезисы докладов, 10–12 сентября 1980 г. – Винница, 1980. – С. 66–67.

158. О деятельности Львовского областного научного общества патологоанатомов в 1968–1979 гг. / Д. Д. Зербино, А. В. Фишбейн // Архив патологии. – 1980. – Т. 42, № 11. – С. 89–92.

159. О токсичности компаундов на основе олигоэфируретанэпоксида ПЭФ-ЗАК / Лопатнева Ж. Я., Ямпольская С. А., Реутова Н. А., Зербино Д. Д. // Каучук и резина. – 1980. – № 7. – С. 50–51.

160. Организация преподавания по секционному курсу (сводные материалы) / М. С. Абдуллаходжаева, Ю. Г. Бойко, Г. Г. Автандилов [и др.] //

Актуальные вопросы преподавания патологической анатомии / под общ. ред. В. Н. Шляпникова, А. С. Зиновьева. – Омск, 1980. – С. 32–33.

Соавт. : М. С. Абдуллаходжаева, Ю. Г. Бойко, Г. Г. Автандилов, Т. И. Деканосидзе, И. Н. Мирончик, О. Н. Нечаева, Д. Д. Зербино.

161. Системные васкулиты, развивающиеся на фоне хронического воздействия ядохимикатов / Д. Д. Зербино, А. С. Якименко // Врачебное дело. – 1980. – № 6. – С. 105–108.

162. Существуют ли лимфовенозные анастомозы в норме? / Д. Д. Зербино, В. Ф. Стащук // Нарушения периферического лимфообращения и методы их коррекции : тезисы VII Всесоюзного симпозиума по клинической ангиологии, 28–29 октября 1980 года. – М., 1980. – С. 47–49.

163. Ультраструктура микроциркуляторных путей тонкой кишки при экспериментальном энтерите / Д. Д. Зербино, Ю. И. Шегедин, Ю. В. Бисярин // Актуальные вопросы патологической анатомии детского возраста : научно-тематический сборник. – Саратов : Изд-во Сарат. ун-та, 1980. – С. 25–26.

164. Уникальный архив протоколов вскрытий / Д. Д. Зербино // Врачебное дело. – 1980. – № 7. – С. 6–9.

1981

165. Гигантоклеточный васкулит (артериит и флебит) / Д. Д. Зербино // Архив патологии. – 1981. – Т. 43, № 8. – С. 42–47.

166. Гистопатология сосудов при геморрое / Д. Д. Зербино, П. И. Червяк, Е. В. Бигари // Клиническая хирургия. – 1981. – № 2. – С. 34–36.

167. Лимфатическая система сердца в патологии / Д. Д. Зербино // Актуальные проблемы лимфологии и ангиологии / под ред. Ю. Е. Выренкова, В. М. Клебанова. – М. : Медицина, 1981. – С. 43–47.

168. Неспецифический аорто-артериит. Макроскопическая и патогистологическая характеристика / Д. Д. Зербино, Н. С. Доценко, Я. И. Шульгин // III съезд патологоанатомов УССР : тезисы докладов, 27–29 мая 1981 года. – Ивано-Франковск, 1981. – С. 53–54.

169. О лимфо-гематогенном, гематогенно-лимфогенном и лимфо-генно-гематогенно-лимфогенном путях метастазирования / Д. Д. Зербино // Материалы II-го Всесоюзного симпозиума «Специальные методы диагностики опухолей» с участием стран СЭВ, 3–5 ноября 1981 года. – Обнинск, 1981. – С. 182–185.

170. Системные васкулиты: этиологические факторы, нарушения гемостаза и гомеостаза / Д. Д. Зербино // I Всесоюзная конферен-

ция «Поражение сосудистой стенки и гемостаз» : тезисы конференции (21–22 декабря 1981 г.). – Полтава, 1981. – С. 73–74.

171. Теоретическое обоснование необходимости интралимфатической терапии и перфузии лимфатической системы в онкологической практике / Д. Д. Зербино // Материалы II-го Всесоюзного симпозиума «Специальные методы диагностики опухолей» с участием стран СЭВ, 3–5 ноября 1981 года. – Обнинск, 1981. – С. 135–137.

172. Трансформация лимфатической системы почек в клинической патологии / Д. Д. Зербино, Ю. Е. Выренков, Л. Б. Фиськова // Архив патологии. – 1981. – Т. 43, № 7. – С. 45–50.

1982

173. Автоматизированное описание патогистологических изменений в сосудах: формирование массива исходных данных / Д. Д. Зербино, Д. Ф. Эрдманис, Ю. А. Поспишиль // Архив патологии. – 1982. – Т. 44, № 12. – С. 73–75.

174. Анатомия лимфатической системы / Д. Д. Зербино // Руководство по кардиологии. Т. I : Структура и функция сердечно-сосудистой системы в норме и при патологии / под ред. Е. И. Чазова. – М. : Медицина, 1982. – Глава 7. – С. 74–79.

175. Варианты ультраструктурной патологии эндотелиоцитов гемомикроциркуляторного русла миокарда, скелетной мышцы и легких / Д. Д. Зербино, В. П. Олефир, Ю. В. Бисярин [и др.] // III Всесоюзная конференция по патологии клетки : тезисы докладов, Москва, 19–21 октября 1982 г. – М., 1982. – С. 18–19.

Соавт. : Д. Д. Зербино, В. П. Олефир, Ю. В. Бисярин, Ю. Г. Кияк, Е. В. Плешанов, Д. Ф. Эрдманис.

176. Гиперпродукция базальных мембран капилляров – стереотипная ультраструктурная патология / Д. Д. Зербино, Ю. В. Бисярин, Ю. Г. Кияк [и др.] // XII Всесоюзная конференция по электронной микроскопии : тезисы докладов, г. Сумы, октябрь 1982 г. – М. : Наука, 1982. – С. 326.

Соавт. : Зербино Д. Д., Ю. В. Бисярин, Ю. Г. Кияк, Е. В. Плешанов, Д. Ф. Эрдманис, Ю. А. Поспишиль, Е. М. Галузинская.

177. Экологический аспект мировоззренческого воспитания в высшей школе / Д. Д. Зербино, В. Е. Доля // Республиканская научно-практическая конференция «Актуальные проблемы марксистско-ленинской направленности учебного процесса в высшей школе» : тезисы докладов и сообщений (Киев, 19–20 октября 1982 г.). – К., 1983. – С. 284–286.

178. Клиническая патология лимфатической системы сердца / Д. Д. Зербино // Проблемы функциональной лимфологии : тезисы докладов Всесоюзной конференции, г. Новосибирск, 20–21 сентября 1982 г. – Новосибирск, 1982. – С. 85–87.

179. Нарушения лимфооттока / Д. Д. Зербино // Руководство по кардиологии. Т. I : Структура и функция сердечно-сосудистой системы в норме и при патологии / под ред. Е. И. Чазова. – М. : Медицина, 1982. – Глава 27. – С. 395–401.

180. Научно-технический прогресс и экологическая патология: постановка проблемы / Д. Д. Зербино // Всесоюзная конференция «Философия и социальные аспекты взаимодействия современной биологии и медицины» : тезисы докладов и выступлений. – М., 1982. – С. 164–168.

181. Новые данные о механизме резорбции из полости брюшины в норме и патологии / Д. Д. Зербино, А. В. Чернышенко, Е. В. Плешанов // Морфология : республиканский междуведомственный сборник. – К. : Здоров'я, 1982. – Вып. 8 : Функциональная анатомия и адаптационно-компенсаторные изменения кровеносной и лимфатической систем. – С. 57–63.

182. О функциональной автономии лимфатической системы (для микроорганизмов, лекарственных препаратов и низкомолекулярных веществ) / Д. Д. Зербино, В. Ф. Сташук, В. С. Иванов // Проблемы функциональной лимфологии : тезисы докладов Всесоюзной конференции, г. Новосибирск, 20–21 сентября 1982 г. – Новосибирск, 1982. – С. 87–88.

183. Патоморфология лимфомикроциркуляторного русла почек и регионарных лимфатических узлов при экспериментальном гидронефрозе / Ю. Е. Выренков, Д. Д. Зербино, А. Б. Фиськова, В. С. Щербаков // Урология и нефрология. – 1982. – № 1. – С. 20–28.

184. Профессиональный профиль больных облитерирующим энтеритом / Д. Д. Зербино, Ю. А. Поспишил // Клиническая хирургия. – 1982. – № 7. – С. 57–58.

185. Синдром диссеминированного внутрисосудистого свертывания крови: морфологические критерии / Д. Д. Зербино, А. Л. Лукасевич // Архив патологии. – 1982. – Т. 44, № 7. – С. 29–35.

186. Синдром диссеминированного внутрисосудистого свертывания крови: патофизиологические механизмы и морфогенез / Д. Д. Зербино, Д. Л. Лукасевич // II Всесоюзная конференция «Противотромботическая терапия в клинической практике. Новое в теории, диагностике, лечении» : тезисы докладов (29 сентября–1 октября 1982 г.). – М., 1982. – С. 7–8.

187. Ультраструктура гемомикроциркуляторных путей скелетной мышцы при болезни Рейно / Д. Д. Зербино, Е. М. Галузинская // Микроциркуляторные аспекты сердечно-сосудистых заболеваний : тезисы докладов Зональной научно-практической конференции. – Казань, 1982. – С. 64–65.

188. Физиология лимфатической системы / Д. Д. Зербино // Руководство по кардиологии. Т. I : Структура и функция сердечно-сосудистой системы в норме и при патологии / под ред. Е. И. Чазова. – М. : Медицина, 1982. – Глава 17. – С. 263–266.

1983

189. Автоматизация морфометрических исследований на основе микропроцессорной техники и микро-ЭВМ / Д. Д. Зербино, Р. Б. Слободской, Д. Ф. Эрдманис [и др.] // Научно-техническая конференция «Метрологическое обеспечение измерений в медицине и биологии», г. Таллин, 13–15 сентября 1983 г. – Таллин, 1983. – С. 69–71.

Соавт. : Д. Д. Зербино, Р. Б. Слободской, Д. Ф. Эрдманис, Ю. А. Поспишил, Ю. Б. Самойленко, Ю. В. Киданов.

190. Влияние курения сигарет на развитие облитерирующего эндартериита / Зербино Д. Д., Поспишил Ю. А., Мязь Н. И. – М., 1982. – 11 с. – Деп. во ВНИИМИ МЗ СССР, 1983, № 6120 // МРЖ. Раздел I : Внутренние болезни. Курортология, физиотерапия и лечебная физкультура. Спортивная медицина. – 1983. – № 6. – С. 88.

191. Внутриопухолевая пролиферация сосудов / Д. Д. Зербино, И. М. Дмитрук // Архив патологии. – 1983. – Т. 45, № 4. – С. 80–83.

192. Диссеминированная внутрисосудистая коагуляция как основное морфологическое проявление шока / Д. Д. Зербино, Л. Л. Лукасевич // VII Всесоюзный съезд патологоанатомов : тезисы докладов, г. Ташкент, 17–20 мая 1983 г. – Ташкент : Медицина, 1983. – С. 347–349.

193. Дифференциальная диагностика острых нарушений свертывания крови в акушерской патологии / Зербино Д. Д., Лукасевич Л. Л., Захариясевич Л. Л., Самчук Э. А. // Рекомендации по внедрению в практику результатов научных исследований. Патологическая анатомия / сост. : Д. Д. Зербино, Н. С. Доценко, А. Ю. Рудницкая. – Львов, 1983. – С. 30–32.

194. Дренирование грудного протока как метод интенсивной терапии (обзор литературы) / Д. Д. Зербино, И. Т. Сущенко, А. А. Трошников // Военно-медицинский журнал. – 1983. – № 2. – С. 32–34.

195. Экспериментальное обоснование возможности изолированной перфузии лимфатической системы / Д. Д. Зербино, В. Ф. Стащук // Бюллетень экспериментальной биологии и медицины. – 1983. – № 8. – С. 39–41.

196. Инъекционные массы для выявления лимфатических сосудов / Зербино Д. Д. // Рекомендации по внедрению в практику результатов научных исследований. Патологическая анатомия / сост. : Д. Д. Зербино, Н. С. Доценко, А. Ю. Рудницкая. – Львов, 1983. – С. 7–8.

197. Использование методики Марциус Альй Голубой для дифференциации давности свежих тромбов / Зербино Д. Д., Лукасевич Л. Л., Максимов В. И // Рекомендации по внедрению в практику результатов научных исследований. Патологическая анатомия / сост. : Д. Д. Зербино, Н. С. Доценко, А. Ю. Рудницкая. – Львов, 1983. – С. 33–34.

198. Клинико-морфологические особенности поражения сосудов при ревматоидном артрите / Олекса А. П., Зербино Д. Д., Процик Л. Я. // X Европейский конгресс ревматологов : тезисы докладов. – М., 1983. – С. 407.

199. Комплекс обработки графической информации и его применение в морфометрии / Д. Д. Зербино, Р. Б. Слободской, Д. Ф. Эрдманис [и др.] // Моделирование, медико-техническое и математическое обеспечение лечебно-диагностического процесса : тезисы докладов областной конференции (декабрь 1983 г.). – Х., 1983.*

Соавт. : Д. Д. Зербино, Р. Б. Слободской, Д. Ф. Эрдманис, Ю. Б. Самойленко, Ю. А. Киданов.

200. Медионекроз аорты – спонтанный разрыв – расслаивающая аневризма (синдром Гзелля-Эрдгейма) / Я. И. Шульгин, Д. Д. Зербино, Е. М. Гаврилюк // Васкулиты, ангиопатии, ангиодисплазии : тезисы Всесоюзного симпозиума, 27–28 сентября 1983 г. – Львов, 1983. – С. 187–189.

201. Морфологические предпосылки висцеральных повреждений при некротизирующем ангиите (гранулематозе Вегенера) / Ямпольская С. А., Зербино Д. Д. // X Европейский конгресс ревматологов : тезисы докладов. – М., 1983. – С. 1461.

202. Основные принципы выявления внутриорганных лимфатических сосудов / Зербино Д. Д. // Рекомендации по внедрению в практику результатов научных исследований. Патологическая анатомия / сост. : Д. Д. Зербино, Н. С. Доценко, А. Ю. Рудницкая. – Львов, 1983. – С. 5–6.

203. Особенности морфологической диагностики облитерирующих заболеваний сосудов нижних конечностей / Д. Д. Зербино, Ю. А. Поспишиль, Д. Ф. Эрдманис // Рекомендации по результатам научных исследований для внедрения в практику. Хирургия / Львовский государственный медицинский институт. – Львов, 1983. – С. 26–28.

204. Плексогенная легочная артериопатия при раке / Д. Д. Зербино, А. Ф. Лобаненко // Советская медицина. – 1983. – № 11. – С. 10–12.

205. Роль свинца в развитии облитерирующих заболеваний сосудов нижних конечностей / Д. Д. Зербино, Ю. А. Поспишиль, Д. Ф. Эрдманис // Васкулиты, ангиопатии, ангиодисплазии : тезисы Всесоюзного симпозиума, 27–28 сентября 1983 г. – Львов, 1983. – С. 63–65.

206. Синдром диссеминированного внутрисосудистого свертывания крови как основное морфологическое проявление шока / Д. Д. Зербино, А. Л. Лукасевич // Архив патологии. – 1983. – Т. 45, № 12. – С. 13–20.

207. Системные васкулиты, как экологическая патология / Д. Д. Зербино // Актуальные вопросы патологической анатомии : сборник научных трудов. – Х., 1983. – С. 19–20.

208. Системные васкулиты: нерешенные и спорные вопросы этиологии, патогенеза и морфогенеза / Д. Д. Зербино // Васкулиты, ангиопатии, ангиодисплазии : тезисы Всесоюзного симпозиума, 27–28 сентября 1983 г. – Львов, 1983. – С. 62–63.

209. Системные васкулиты: половые, возрастные и профессиональные особенности / Зербино Д. Д. // X Европейский конгресс ревматологов : тезисы докладов. – М., 1983. – С. 51.

210. Тромбозы и тромбофлебиты системы воротной вены / Д. Д. Зербино, П. И. Червяк // Клиническая хирургия. – 1983. – № 9. – С. 32–35.

1984

211. Этиология, патогенез и клиничко-морфологические особенности мезотелиом (обзор литературы) / Д. Д. Зербино, И. М. Дмитрук // Врачебное дело. – 1984. – № 10. – С. 4–8.

212. Интраоперационная биопсия лимфатических сосудов / Д. Д. Зербино // Хирургия. – 1984. – № 10. – С. 102–103.

213. Методика для определения «возраста» фибрина при синдроме диссеминированного внутрисосудистого свертывания крови / Д. Д. Зербино, А. Л. Лукасевич // Архив патологии. – 1984. – Т. 46, № 8. – С. 72–75.

214. Неспецифический аорто-артериит: этиология и патогенез / Д. Д. Зербино // Неспецифический аорто-артериит : VIII Всесоюзный симпозиум по клинической ангиологии, 13 декабря 1984 года. – М., 1984. – С. 10–11.

215. О работе Львовского областного научного общества патологоанатомов в 1980–1982 гг. / Д. Д. Зербино, А. В. Фишбейн // Архив патологии. – 1984. – Т. 46, № 1. – С. 85–86.

216. Профессиональный профиль больных неспецифическим аорто-артериитом / Д. Д. Зербино, Л. Я. Процик // Неспецифический аорто-артериит : VIII Всесоюзный симпозиум по клинической ангиологии, 13 декабря 1984 года. – М., 1984. – С. 11–13.

217. Пусковые факторы и механизмы внутриопухолевого ангиогенеза / Д. Д. Зербино, И. М. Дмитрук // Вестник АМН СССР. – 1984. – № 5. – С. 44–48.

218. Системные поражения сосудов у водителей автотранспорта / Д. Д. Зербино // Актуальные проблемы профилактики травматизма при дорожно-транспортных происшествиях : тезисы докладов Всесоюзной конференции. – Горький, 1984. – С. 175–176.

219. Слоновость / К. Г. Абалмасов, Д. Д. Зербино, Ю. А. Тихонов, В. И. Шаповал // Большая медицинская энциклопедия / гл. ред. Б. В. Петровский. – Изд. 3-е. – М. : Советская энциклопедия, 1984. – Т. 23 : Сахароза–Сосудистый тонус. – С. 1245–1258.

1985

220. Гемодинамическая недостаточность лимфатической системы / Зербино Д. Д. // Венозное кровообращение и лимфообращение : тезисы докладов Третьего Всесоюзного симпозиума, 8–11 октября 1985 года. – Таллин, 1985. – С. 149–150.

221. Изменения магистральных артерий нижних конечностей при облитерирующем эндартериите, атеросклерозе и сахарном диабете / Д. Д. Зербино, М. П. Павловский, Д. Ф. Эрдманис [и др.] // Хирургия. – 1985. – № 6. – С. 52–55.

Соавт. : Д. Д. Зербино, М. П. Павловский, Д. Ф. Эрдманис, Ю. А. Поспишиль, Т. И. Швец.

222. Львовская школа клинических патологов (к 200-летию открытия медицинского факультета во Львове) / Д. Д. Зербино // Архив патологии. – 1985. – Т. 47, № 6. – С. 77–80.

223. Новые данные о этиологии артериосклероза и атеросклероза / Зербино Д. Д. // Всесоюзный симпозиум «Актуальные проблемы

патогенеза атеросклероза», посвященный 100-летию со дня рождения академика Н. Н. Аничкова : тезисы докладов, г. Ленинград, 12–13 ноября 1985 года. – Л., 1985. – С. 45.

224. Синдром диссеминированного внутрисосудистого свертывания крови: патологическая анатомия и морфогенез / Д. Д. Зербино, Л. Лукасевич // Гематология и трансфузиология. – 1985. – № 8. – С. 18–22.

225. Сравнительная характеристика поражений сосудов нижних конечностей при облитерирующем эндартериите, атеросклерозе, сахарном диабете / Д. Д. Зербино, Ю. А. Поспишил, Д. Ф. Эрдманис, Т. И. Швец // Рентгено-эндоваскулярная хирургия : тезисы VII Всесоюзного симпозиума (с участием иностранных специалистов), 23–25 мая 1985 г. – М., 1985. – С. 59–60.

226. Тромбоэмболия легочной артерии – фактор риска / Д. Д. Зербино, А. Ф. Лобаненко, В. В. Ващук // XX пленум правления Всесоюзного научного общества хирургов : тезисы докладов, 20–22 мая 1985 г., Львов. – Львов, 1985. – С. 75–76.

227. Ультراструктура путей микроциркуляции при окклюзионных заболеваниях сосудов нижних конечностей / Д. Д. Зербино, Д. Ф. Эрдманис, Ю. А. Поспишил // Ультраструктурные основы патологии сердца и сосудов : материалы III Конференции (11–13 мая), Цхалтубо. – Тбилиси : Мецниереба, 1985. – С. 84–85.

1986

228. Анализ профессиональных факторов риска у больных инфарктом миокарда молодого возраста / Д. Д. Зербино, Ю. И. Децик, В. Г. Коваль // Врачебное дело. – 1986. – № 5. – С. 45–48.

[Рецензія] // Лікарський вісник. – 1986. – Vol. 33, № 1. – С. 56–57.

229. Экологическая патология человека: постановка проблемы / Д. Д. Зербино // Проблемы социальной экологии : тезисы докладов Первой Всесоюзной конференции (г. Львов, 1–3 октября 1986 г.). – Львов, 1986. – Ч. II. – С. 90–92.

230. Инфаркт миокарда у жителей сельской местности / Д. Д. Зербино, В. Г. Горобчук, И. В. Гушук // Врачебное дело. – 1986. – № 10. – С. 95–96.

231. Кардиомиопатии: трудности верификации, причины гиподиагностики, спорные вопросы / Д. Д. Зербино, Л. Л. Лукасевич, В. П. Олефир // IV съезд патологоанатомов Украинской ССР : тезисы докладов (11–13 сентября 1986 г.). – Донецк, 1986.*

232. Лимфогенные методы детоксикации / В. Ф. Стащук, А. И. Трещинский, Д. Д. Зербино // Внутривенная общая анестезия. Методы детоксикации : тезисы докладов XI международного симпозиума анестезиологов и реаниматологов социалистических стран. – Киев ; Ворошиловград, 1986. – С. 171–173.

233. Неспецифический аорто-артериит: поиски этиологии / Д. Д. Зербино, В. И. Максимов, В. А. Лаврик // Диспансеризация и хирургическое лечение больных облитерирующими заболеваниями брахиоцефальных артерий : Всесоюзная конференция, 22–23 мая 1986 года. – Москва ; Ярославль, 1986. – С. 3–4.

234. Поражения дуги аорты и ее ветвей при неспецифическом аорто-артериите / Д. Д. Зербино, Л. Я. Найда, Е. М. Гаврилюк // Диспансеризация и хирургическое лечение больных облитерирующими заболеваниями брахиоцефальных артерий : тезисы Всесоюзной конференции, 22–23 мая 1986 года. – Москва ; Ярославль, 1986. – С. 5–6.

235. Функции лимфатической системы в норме и патологии: поиски, решения и проблемы / Д. Д. Зербино // Клиническая лимфология : сборник научных трудов / I Московский медицинский институт им. И. М. Сеченова. – М., 1986. – С. 18–21.

236. Хронические расслаивающие аневризмы аорты / Д. Д. Зербино, Я. И. Шульгин, Е. М. Гаврилюк // Архив патологии. – 1986. – Т. 48, № 11. – С. 15–20.

1987

237. Адаптация, компенсация и декомпенсация лимфатической системы: морфологические проявления / Д. Д. Зербино // Проблемы лимфологии : сборник научных трудов. – Новосибирск, 1987. – С. 28.

238. Ишемическая болезнь сердца у молодых людей / Д. Д. Зербино // Врачебное дело. – 1987. – № 11. – С. 17–18.

239. Научная школа: стимулы формирования, критерии, прогресс и регресс / Д. Д. Зербино // 8 Международный конгресс по логике, методологии и философии науки=8 International Congress of Logic, Methodology and Philosophy of Science, Moscow, 17–22 August 1987. – М., 1987. – С. 305–306.

240. Расслаивающая аневризма аорты: гистохимическое исследование с применением набора лектинов различной углеводной специфичности / Д. Д. Зербино, А. Д. Луцик, А. Е. Котык [и др.] // Архив патологии. – 1987. – Т. 49, № 3. – С. 20–24.

Соавт. : Д. Д. Зербино, А. Д. Луцик, А. Е. Котык, Е. М. Гаврилюк, И. М. Дмитрук.

241. Рецепторы некоторых лектинов в переходно-клеточных опухолях мочевого пузыря / И. М. Дмитрук, Д. Д. Зербино, А. Д. Луцик // Вопросы онкологии. – 1987. – Т. 33, № 4. – С. 60–65.

242. Роль объединения – кафедра патологической анатомии и патологоанатомические отделения – в подготовке кадров для патологоанатомической службы / Д. Д. Зербино // Архив патологии. – 1987. – Т. 49, № 5. – С. 12–16.

243. Ультраструктура миокарда собак при алиментарной хронической интоксикации нитратом свинца / Д. Д. Зербино, В. П. Олефир, М. Р. Гжегоцкий, Б. М. Штабский // IV Всесоюзная конференция по патологии клетки : тезисы докладов, 25–27 ноября 1987 г. – М., 1987. – С. 199.

1988

244. Экологическая патология: методический и методологический подход в поисках стимулов рака / Д. Д. Зербино // Современные методы морфологического исследования в теоретической и практической онкологии. – Тбилиси, 1988. – С. 65–66.

245. Локализованное и диссеминированное внутрисосудистое свертывание крови при раке легкого / Д. Д. Зербино, А. А. Лукасевич, У. Энгель // Вопросы онкологии. – 1988. – Т. 34, № 6. – С. 668–673.

246. Нарушение проницаемости и транскапиллярного обмена при инфаркте миокарда / Д. Д. Зербино, Ю. Г. Кияк // XIII Всесоюзная конференция по электронной микроскопии (Биология и медицина) : тезисы докладов, Звенигород, 20–23 октября 1988 г. – Звенигород, 1988. – С. 155.

247. Подходы к оценке физического здоровья населения как одной из ведущих характеристик трудового потенциала общества в условиях НТП / Д. Д. Зербино, В. О. Курт-Умеров, Д. Ф. Эрдманис // Интеллектуальные ресурсы развития научно-технического прогресса : тезисы докладов, 23–27 мая 1988, г. Нальчик. – Нальчик, 1988. – С. 87–91.

248. Применение лектинов в патоморфологии: итоги и перспективы / А. Д. Луцик, Д. Д. Зербино // Архив патологии. – 1988. – Т. 50, № 3. – С. 77–82.

249. Профессиональная деятельность и здоровье человека / Д. Д. Зербино, О. И. Жаринов // Человеческий фактор ускорения социально-экономического развития : сборник научных трудов. – К. : ИЭ АН УССР, 1988. – С. 52–55.

250. Профессия как фактор риска в развитии рака / Д. Д. Зербино, Ю. Д. Свистун, А. Б. Штабский [и др.] // Современные методы морфологического исследования в теоретической и практической онкологии. – Тбилиси, 1988. – С. 66–67.

Соавт. : Д. Д. Зербино, Ю. Д. Свистун, А. Б. Штабский, Р. В. Чихранов, М. М. Перепелица.

251. Histochemical investigation of dissecting aortic aneurism by means of lectins with different carbohydrate specificity / D. D. Zerbino, A. D. Lutsik // Interlec 10 : Tenth International Lectin Conference : book of abstracts, Prague, July 3–8 1988. – Prague, 1988. *

252. Ultrastrukturelle Aspekte der intra- und extravasalen Koagulopathie bei Lungenkrebs / Ute Engel, D. D. Zerbino, E. N. Panasjuk [et al.] // Zentralbl. allg. Pathol. pathol. Anat. – 1988. – Bd. 134, № 6. – S. 531–538.

Coaut. : Ute Engel, D. D. Zerbino, E. N. Panasjuk, W. I. Kowalishin, P. D. Gordij.

[Рецензия] : В. Брауде // Реферативный журнал. Раздел 76 : Общие вопросы патологической анатомии. – 1989. – № 2. – С. 23.

253. Zapalenie niespecyficzne tętnicy głównej: problem chirurgicznej czy zapobiegawczej angiologii? / D. Zerbino, J. Waligóra, L. Najda // XXII Zjazd sekcji chirurgii klatki piersiowej serca i naczyń towarzystwa chirurgów polskich (z udziałem międzynarodowym) : streszczenia prac, Katowice, 8–10 wrzesień, 1988 r. – Katowice, 1988. – S. 385.

1989

254. Экологическая патология: общие принципы классификации и нозология / Зербино Д. Д. // VIII Всесоюзный съезд патологоанатомов : тезисы докладов, г. Тбилиси, 17–20 октября 1989 г. – М., 1989. – С. 298–299.

255. Клинико-спектральный анализ таллотоксикоза / Д. Д. Зербино, Ф. Н. Кохановский, А. Н. Резник // Микроэлементозы человека : материалы Всесоюзного симпозиума, Москва, 15–17 ноября 1989 года. – М., 1989. – С. 117.

256. Системные васкулиты как экологическая патология: новые факты о роли ксенобиотиков в этиологии / Д. Д. Зербино // Актуальные проблемы современной ангиологии : тезисы докладов, 17–19 января, 1989 г. – Л., 1989. – С. 45–47.

257. Снижение функций интеллекта – возможный феномен экологической патологии / Д. Д. Зербино // Интеллектуальные ресурсы развития научно-технического прогресса : Чететский форум' 1989 : тез. докл. и общ., пос. Терскол, 22–26 мая 1989 г. – М. : ВНИИПИ, 1989. – С. 198–202.

258. Содержание микроэлементов в волосах детей с синдромом алопеции / Д. Д. Зербино, Л. Н. Резник, О. А. Саенко // Микроэлементозы человека : материалы Всесоюзного симпозиума, Москва, 15–17 ноября 1989 года. – М., 1989. – С. 115–116.

259. Сочетанные атеросклеротические поражения различных артериальных бассейнов у лиц молодого возраста, умерших от ишемической болезни сердца / Д. Д. Зербино, В. И. Максимов, Л. Р. Курашвили // Актуальные проблемы ангиологии : Всесоюзная ангиологическая конференция, Ростов-на-Дону, 4–5 октября 1989 г. – Москва ; Ростов-на-Дону, 1989. – С. 37–38.

260. Ультраструктурная номенклатура эндотелиоцитов гемомикроциркуляторного русла человека / Д. Д. Зербино // Ультраструктурные основы патологии органов и тканей : материалы IV конференции (29–31 мая). – Тбилиси, 1989. – С. 118–120.

261. Ультраструктурные аспекты внутри- и внесосудистой коагулопатии при раке легкого / Д. Д. Зербино // Реферативный журнал. – 1989. – № 2. – С. 23.*

262. Lectin Histochemistry of Human Lymphatics in Chronic Lymphedema / A. E. Kotyk, D. D. Zerbino, A. D. Lutsik // Interlec 11 : Eleventh International Lectin Conference : book of abstracts, Tartu, June 4–9 1989. – Tartu, 1989. – P. 38.

1990

263. Антропогенные химические катастрофы и экологическая патология / Д. Д. Зербино // Медицина катастроф : материалы международной конференции (22–23 мая 1990 г.). – М., 1990. – С. 83.

264. Екологічна патологія – новий напрямок в медицині / Д. Д. Зербіно // Медицина і фармація – досягнення і перспективи : тези доповідей наукової сесії, присвяченої реорганізації медичного факультету Львівського університету у Львівській державній медичній інститут, 20–21 червня 1990 р. – Львів, 1990. – С. 25.

265. Кожные проявления врожденных и приобретенных нарушений гемостаза / Д. Д. Зербино, М. И. Дубовой, А. И. Зайченко [и др.] // Вестник дерматологии и венерологии. – 1990. – № 4. – С. 62–67.

Соавт. : Д. Д. Зербино, М. И. Дубовой, А. И. Зайченко, Л. Л. Лукасевич, О. А. Билинская.

266. Корреляция лимфографических и патогистологических изменений при постмастэктомическом синдроме / Д. Д. Зербино, Н. О. Миланов, К. Г. Абалмасов, А. Е. Котык // Вопросы онкологии. – 1990. – Т. 36, № 9. – С. 1111–1114.

267. Микроэлементы сигарет и их роль в патологии артерий / Д. Д. Зербино, Ю. А. Поспишил // Микроэлементы в биологии и их применение в сельском хозяйстве и медицине : тезисы докладов XI Всесоюзной конференции, Самарканд, 1990 г. – Самарканд, 1990. – С. 446–447.

268. Новые данные о роли свинца в генезе сосудистой патологии / Зербино Д. Д., Поспишил Ю. А., Максимов В. И., Лаврик В. А. // Актуальные вопросы патологической анатомии : юбилейный сборник научных трудов, посвященный 100-летию со дня рождения профессора Г. Л. Дермана. – Х., 1990. – С. 108–110.

269. Нові аспекти патології аорти: неспецифічний аортоартеріїт, медіанекроз аорти / Дмитро Зербіно // III Конгрес СФУЛТ. – Київ ; Львів, 1990. – С. 55.

270. О работе Львовского областного общества патологоанатомов в 1985–1988 гг. / Д. Д. Зербино, А. Ф. Лобаненко // Архив патологии. – 1990. – Т. 52, № 2. – С. 76–78.

271. Острый таллотоксикоз: клинико-диагностические параллели / Д. Д. Зербино, Л. Н. Резник, И. Д. Бабак // Одиннадцатая Всесоюзная конференция по биологической роли микроэлементов и их применению в сельском хозяйстве и медицине : тезисы докладов, 3–5 октября 1990 г. – Самарканд, 1990. – Т. 2. – С. 283–284.

272. Синдром антифосфолипидных антител: патогенез и клинко-морфологические проявления / Д. Д. Зербино, Л. Л. Лукасевич, О. А. Билынская // Архив патологии. – 1990. – Т. 52, № 4. – С. 64–69.

273. Случай неспецифического аортоартериита / Д. Д. Зербино, Л. Я. Найда, Л. Р. Имедашвили // Советская медицина. – 1990. – № 6. – С. 116–118.

274. Химическая патология – новое направление в медицине / Д. Д. Зербино // Актуальные вопросы морфологии : тезисы докладов III съезда анатомов, гистологов, эмбриологов и топографоанатомов Украинской ССР, Черновцы, 19–21 сентября 1990 г. – Черновцы, 1990. – С. 106–107.

275. Хроническое воздействие свинца на сосудистую систему: проблема экологической патологии / Д. Д. Зербино, Ю. А. Поспишил // Архив патологии. – 1990. – Т. 52, № 7. – С. 70–73.

276. Histochemical investigation of dissecting aortic aneurism by means of lectins with different carbohydrate specificity / A. D. Lutsik, D. D. Zerbinno, E. N. Panasjuk // Lectins-Biology, Biochemistry, Clinical Biochemistry. – St. Louis : Sigma Chemical Company, 1990. – Vol. 7. – P. 379–383.

1991

277. Экологическая патология сердечно-сосудистой системы / Д. Д. Зербино // Актуальные вопросы патологии реанимации и интенсивной терапии : тезисы докладов пленума правления Украинского республиканского общества патологоанатомов (Запорожье, 26–27 сентября 1991 г.). – Запорожье, 1991. – С. 57.

278. Эндолимфатическая анальгезия: новый способ послеоперационного обезболивания / Д. Д. Зербино, М. И. Телингер, И. Т. Сущенко // Вопросы клинической и экспериментальной урологии, нефрологии, андрологии. – Днепропетровск, 1991. – С. 211–212.

279. Инфаркт миокарда: микроциркуляторные нарушения в постреанимационном периоде / Д. Д. Зербино, Ю. Г. Кияк // Актуальные вопросы патологии реанимации и интенсивной терапии : тезисы докладов пленума правления Украинского республиканского общества патологоанатомов (Запорожье, 26–27 сентября 1991 г.). – Запорожье, 1991. – С. 3–4.

280. Накопление аномальных гликополимеров в стенке магистральных лимфатических сосудов конечностей человека при хронической лимфедеме / А. Е. Котык, Д. Д. Зербино, А. Д. Луцик // Бюллетень экспериментальной биологии и медицины. – 1991. – № 4. – С. 414–417.

281. Нозология и синдромология: поиски этиологии – стремление к точному диагнозу / Д. Д. Зербино // Архив патологии. – 1991. – Т. 53, № 6. – С. 64–66.

282. О результатах изучения химической болезни у детей в Черновцах / Д. Д. Зербино, Л. Н. Резник, И. Д. Бабак // Врачебное дело. – 1991. – № 8. – С. 88–91.

283. Патологоанатоми і ендоскопісти: наявна і бажана співпраця / Зербіно Д. Д., Поспішіль Ю. А., Лобаненко А. Ф. // Медична діагностика. Організація і управління, методи і засоби, алгоритми і навчання, технології і комп'ютеризація : матеріали до науково-практичної конференції. – Львів, 1991. – С. 148–149.

284. Спектрография как метод исследования в патологической анатомии / Д. Д. Зербино, Ю. А. Поспишиль // Врачебное дело. – 1991. – № 6. – С. 79–81.

285. Химические эпидемии, вызванные соединениями таллия / Д. Д. Зербино, Л. Н. Резник, И. Д. Бабак // Токсикологические проблемы химических катастроф : тезисы докладов Всесоюзной научной конференции. – Л., 1991. – С. 45–46.

1992

286. Аутопсия: значение для современной клиники / Д. Д. Зербино // Врачебное дело. – 1992. – № 6. – С. 3–9.

287. Екологічна патологія – новий напрямок в медицині / Д. Д. Зербіно // IVth Congress of the World Federation of Ukrainian Medical Association : abstract book, August 9–14, 1992, Charkiv–Ukraine. – X., 1992. – С. 353.

288. Инфаркт миокарда: порівняльний аналіз етіологічних факторів / Д. Д. Зербіно, Ю. О. Поспішіль // Доповіді Академії наук України. – 1992. – № 9. – С. 149–151.

289. Неспецифический аортоартериит с поражением легочных артерий / Д. Д. Зербино, Л. Я. Найда, Л. Ф. Коноплева // Врачебное дело. – 1992. – № 2. – С. 74–78.

290. Нові напрямки в дослідженні патології лімфатичної системи / Д. Д. Зербіно // Морфологічні та клінічні аспекти лімфології : матеріали наукової конференції, присвяченої 100-річчю з дня народження професора М. С. Спірова. – К., 1992. – С. 28–29.

291. Ecological pathology: new direct in medicine / D. Zerbino // XIX International Congress of the International Academy of Pathology, 10th World Congress of Academic and Environmental Pathology : abstracts I, Madrid, 18–23 October, 1992. – Madrid, 1992. – P. 218.

292. Myocardial infarction: the role of reperfusion in pathogenesis and morphogenesis / J. Kiyak, D. Zerbino // XIX International Congress of the International Academy of Pathology, 10th World Congress of Academic and Environmental Pathology : abstracts I, Madrid, 18–23 October, 1992. – Madrid, 1992. – P. 40.

293. Systemic vasculitis as ecological pathology: new facts / D. Zerbino // XIX International Congress of the International Academy of Pathology, 10th World Congress of Academic and Environmental Pathology : abstracts I, Madrid, 18–23 October, 1992. – Madrid, 1992. – P. 50.

1993

294. Вплив рухової активності на відновлення росту скелетних м'язів після гіпокінезії / Б. М. Мицкан, Д. Д. Зербіно, Б. В. Шутка, М. А. Мицкан // Доповіді Академії наук України. Математика, природознавство, технічні науки. – 1993. – № 6. – С. 156–163.

295. Екологічна патологія: загальні принципи, методичні підходи / Д. Д. Зербіно // Екологічна та інфекційна патологія: сучасні патологоанатомічні аспекти : тези доповідей V Конгресу

патологоанатомів України (30 вересня – 2 жовтня 1993 р.). – Чернігів, 1993. – С. 5–6.

296. Інфаркт міокарда в молодому віці: етіологія і морфогенез / Д. Д. Зербіно, Ю. О. Поспішіль // Лікарська справа=Врачебное дело. – 1993. – № 5–6. – С. 117–119.

[Рецензія] // Лікарський вісник. – 1994. – Vol. 41, № 3. – С. 200.

297. Інфаркт міокарду: фактори ризику чи етіологічні стимули? / Ю. О. Поспішіль, Д. Д. Зербіно // IV з'їзд кардіологів України : тези доповідей, Дніпропетровськ, 15–17 вересня 1993 року. – К., 1993. – С. 27.

298. Коронарна хвороба серця в молодому віці: гіпотеза про роль ксенобіотиків в етіології та патогенезі / Д. Д. Зербіно // IV з'їзд кардіологів України : тези доповідей, Дніпропетровськ, 15–17 вересня 1993 року. – К., 1993. – С. 109.

299. Міксосома серця: деякі аспекти гістогенезу / Д. Д. Зербіно, С. А. Ляшенко // Лікарська справа=Врачебное дело. – 1993. – № 7. – С. 106–108.

[Рецензія] // Лікарський вісник. – 1994. – Vol. 41, № 1. – С. 57.

300. Патоморфологічні варіанти змін інтими аорти та артерій: термінологія і суть / Д. Д. Зербіно // Лікарська справа=Врачебное дело. – 1993. – № 9. – С. 3–6.

301. «Чернівецький синдром» як екологічна патологія / Д. Д. Зербіно, А. Н. Резнік, І. Д. Бабак // Екологічна та інфекційна патологія: сучасні патологоанатомічні аспекти : тези доповідей V Конгресу патологоанатомів України (30 вересня–2 жовтня 1993 р.). – Чернігів, 1993. – С. 8–9.

302. Intravascular Blood Coagulation in Myocardium during Myocardial Infarction: Ultrastructural Examination / D. Zerbino, J. Kiyak, Y. Zaremba, B. Burachinski // Pathology Research and Practice. – 1993. – Vol. 189, № 6–7. – P. 846. – [XIVth European Congress of Pathology : abstracts, Innsbruck, Austria, September 5–10, 1993].

1994

303. Биопсия: история, современность, перспективы / Д. Д. Зербіно // Лікарська справа=Врачебное дело. – 1994. – № 3–4. – С. 3–9.

304. Екологічна патологія та екологічна нозологія: новий напрямок у медицині / Д. Д. Зербіно // Медична газета України. – 1994. – Грудень (№ 43).

305. Історія розвитку кафедри патологічної анатомії / Дмитро Зербіно // Львівський державний медичний інститут / уклад. : І. Да-

ценко, А. Петрух, І. Головка [та ін.] ; за ред. : М. Павловського, І. Даченко, А. Петрух. – Львів : Словник, 1994. – С. 66–69.

306. Патоморфологія хронічної свинцевої нефропатії / Д. Д. Зербіно, Ю. О. Поспішіль // Доповіді Академії наук України. Математика, природознавство, технічні науки. – 1994. – № 2. – С. 182–187.

307. Проблемна лабораторія екологічної патології: досвід створення, структура, напрями наукової діяльності / Терещенко В. П., Зербіно Д. Д., Дегтярьова Л. В. [та ін.] // Актуальные проблемы экологической гистологии / под ред. : Л. В. Новицкой-Усенко, Л. В. Гербильского. – Днепропетровск, 1994. – С. 53–54.

Співавт. : Терещенко В. П., Зербіно Д. Д., Дегтярьова Л. В., Сегеда Т. П., Нечваленко О. І.

308. Спектрографічне дослідження волосся / Д. Д. Зербіно, І. Д. Бабак, В. Г. Гаєвський // Лікарська справа=Врачебное дело. – 1994. – № 2. – С. 50–53.

309. Тромбозы и эмболии как паранеопластический синдром / Д. Д. Зербіно, А. А. Лукасевич, М. И. Серветник // Архив патологии. – 1994. – Т. 56, № 4. – С. 77–79.

310. Чернівецька хімічна хвороба / Д. Д. Зербіно, А. Н. Резник, І. Д. Бабак, В. І. Цвіль // Актуальные вопросы внутренней медицины, медицинской этики и образования : материалы симпозиума, посвященного 150-летию кафедры факультетской терапии Украинского Государственного Медицинского Университета, Киев, 22–23 сентября 1994 года. – К., 1994. – С. 279.

1995

311. Экологическая патология и экологическая нозология: новое направление в медицине / Д. Д. Зербіно // Сборник тезисов I Съезда Международного союза ассоциаций патологоанатомов, 3–6 октября 1995 года, г. Москва. – М., 1995. – С. 63–64.

312. Екологічна патологія та екологічна нозологія – один з пріоритетних напрямків у медицині / Д. Д. Зербіно // Журнал АМН України. – 1995. – Т. 1, № 2. – С. 323–327.

313. Етіологія хвороб і проблема діагнозу / Дмитро Зербіно // Медична газета України. – 1995. – Липень (№ 26). – С. 11.

314. Львівська школа клінічних патологів / Д. Д. Зербіно // Лікарська справа=Врачебное дело. – 1995. – № 5–6. – С. 183–189.

315. Про результати вивчення хемічної хвороби дітей в Чернівцях / Д. Д. Зербіно, А. Н. Резник, І. Д. Бабак // Лікарський вісник. – 1995. – Vol. 42, № 1. – С. 18–20.

316. Свинець: пусковий стимул деяких судинних захворювань / Д. Д. Зербіно, Т. М. Соломенчук, Ю. О. Поспішіль // *Acta Medica Leopoliensia=Львівський медичний часопис*. – 1995. – Vol. 1, № 2–3. – С. 50–54.

317. Таллиевая болезнь (ТБ) / Д. Д. Зербіно, Н. Н. Резник, И. Д. Бабак // *Сборник тезисов I Съезда Международного союза ассоциаций патологоанатомов, 3–6 октября 1995 года, г. Москва*. – М., 1995. – С. 62–63.

318. Environmental effects on child health in Ukraine : [posters] / O. A. Bobyljova, T. I. Bogdanova, I. Likhtarev [et al.] // *Child Health 2000 : Second World Congress and Exposition, May 30 – June 3, 1995, Vancouver, Canada*. – Vancouver, 1995. – P. 4.

Coaut. : O. A. Bobyljova, T. I. Bogdanova, I. Likhtarev, A. Serdjuk, V. Tzvil, L. O. Bezrokov, N. H. Hoyda, W. Medwidsky, N. D. Tronko, D. D. Zerbino.

319. Etiological Stimulation for a Dilated Cardiomyopathy / D. D. Zerbino, V. P. Tereshenko, K. M. Amosova [et al.] // *International Journal of Surgical Pathology*. – 1995. – Vol. 2, suppl. : XX International Congress of the International Academy of Pathology, 11th World Congress of Academic and Environmental Pathology : abstracts.*

Coaut. : D. D. Zerbino, V. P. Tereshenko, K. M. Amosova, R. V. Glagolev, O. S. Samuseva, O. I. Nechvalenko.

320. Hypothesis about the Role of Disturbances of Macro- and Micro-Circulation in the Genesis of Cerebral Palsy / Kozjavkin V., Zerbino D. // *European Journal Neurology*. – 1995. – Vol. 2, suppl. 1. – P. 75–76.

321. Mangel in der Hemomikrozirkulation verschildener Formen der Kindlichen Cerebralparese (morphologische Grundlagen) / Kozijavkin V., Serbino D. // *Manuelle Medizin und Cerebralparese*. – Hamm, 1995. – S. 63–72.

322. Tchernivtzy Region's Chemical Disease: New Nosologic Form / D. Zerbino // *Pathology Research and Practice*. – 1995. – Vol. 191, № 7–8. – P. 823. – [XVth European Congress of Pathology : abstracts, Copenhagen, Denmark, September 3–8, 1995].

323. Xenobiotics as possible etiological stimulators for a dilated cardiomyopathy / D. D. Zerbino, V. P. Tereshchenko, K. M. Amosova [et al.] // *International Journal of Surgical Pathology*. – 1995. – Vol. 2, suppl. : XX International Congress of the International Academy of Pathology, 11th World Congress of Academic and Environmental Pathology : abstracts. – P. post. 97.

Coaut. : D. D. Zerbino, V. P. Tereshchenko, K. M. Amosova, R. V. Glagolev, O. S. Samuseva, O. I. Nechvalenko.

1996

324. Вчення про етіологію: стимули, агенти і фактори / Д. Зербіно // Медична газета України. – 1996. – Жовтень (№ 36).

325. Градації наукової еліти / Д. Д. Зербіно // Національна еліта та інтелектуальний потенціал України : міжнародна наукова конференція : тези доповідей (м. Львів, 18–20 квітня 1996 р.). – Львів, 1996. – С. 129–130.

326. Экологическая патология и экологическая нозология: новое направление в медицине / Д. Д. Зербино // Архив патологии. – 1996. – Т. 58, № 3. – С. 10–15.

327. Экологическая патология: синдромы интеллектуальной недостаточности / Д. Д. Зербино // Україна – Греція: досвід дружніх зв'язків та перспективи співробітництва (м. Маріуполь, 24–26 травня 1996 р.). – Маріуполь, 1996. – С. 260–261.

328. Методичні підходи до діагностики медикаментозних уражень нирок / Д. Д. Зербіно, Ю. О. Поспішіль // Практична медицина. – 1996. – № 1–2. – С. 12–18.

329. Новая теория этиологии коронарной болезни у пациентов молодого возраста / Д. Д. Зербіно // Український кардіологічний журнал. – 1996. – № 3, додаток : Матеріали V конгресу кардіологів України, 12–14 травня 1997 р., м. Київ. – С. 45.

330. Патологоанатомічна служба: будувати чи руйнувати? / Д. Зербіно, Ю. Поспішіль, Б. Рібун // Медична газета України. – 1996. – Листопад (№ 41). – С. 7.

331. Роль ксенобіотиків у розвитку дилатаційної кардіоміопатії / Д. Д. Зербіно, В. П. Терещенко, Р. Я. Дутка [та ін.] // Лікарська справа=Врачебное дело. – 1996. – № 7–9. – С. 3–7.

Співавт. : Д. Д. Зербіно, В. П. Терещенко, Р. Я. Дутка, К. М. Амосова, О. Ф. Файник, О. В. Солейко, О. І. Нечваленко, О. С. Самусева.

332. Adaptation reactions of skeleton bones in the conditions of anti-oxidant burns treatment / A. Romanjuk, D. Zerbino // Wounds. Burns. Dressings : 4th International Surgery Congress, Tel-Aviv, 4–7 March 1996. – Tel-Aviv, 1996. – P. 76–77.

333. Pathogenesis and Morphogenesis of Microcirculatory Disorders in Myocardial Infarction. Clinical and Ultrastructural Examination / Julian H. Kiyak, Dmitryi D. Zerbino // Polish Journal of Pathology. – 1996. – Vol. 47, № 1. – P. 27–32.

334. Pathomorphology of a bone system at thermal injury / D. Zerbino, A. Romanjuk // Wounds. Burns. Dressings : 4th International Surgery Congress, Tel-Aviv, 4–7 March 1996. – Tel-Aviv, 1996. – P. 76.

1997

335. Екологічна патологія та екологічні хвороби: термінологія і сутність / Д. Д. Зербіно // Проблеми сучасної екології : матеріали українсько-польського семінару «Сучасна екологія і екологічна патологія людини», 8–10 жовтня 1997 р. – Львів, 1997. – С. 43–44.

336. Екологічні етіологічні стимули: топіка впливу та специфічні ефекти / Д. Д. Зербіно // Acta Medica Leopoliensia=Львівський медичний часопис. – 1997. – Vol. 3, № 1–2. – С. 80–82.

337. Концепція про роль порушень макро- і мікроциркуляції в генезі дитячих церебральних паралічів / Д. Д. Зербіно, В. І. Козявкін, Д. І. Свиначенко // Український вісник психоневрології. – 1997. – Т. 5, вип. 3. – С. 62–64.

338. Наукова школа клінічних патологів (до 100-річчя кафедри патологічної анатомії у Львові) / Д. Д. Зербіно // Acta Medica Leopoliensia=Львівський медичний часопис. – 1997. – Vol. 3, № 1–2. – С. 101–106.

339. Новая теория этиологии коронарной болезни у пациентов молодого возраста / Д. Д. Зербино // Український кардіологічний журнал. – 1996. – № 3, додаток : Матеріали V конгресу кардіологів України, 12–14 травня 1997 р., м. Київ. – С. 45.

340. Свинец – этиологический фактор поражения сосудов: основные доказательства / Д. Д. Зербино, Т. Н. Соломенчук, Ю. А. Поспишль // Архив патологии. – 1997. – Т. 59, № 1. – С. 9–12.

341. Системні васкуліти: професійні та побутові ксенобіотики як етіологічні стимули / Д. Д. Зербіно, В. В. Чоп'як // Матеріали Другого Національного Конгресу ревматологів України. – К., 1997. – С. 68.

342. Хімічні хвороби як прояв екологічного пресингу / Д. Д. Зербіно // Проблеми сучасної екології : матеріали українсько-польського семінару «Сучасна екологія і екологічна патологія людини», 8–10 жовтня 1997 р. – Львів, 1997. – С. 44–46.

343. Ecological Pathology: a New Direction in Medicine / D. Zerbino // Environmental Research Forum, May 28, 1997, Lviv. – Lviv, 1997. – P. 31.

344. Chernovitskaya Chemical Disease in Children: a New Ecological Disease? / D. Zerbino // Environmental Research Forum, May 28, 1997, Lviv. – Lviv, 1997. – P. 32.

345. Histologic and electron-microscopic investigations of joints vessels in operated patients with rheumatic polyarthritis / Olexa A., Zerbino D. // Pathology Research and Practice. – 1997. – Vol. 193, № 5–6. –

P. 347. – [XVI European Congress of Pathology : abstracts, Maastricht, August 31–September 4, 1997].

346. Sudden coronary death of metal welders / D. Zerbino, N. Mat-sko // 1st International Congress on Coronary Artery Disease – from Pre-vention to Intervention : abstract book, Prague, Czech Republic, Septem-ber 21–24, 1997. – Prague, 1997. – P. 170.

1998

347. Зміни фагоцитарної системи хворих на системні васкуліти, які працювали в сільському господарстві, та застосу-вання ентеросорбційної терапії / Зербіно Д. Д., Чоп'як В. В., Дем-ченко П. І. // Environmental, Occupational Health and Safety in Ag-riculture on the Boundary of Two Millennia : abstracts International Conference, September 8–11, 1998, Kiev. – К., 1998. – P. 89.

348. Інфаркт міокарду у молодому віці / Дмитро Зербіно, Свято-слав Кушнір, Ярослав Жуковський // Матеріали VII Конгресу Світової Федерації Українських лікарських товариств, 16–20 серпня 1998 ро-ку, Ужгород. – К., 1998. – Ч. 1. – С. 148–149. – [Друк. в часописі : Українські медичні вісті. – 1998. – Т. 2, чис. 1–2].

349. Предисловие / Д. Д. Зербино // Шлопов В. Г. Прионовые заболевания: медико-биологическая проблема XXI века / В. Г. Шло-пов. – Донецк, 1998. – С. 3.

350. Хімічна патологія і хімічні хвороби екологічної патології / Зербіно Д. Д. // Судинні і онкологічні захворювання: морфогенез та екологічний патоморфоз : матеріали 6 Конгресу патологів України (Вінниця, 30 вересня–2 жовтня 1998 р.). – Вінниця, 1998. – С. 18–19.

351. Хроническое воздействие пестицидов как стимул разви-тия системных поражений сосудов / Зербино Д. Д. // International Conference «Environmental, Occupational Health and Safety in Agricul-ture on the Boundary of Two Millennia» : abstracts, September 8–11, 1998, Kiev. – К., 1998. – P. 34–35.

352. Hepatic and cytomegalovirus associated infections in develop-ment of systemic vasculites / D. D. Zerbino, V. V. Chopyak, V. M. Gnat-juk [et al.] // Reumatologia. – 1998. – Vol. 36, suppl. – P. 244.

Coaut. : D. D. Zerbino, V. V. Chopyak, V. M. Gnatjuk, M. Yu. Synen-ka, L. O. Burlachenko, O. V. Brodyk, O. V. Synenky.

353. Historia Lwowskiej szkoły patologów klinicznych / D. D. Zerbi-no, A. Hajduk // Patomorfologia wczoraj, dziś i jutro : I polsko-ukraińska konferencja naukowa «Postępy w patologii». – Rzeszów, 1998. – S. 13–18.

354. Macro- and microcirculation disturbances in the pathogenesis of cerebral palsy / D. Zerbino, W. Kozijavkin, M. Babadagly // Brain Development. – 1998. – Vol. 20, № 6. – P. 412.

355. Occupation as a risk faktor of myocardical infarction at the young age / Zerbino Dmytriy // Archives d'Anatomie et de Cytologie Pathologiques. Clinical and Experimental Pathology. – 1998. – Vol. 46, № 5–6. – P. 329. – [XXII International Congress of the International Academy of Pathology, 13th World Congress of Academic and Environmental Pathology, October 18–23, 1998, Nice, France].

1999

356. Антропогенні екологічні катастрофи (термінологія, номенклатура, «сценарії») / Дмитро Зербіно // Надзвичайна ситуація. – 1999. – № 7. – С. 44–45.

357. Гемоциркуляторная недостаточность: основные структурные проявления / Д. Д. Зербіно // Мікроциркуляція та її вікові зміни : матеріали української наукової конференції з міжнародною участю (Київ, 19–21 травня 1999 року). – К., 1999. – С. 47–48.

358. Довкілля та здоров'я / Зербіно Д. Д. // Донори для охорони здоров'я України : матеріали міжнародної конференції. – К., 1999. – С. 19.

359. Екологічна патологія людини / Д. Зербіно // Вісник НАН України. – 1999. – № 7. – С. 13–17.

360. Лімфокапілярне русло міокарда та ремоделювання інтерстицію при інфаркті, гіпертонічній хворобі та цукровому діабеті / Д. Д. Зербіно, Ю. Г. Кияк // Мікроциркуляція та її вікові зміни : матеріали української наукової конференції з міжнародною участю (Київ, 19–21 травня 1999 року). – К., 1999. – С. 48–49.

361. Международная гистологическая классификация рака молочной железы: история и содержание / Д. Д. Зербино // Діагностика та лікування раку молочної залози : тези доповідей конференції, квітень 26–27 1999, Одеса. – Одеса, 1999. – С. 15–16.

362. Наукова школа клінічних патологів (До 100-річчя кафедри патологічної анатомії у Львові) / Д. Д. Зербіно // Український журнал патології. – 1999. – № 1. – С. 71–76.

363. Неизвестная болезнь детей в Черновцах: новое экологическое заболевание? / Д. Д. Зербино // Тезисы 2-го съезда Международного Союза Ассоциаций Патологоанатомов. – М., 1999. – С. 112–113.

364. Повільні катастрофи / Дмитро Зербіно // Надзвичайна ситуація. – 1999. – № 10. – С. 48–49.

365. Раптова смерть в Україні (1987-1996 рр.): проблема для спеціального вивчення / Зербіно Д. Д. // Донори для охорони здоров'я України : матеріали міжнародної конференції. – К., 1999. – С. 58.

366. Стабілізація чи дестабілізація? / Д. Зербіно // Бюлетень ВАК України. – 1999. – № 1. – С. 55–57.

367. Химические болезни: экологическая патология настоящего и будущего / Д. Д. Зербино // Тезисы 2-го съезда Международного Союза Ассоциаций Патологоанатомов. – М., 1999. – С. 112.

368. Хімічні хвороби: проблема екологічної патології людини на межі тисячоліть / Д. Д. Зербіно // Екологія і здоров'я дітей : тези доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції, 17–18 листопада 1999 року. – Чернівці, 1999. – С. 26–27.

369. Katastrofy chemiczne jako główny przejaw współczesnych patologii środowiskowych / Dmitrij D. Zerbino // Ekologia a transformacje cywilizacyjne na przełomie wieków : materiały konferencyjne, Lublin, 16–17 września 1999 r. – Lublin, 1999. – S. 43.

2000

370. Гостра інтоксикація нітратом свинцю: ультраструктурні зміни мікроциркуляторного русла білих щурів / Я. З. Жуковський, В. І. Ковалишин, Д. Д. Зербіно [та ін.] // VIII Конгрес Світової Федерації Українських Лікарських Товариств : тези доповідей. – Львів ; Трускавець, 2000. – С. 369.

Співавт. : Я. З. Жуковський, В. І. Ковалишин, Д. Д. Зербіно, Ю. Г. Кияк, В. Д. Стефанюк.

371. Эндолимфатическая анемалгезия: новый способ послеоперационного обезболивания / Д. Д. Зербино, М. И. Телингер // Конгресс лимфологов России : сборник материалов, Москва, 25–26 октября 2000 года. – М., 2000. – С. 108.

372. Інфаркт міокарда у молодому віці: професія як фактор ризику / Д. Д. Зербіно, Ю. Г. Кияк, С. Г. Кушнір, Я. З. Жуковський // Матеріали VI Конгресу кардіологів України : тези наукових доповідей, 18–21 вересня 2000 р. – К., 2000. – С. 120.

373. Ішемічна хвороба серця у зварювальників: особливості ураження коронарних артерій / Д. Д. Зербіно, Ю. О. Поспішіль, Н. В. Мацко // Матеріали VI Конгресу кардіологів України : тези наукових доповідей, 18–21 вересня 2000 р. – К., 2000. – С. 85.

374. Наукова робота студентів як феномен виховання / Зербіно Д. Д. // Сучасні аспекти виховного процесу у вищих навчальних

закладах України : міжрегіональна науково-практична конференція, 26–27 жовтня 2000 р. – Львів, 2000. – С. 47.

375. Особливості нагромадження хрому в біологічних середовищах організму хворих на виразкову хворобу та хронічний гастродуоденіт, які контактують з ним, залежно від професійного стажу / Стефанюк В., Зербіно Д., Тихоненко І. [та ін.] // Гігієнічні проблеми сучасного суспільства : [збірник]. – Львів, 2000. – С. 109–111.

Співавт. : Стефанюк В., Зербіно Д., Тихоненко І., Тихоненко А., Дячкова В., Кузьмінов Б., Жуковський Я.

376. Патология лимфатической системы: возможные направления поисков / Д. Д. Зербино // Конгресс лимфологов России : сборник материалов, Москва, 25–26 октября 2000 г. – М., 2000. – С. 9.

377. Причини смерті хворих старше 80 років / Д. Д. Зербіно, Ю. О. Поспішіль, Ю. І. Кузик, М. М. Пеца // III Національний конгрес геронтологів і геріатрів України : тези доповідей, 26–28 вересня 2000 р., Київ. – К., 2000. – С. 25.

378. Хімічні хвороби: екологічна патологія теперішнього і майбутнього / Д. Д. Зербіно // VIII Конгрес Світової Федерації Українських Лікарських Товариств : тези доповідей. – Львів ; Трускавець, 2000. – С. 425.

2001

379. Екологія людини та біоетика / Д. Д. Зербіно // Перший національний конгрес з біоетики : тези доповідей, 17–20 вересня 2001 р., Київ. – К., 2001. – С. 57.

2002

380. Гострий інфаркт міокарда: ураження серцево-судинної системи під впливом ксенобіотиків / Зербіно Д. Д., Кияк Ю. Г., Жуковський Я. З., Соломенчук Т. М. // IX Конгрес Світової Федерації Українських Лікарських Товариств. Присвячений 25-річчю СФУЛТ : тези доповідей, 19–22 серпня 2002 р., м. Луганськ. – Луганськ ; Київ. ; Чикаго, 2002. – С. 494–495.

381. Экологическая патология и экологические болезни: новые проблемы медицины (на примере коронарной болезни сердца) / Зербино Д. Д. // Медицина залізничного транспорту України. – 2002. – № 1. – С. 33–37.

382. Кальцинующая хвороба клапанів серця: результати патоморфологічних досліджень та сучасні уявлення про морфогенез / Д. Д. Зербіно, К. М. Амосова, Ю. В. Федоров, О. А. Аксенова // Український медичний часопис. – 2002. – № 3. – С. 101–104.

383. «Кардіальні» маски при розшаровуючій аневризмі аорти / Д. Д. Зербіно, Ю. Г. Кияк, Ю. І. Кузик // Український кардіологічний журнал. – 2002. – № 3. – С. 79–82.

384. Недостаточность лимфатической системы при генерализованной флебогипертензии / Д. Д. Зербино // Мікроциркуляція та її вікові зміни : матеріали II Міжнародної наукової конференції (Київ, 22–24 травня 2002 року). – К., 2002. – С. 124–125.

385. Расслаивающие аневризмы аорты: клинические маски, особенности дифференциальной диагностики / Д. Д. Зербино, Ю. И. Кузык // Клиническая медицина. – 2002. – Т. 80, № 5. – С. 58–62.

386. Свинець: ураження судинної системи / Д. Д. Зербіно, Т. М. Соломенчук // Український медичний часопис. – 2002. – № 2. – С. 79–83.

387. Химические болезни: номенклатура, концепция, подходы к выявлению / Зербино Д. Д. // Лікування та діагностика. – 2002. – № 4. – С. 10–12.

388. Endolymphatic mesenteric injection of analgesics as a method of postoperative intestines paresis prophylactic / D. Zerbino, M. Tellinger // European Journal of Lymphology and Related Problems. – 2001. – Vol. 9, № 34. – P. 118. – [ISL XVIII International Congress of Lymphology : abstracts, September 3–7, 2001, Genoa, Italy].

2003

389. Аневризми аорти: аналіз 263 аутопсій / Д. Д. Зербіно, Ю. І. Кузик, О. М. Гаврилюк, В. І. Григорійчук // Галицький лікарський вісник. – 2003. – Т. 10, № 4. – С. 47–48.

390. Атеросклероз як одна із форм артеріосклерозу: дискусійні питання / Д. Д. Зербіно, Т. М. Соломенчук, В. А. Скибчик // Серце і судини. – 2003. – № 1. – С. 101–106.

391. ДВЗ-синдром у разі сепсису в новонароджених дітей: морфологічні прояви та патогенетичне значення / Зербіно Д. Д., Томашова С. А. // Актуальні проблеми тромбозу і порушень гемостазу в клінічній медицині : матеріали науково-практичної конференції : тези доповідей (Київ, 20 березня 2003 року). – К., 2003. – С. 35–37.

392. Диссеминированное внутрисосудистое свертывание крови: варианты микротромбов / Д. Д. Зербино // Кровообіг та гемостаз. – 2003. – № 1. – С. 73–77.

393. Екологія людини та біоетика / Д. Д. Зербино // Антологія біоетики / за ред. Ю. І. Кундієва. – Львів : БаК, 2003. – С. 435–437.

394. Коронарна хвороба серця та інфаркт міокарда у хворих молодого віку: роль ксенобіотиків (факти, гіпотези, коментарі) / Д. Д. Зербіно, Т. М. Соломенчук, В. А. Скибчик // Український кардіологічний журнал. – 2003. – № 1. – С. 14–20.

395. Ксенобиотики и венечные артерии сердца: новая этиологическая концепция / Д. Д. Зербино // Атеросклероз і ішемічна хвороба серця: сучасний стан проблеми. Артеріальна гіпертензія як фактор ризику ІХС; Профілактика ускладнень : тези наукових доповідей. – К., 2003. – С. 74–75.

396. Ксенобіотики в сигаретах / Д. Д. Зербіно, Т. М. Соломенчук, С. А. Лесник [та ін.] // Серце і судини. – 2003. – № 3. – С. 56–59.

Співавт. : Д. Д. Зербіно, Т. М. Соломенчук, С. А. Лесник, С. В. Фус, О. Е. Москалик.

397. Ксенобіотики в сигаретах і сигаретному диму: куріння легких сигарет не знижує ризик надходження в організм людини важких металів / Д. Д. Зербіно, Т. М. Соломенчук, О. Ю. Топілко // Український медичний часопис. – 2003. – № 4. – С. 130–133.

398. Ксенобіотики як можлива причина розвитку медіанекрозу аорти / Д. Д. Зербіно, Ю. І. Кузик, С. А. Лесник, С. В. Фус // Современные проблемы токсикологии. – 2003. – № 3. – С. 66–70.

399. Лімфомікроциркуляторне русло: патоморфологічні феномени як прояв недостатності лімфатичної системи / Зербіно Д. Д. // Галицький лікарський вісник. – 2003. – Т. 10, чис. 2. – С. 16–21.

400. Мікрохімічний аналіз як метод діагностики в патологічній анатомії та клініці / Д. Д. Зербіно, Ю. О. Поспішіль, В. Д. Стефанюк [та ін.] // Вісник проблем біології і медицини. – 2003. – Вип. 2. – С. 34–36.

Співавт. : Д. Д. Зербіно, Ю. О. Поспішіль, В. Д. Стефанюк, Т. М. Соломенчук, Ю. І. Кузик, Я. О. Зайченко.

401. Передмова / Д. Д. Зербіно // Лауреати Нобелівської премії з фізіології та медицини / В. Й. Кімакович, І. Д. Герич, О. О. Куц. – Ужгород : Закарпаття, 2003. – С. 4.

402. Синдром Гзеля-Эрдгейма: основные патоморфологические изменения / Д. Д. Зербино, Ю. И. Кузык, Е. М. Гаврылюк // Архив патологии. – 2003. – Т. 65, № 6. – С. 36–40.

403. Смерть молодых людей: экологическая концепция – роль ксенобиотиков / Зербино Д. Д. // Безопасность жизнедеятельности. – 2003. – № 3. – С. 15–19.

404. Хилоторакс: причины, диагностика, лечение / Д. Д. Зербино, А. Я. Ладный // Сердечно-сосудистые заболевания. – 2003. – Т. 4, № 5. – С. 88. – [I съезд лимфологов России, Москва, 22–23 мая 2003 года].

405. Хроническая недостаточность лимфатической системы: патоморфологические феномены / Д. Д. Зербино // Сердечно-сосудистые заболевания. – 2003. – Т. 4, № 5. – С. 34. – [I съезд лимфологов России, Москва 22–23 мая 2003 г.].

406. The acute myocardial infarction in young-aged patients: development's stimuli and course's peculiarities / D. D. Zerbino, T. M. Solomenchuk, Yu. G. Kiyak // Journal Coronary Artery Disease. – 2003. – Vol. 5, № 1. – P. 108. – [5th International Congress on Coronary Artery Disease – From Prevention to Intervention – ICCAD : abstracts, Florence, Italy, October 19–22, 2003].

2004

407. Екологічна катастрофа в м. Соснівка Львівської області: захворюваність дітей / Зербіно Д. Д., Смоляр Н. І., Скалецька Н. М. // X Конгрес Світової Федерації Українських Лікарських Товариств : тези доповідей, 26–28 серпня 2004 року, м. Чернівці. – Чернівці ; Київ ; Чікаго, 2004. – С. 50.

408. Эктазии и варикоз большой подкожной вены у молодых женщин, принимавших пероральные контрацептивы (новые клинико-патогистологические данные) / П. Гольцшуг, Д. Д. Зербино // Кровообіг та гемостаз. – 2004. – № 1. – С. 70–72.

409. Этические нормы в науке / Д. Д. Зербино // Другий національний конгрес з біоетики з міжнародною участю, 29 вересня–2 жовтня 2004 року, Київ. – К., 2004. – С. 222–223.

410. Інститут клінічної патології у Львові: етапи розвитку / Д. Д. Зербіно, П. В. Кузик // Актуальні проблеми історії медицини України : матеріали Всеукраїнської історико-медичної конференції, 22–23 вересня 2004 р. – Тернопіль, 2004. – С. 27–30.

411. Инфаркт миокарда у хворих молодого віку: предиктори і особливості перебігу / Д. Д. Зербіно, Т. М. Соломенчук, В. А. Скибчик // Український кардіологічний журнал. – 2004. – № 4. – С. 89–94.

412. Клинические маски при расслаивающих аневризмах аорты / Д. Д. Зербино, Ю. И. Кузык // Серце і судини. – 2004. – № 4. – С. 27–30.

413. Ксенобіотики в диму сигарет: етіологічний стимул ураження судин / Д. Д. Зербіно, Т. М. Соломенчук, П. Гольцшуг // Новые медицинские технологии. – 2004. – № 3–4. – С. 41–45.

414. Ксенобіотики в сигаретному диму / Зербіно Д. Д., Соломенчук Т. М., Голчо-Гольцшуг П. // X Конгрес Світової Федерації Українських Лікарських Товариств : тези доповідей, 26–28 серпня 2004 року, м. Чернівці. – Чернівці ; Київ ; Чикаго, 2004. – С. 531.

415. Ксенобіотики – етіологічний стимул розвитку інфаркту міокарда в осіб молодого віку / Зербіно Д. Д., Соломенчук Т. М., Беш Д. І. // Матеріали VII Національного конгресу кардіологів України : тези наукових доповідей, 21–24 вересня 2004 р., м. Дніпропетровськ. – Дніпропетровськ, 2004. – С. 245.

416. Курение: не фактор риска, но этиологический стимул поражения сосудов / Зербино Д. Д. // Medicus Amicus. – 2004. – № 6. – С. 13.

417. Неспецифический аорто-артериит и медианекроз аорты: поиски этиологии / Д. Д. Зербино // Клінічна хірургія. – 2004. – № 4–5. – С. 86.

418. Оральні контрацептиви (естрогени/гестагени) та їхній вплив на тромбоцити й стінку вен / П. Гольцшуг, І. М. Гаврилюк, Д. Д. Зербіно // Практична медицина. – 2004. – Т. 10, № 1. – С. 123–125.

419. Патологія вен нижніх кінцівок у молодих жінок: нові дані і гіпотеза про етіологію / Зербіно Д. Д., Голчо-Гольцшуг П., Гаврилюк І. М. // X Конгрес Світової Федерації Українських Лікарських Товариств : тези доповідей, 26–28 серпня 2004 року, м. Чернівці. – Чернівці ; Київ ; Чикаго, 2004. – С. 592.

420. Патоморфологія важких форм туберкульозу легень в сучасних умовах (на прикладі ситуації у Львівській області за десять років – 1992–2001 рр.) / Д. Д. Зербіно, П. В. Кузик, Б. Й. Рібун [та ін.] // Український пульмонологічний журнал. – 2004. – № 2. – С. 12–14.

Співавт. : Д. Д. Зербіно, П. В. Кузик, Б. Й. Рібун, Я. І. Шульгін, А. С. Верес.

421. Раптова смерть від хвороб системи кровообігу: вік, стать і професії померлих (аналіз динаміки за 16 років) / Зербіно Д. Д., Соломенчук Т. М., Малик О. Р. // Матеріали VII Національного конгресу кардіологів України : тези наукових доповідей, 21–24 вересня 2004 р., м. Дніпропетровськ. – Дніпропетровськ, 2004. – С. 292.

422. Раптова смерть внаслідок хвороб системи кровообігу, гострої коронарної недостатності та інфаркту міокарда: вік, стать і професія померлих (аналіз динаміки за 18 років) / Д. Д. Зербіно, Т. М. Соломен-

чук, О. Р. Малик // Український медичний часопис. – 2004. – № 5. – С. 106–109.

423. Розшаровуючі аневризми аорти внаслідок медіонекрозу: особливості макроскопічної діагностики / Д. Д. Зербіно, Ю. В. Бісярін, Ю. І. Кузик // Серце і судини. – 2004. – № 3. – С. 48–52.

424. Современная патология аорты: классификация, заболевания и синдромы, проблемы этиологии / Д. Д. Зербино // Серце і судини. – 2004. – № 3. – С. 4–10.

425. Ультраструктура гемомікроциркуляторного русла пародонта у хворих на цукровий діабет / Д. Д. Зербіно, С. С. Різник // Клінічна ендокринологія та ендокринна хірургія. – 2004. – № 1. – С. 57–58.

426. Фатальна тромбоемболія легеневої артерії (ретроспективний аналіз секційного матеріалу за 25 років – з 1979 по 2003 роки) / Д. Д. Зербіно, П. В. Кузик // Тромбози в клінічній практиці : профілактика, діагностика, лікування : матеріали I-ї української конференції з міжнародною участю (м. Київ, 27–28 травня 2004 року). – К. : ІВЦ АЛКОН, 2004. – С. 65–67.

2005

427. Анафілактичний шок від ліків: фатальні випадки / Зербіно Д. Д. // Міжнародний медико-фармацевтичний конгрес «Ліки та життя». Спеціалізована міжнародна виставка «Аптека 2005», 15–18 лютого 2005 року, Київ. – К., 2005. – С. 124.

428. Аневризми аорти: диференційно-діагностичні критерії / Д. Д. Зербіно, Ю. І. Кузик // Серцево-судинна хірургія : щорічник наукових праць Асоціації серцево-судинних хірургів України. – К., 2005. – Вип. 13. – С. 227–230.

429. Заместительная терапия эстрогенами и прогестинами и заболевания сердечно-сосудистой системы / И. М. Гаврилюк, П. Гольцшуг, Д. Д. Зербино // Серце і судини. – 2005. – № 3. – С. 94–99.

430. Інфаркт міокарда та інсульт згідно з даними міжнародної програми MONICA: мета, критерії та результати / Д. Д. Зербіно, Т. М. Соломенчук, Д. І. Беш // Український медичний часопис. – 2005. – № 3. – С. 76–82.

431. Ксенобиотики в сигаретах: этиологический стимул повреждения сосудов / Д. Д. Зербино, Т. Н. Соломенчук, П. Гольцшуг // Терапевтический архив. – 2005. – Т. 77, № 11. – С. 92–95.

432. Курение: не фактор риска, но этиологический стимул поражения сосудов / Зербіно Д. Д. // Medicus Amicus. – 2005. – № 2. – С. 8–9.

433. Оральні контрацептиви: побічний вплив на судинну систему / Гаврилюк І. М., Голчо-Гольцшут П., Зербіно Д. Д. // Ювілейний VIII з'їзд ВУЛТ (Всеукраїнського Лікарського Товариства). Присвячений 15-річчю організації (1990–2005 рр.) : тези доповідей, м. Івано-Франківськ, 21–22 квітня 2005 року. – К., 2005. – С. 12. – [Друк. в часописі: Українські Медичні Вісті. – 2005. – Т. 6, чис. 1–2.]

434. Проблема раптової серцево-судинної смерті: можливі етіологічні і патогенетичні чинники, за даними аналізу матеріалів судово-медичних автопсій / О. Р. Малик, Д. Д. Зербіно // Серце і судини. – 2005. – № 2. – С. 68–73.

435. Професійні канцерогени і рак гортані у людей віком до 44 років / Зербіно Д. Д., Москалик О. Є. // Довкілля та здоров'я. – 2005. – № 2. – С. 24–27.

436. Феномен отека миокарда и ремоделирование стромы – проявление недостаточности лимфатической системы / Зербино Д. Д., Кияк Ю. Г. // II съезд лимфологов России : тезисы докладов, 23–25 мая 2005 года. – Санкт-Петербург, 2005. – С. 389–390.

437. Medianecrosis of the Aorta (MNA) – Gsell-Erdheim Syndrome: Main Histopathological Features / Dmitrij Zerbino, Julia Kusik, Elena Havrilyuk // Polish Journal Pathology. – 2005. – Vol. 56, № 2. – P. 75–79.

2006

438. «Атеросклероз» – конкретная патология артерий или «унифицированное» групповое определение? Поиск причин атеросклероза: экологическая концепция / Д. Д. Зербино, Т. Н. Соломенчук // Архив патологии. – 2006. – Т. 68, № 4. – С. 49–54.

439. Етіологія, діагностика та лікування хілотораксу / Д. Д. Зербіно, О. Я. Ладний, С. Ф. Кошак // Матеріали V Українсько-польської науково-практичної конференції присвяченої 100-річчю торакохірургії, Львів–Вроцлав, 21–22 вересня 2006 р. – Львів, 2006. – С. 198–199.

440. Інфаркт міокарда в осіб віком менше 50 років: клініко-патоморфологічні особливості / Д. Д. Зербіно, Т. М. Соломенчук // Український кардіологічний журнал. – 2006. – № 4. – С. 90–97.

441. Інфаркт міокарда в осіб до 50 років: нові клініко-патоморфологічні аспекти у проблемі / Д. Д. Зербіно, Т. М. Соломенчук // Первинна та вторинна профілактика серцево-судинних та мозкових порушень. Можливості інтервенційних втручань : тези наукових доповідей. – К., 2006. – С. 119–120.

442. Ксенобіотики в сигаретах / Д. Д. Зербіно, Т. М. Соломенчук // Медицина транспорту України. – 2006. – № 3. – С. 58–61.

443. Ксенобіотики в сигаретах: етіологічний стимул пошкодження судів / Д. Д. Зербіно, Т. Н. Соломенчук // Doctor. – 2006. – № 3–4. – С. 92–94.

444. Львівська школа клінічних патологів: до 110 річчя кафедри патологічної анатомії та 10-річчя Інституту клінічної патології Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького / Д. Д. Зербіно // Патологія. – 2006. – Т. 3, № 1. – С. 92–96.

445. Оцінка забруднення ксенобіотиками організму хворих на інфаркт міокарда молодого і середнього віку за даними мультимедійного аналізу волосся / Д. Д. Зербіно, Т. М. Соломенчук // Серце і судини. – 2006. – № 4. – С. 53–58.

446. Патологія аорти: класифікація, хвороби і синдроми, проблеми етіології / Д. Д. Зербіно // Медицина транспорту України. – 2006. – № 2. – С. 6–14.

447. Раптова смерть в Україні: вплив кризових екологічних чинників / Д. Д. Зербіно, О. Р. Малик, Т. М. Соломенчук // Серце і судини. – 2006. – № 1. – С. 41–49.

448. Розриви аневризми аорти: раптова смерть – аналіз 92 автопсій / Зербіно Д. Д., Григорійчук В. І. // Актуальні питання судинної та ендovasкулярної хірургії / за ред. В. Г. Мішалова. – К., 2006. – С. 166–168.

449. Синдром поліморфного ураження венечних артерій як причина інфаркта міокарда / Зербіно Д. Д., Соломенчук Т. Н. // Medicus Amicus. – 2006. – № 3. – С. 16–17.

450. Xenobiotics in cigarettes / Zerbino D., Solomenchuk T. // Матеріали ІХ міжнародної науково-практичної конференції «Наука та освіта – 2006», 23–31 січня 2006 року. – Дніпропетровськ : Наука і освіта, 2006. – Т. 16 : Медицина. – С. 73–76.

2007

451. Аналіз 1919 автопсій померлих внаслідок гострих порушень мозкового кровообігу у Львові за 50 років (1956–2005 рр.) / Д. Д. Зербіно, Н. З. Гринчишин, І. І. Цюк // Український медичний часопис. – 2007. – № 4. – С. 63–67.

452. Етичні принципи у дослідницькій діяльності: чи можна регламентувати? / Д. Д. Зербіно // ІІІ Національний конгрес з біоетики, 8–11 жовтня 2007 р., Київ. – К., 2007. – С. 51.

453. Інсульт та професія / Д. Д. Зербіно, Н. З. Гринчишин, І. І. Цюк // Український медичний часопис. – 2007. – № 5. – С. 38–41.

454. Содержание ряда химических элементов в волосах больных, перенесших инфаркт миокарда, и здоровых людей / Д. Д. Зербіно, Т. Н. Соломенчук // Медицина труда и промышленная экология. – 2007. – № 2. – С. 17–21.

2008

455. Венозна тромбоемболічна хвороба: клініко-патоморфологічний аналіз 267 автопсій / Зербіно Д. Д., Кузик П. В., Дзись І. Є., Дзись Є. І. // Світ медицини та біології. – 2008. – № 2. – С. 59–62.

456. Визуалізація патології лимфатическої системи: відкриття морфологіческої основи форм і стадій її недостаточності / Д. Д. Зербіно // Вестник лимфологии. – 2008. – № 2. – С. 13–14.

457. Гостре інгаляційне отруєння продуктами горіння жовтого фосфору: клініко-лабораторні прояви / Д. Д. Зербіно, О. М. Колінковський, С. О. Петрук, О. О. Похлебаєв // Український медичний часопис. – 2008. – № 1. – С. 71–74.

458. Гострі порушення мозкового кровообігу у жінок: епідеміологія, етіологія та морфогенез / Д. Д. Зербіно, Н. З. Гринчишин, І. І. Цюк // Український медичний часопис. – 2008. – № 3. – С. 43–47.

459. Гострі порушення мозкового кровообігу у чоловіків віком до 50 років: етіологія та морфогенез / Д. Д. Зербіно, Н. З. Гринчишин, І. І. Цюк // Український медичний часопис. – 2008. – № 1. – С. 83–87.

460. Двостулковий аортальний клапан: діагностика та патоморфологія / І. В. Білаква, І. М. Кравченко, Д. Д. Зербіно // Хірургія України. – 2008. – № 4, дод. № 1 : Актуальні питання сучасної хірургії. – С. 25–26.

461. Діагностичні критерії, клінічні синдроми та ступені тяжкості гострого інгаляційного отруєння продуктами горіння жовтого фосфору / І. Д. Герич, С. О. Петрук, О. М. Колінковський [та ін.] // Медицина транспорту України. – 2008. – № 2. – С. 39–42.

Співавт. : І. Д. Герич, С. О. Петрук, О. М. Колінковський, Б. С. Шейман, В. І. Варус, Д. Д. Зербіно.

462. Інновації без лідерів-інноваторів? Навряд чи щось вийде... / Д. Д. Зербіно // Наука та інновації. – 2008. – № 5. – С. 81–84.

463. Інсульт: вікові, статеві та професійні особливості / Д. Д. Зербіно, Н. З. Гринчишин // Журнал української лікарської еліти. – 2008. – № 2. – С. 24–28.

464. Інформаційна значимість визначення макро- і мікроелементів в зубах / Андрусишина І. М., Антощук Н. А., Зербіно Д. Д. // XII Конгрес Світової Федерації Українських Лікарських Товариств : тези доповідей, 25–28 вересня 2008 р., м. Івано-Франківськ. – Івано-Франківськ ; Київ ; Чикаго, 2008. – С. 401.

465. Клініко-патоморфологічний аналіз діагностично-лікувальних заходів профілактики тромбоемболії легеневої артерії у багато-профільному стаціонарі / Д. Д. Зербіно, П. В. Кузик // Український кардіологічний журнал. – 2008. – Додаток 2 : Матеріали ІХ Національного конгресу кардіологів України (Київ, 24–26 вересня 2008 р.). – С. 200.

466. Клиническая патология лимфатической системы: нозология и синдромология / Д. Д. Зербино // Вестник лимфологии. – 2008. – № 2. – С. 13.

467. Коронарна хвороба в чоловіків до 50 років: пошук етіологічних стимулів (аналіз хірургічного матеріалу за 2003–2007 роки) / О. І. Бохонко, Д. Д. Зербіно // Практична медицина. – 2008. – Т. 14, № 5. – С. 13–14.

468. Ксенобіотики як основний етіологічний стимул ураження коронарних артерій та розвитку інфаркту міокарду у людей віком до 50 років / Д. Д. Зербіно, Т. М. Соломенчук // Современные профилактические и реабилитационные технологии в кардиологии : материалы Международного научного симпозиума, 24 октября 2008 г., Борисполь. – К., 2008. – С. 192–193.

469. Несприятливі наслідки лікування: міжнародний досвід – висновки для України / А. Б. Зіменковський, Д. Д. Зербіно // І національний конгрес «Человек и Лекарство – Украина», м. Київ, 26–28 березня 2008 р. – К., 2008. – С. 161.

470. Патологія аорти: історія вивчення і авторська класифікація (досвід тридцятирічних досліджень у Львові) / Д. Д. Зербіно // Світ медицини та біології. – 2008. – № 2. – С. 98–99.

471. Проблеми удосконалення і оптимізації діяльності патологоанатомічної служби в Україні / Д. Д. Зербіно, Б. Й. Рібун, П. В. Кузик // Збірник матеріалів VIII міжнародного конгресу патологів України «Сучасні проблеми патологічної анатомії», 21–23 травня 2008 року. – Полтава, 2008. – С. 3–4.

472. Прогрессивно ли современное стремление некоторых клиницистов к трансформации нозологических форм в синдромы? / Д. Д. Зербино, О. Н. Барна, О. А. Маньковская // Мистецтво лікування. – 2008. – № 10. – С. 40–43.

473. Раптова кардіоваскулярна смерть в Україні: екологічний стан проблеми / Д. Д. Зербіно, Т. М. Соломенчук, О. Р. Малик // Український кардіологічний журнал. – 2008. – Додаток 2 : Матеріали ІХ Національного конгресу кардіологів України (Київ, 24–26 вересня 2008 р.). – С. 140–141.

474. Розриви аорти травматичного генезу: раптова смерть від гострої крововтрати або тампонади серця / Д. Д. Зербіно, В. І. Григорійчук // Медицина неотложных состояний. – 2008. – № 5. – С. 24–26.

475. Системная патология сосудов в молодом возрасте: новая этиологическая теория – ксенобиотики как основной стимул поражения сосудов / Д. Д. Зербино // Український кардіологічний журнал. – 2008. – Додаток 2 : Матеріали ІХ Національного конгресу кардіологів України (Київ, 24–26 вересня 2008 р.). – С. 40–44.

476. Токсичний епідермальний некроліз як побічна дія медикаментів (аналіз 25 аутопсій хвороби Лайєла) / Д. Д. Зербіно, А. В. Циснецька // І національний конгрес «Человек и Лекарство – Украина», м. Київ, 26–28 березня 2008 р. – К., 2008. – С. 160–161.

477. Фатальна внутрішньолікарняна тромбоемболія легеневої артерії: клініко-патоморфологічний аналіз / Д. Д. Зербіно, П. В. Кузик // Медицина неотложных состояний. – 2008. – № 6. – С. 41–45.

478. Хвороби аорти: класифікація, диференційна діагностика / Д. Д. Зербіно // Acta Medica Leopoliensia=Львівський медичний часопис. – 2008. – Vol. 14, № 1–2. – С. 55–63.

479. Хирургическая патология аорты: инновационные исследования / Д. Д. Зербино // Хірургія України. – 2008. – № 4, дод. № 1. : Актуальні питання сучасної хірургії. – С. 107–109.

2009

480. Антропогенні екологічні катастрофи: біоетичні аспекти / Зербіно Д. Д., Колінковський О. М. // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Біоетика в системі охорони здоров'я і медичної освіти», Львів, 26–27 березня 2009. – Львів, 2009. – С. 210–211.

481. Двостулковий аортальний клапан: клінічна патологія / І. В. Білавка, І. М. Кравченко, Д. Д. Зербіно // Ліки України. – 2009. – № 4. – С. 69–73.

482. Экологическая патология и экологическая нозология: новое направление в медицине / Д. Д. Зербино // Мистецтво лікування. – 2009. – № 8. – С. 37–41.

483. Екологічні хвороби : постановка проблеми / Д. Д. Зербіно // Мистецтво лікування. – 2009. – № 1. – С. 65–68.

484. Инсульты во Львове: анализ аутопсий за 50 лет (1956–2005 гг.) / Д. Д. Зербино, Н. З. Гринчишин // Мистецтво лікування. – 2009. – № 4. – С. 28–31.

485. Инфаркт миокарда: феномен набряку строми і її ремоделювання, як прояв недостатності лімфатичної системи / Д. Д. Зербино, Ю. Г. Кияк, Т. М. Соломенчук // Український кардіологічний журнал. – 2009. – Додаток 1 : Матеріали Х Національного конгресу кардіологів України (Київ, 23–25 вересня 2009 р.). – С. 96–97.

486. Классификации васкулитов и критическая оценка проблемы / Д. Д. Зербино, В. В. Чопяк // Серце і судини. – 2009. – № 4. – С. 93–100.

487. Нова концепція лікування хворих в державному підприємстві «Санаторій «Конча-Заспа» / Нагорянський А. О., Турчин В. Д., Тринус К. Ф. [та ін.] // Ювілейний Х з'їзд ВУЛТ (Всеукраїнського Лікарського Товариства) : матеріали, м. Євпаторія, 24–27 вересня 2009 року. – К., 2009. – С. 21–22. – [Друк. в часописі: Українські Медичні Вісті. – 2009. – Т. 8, чис. 1–4].

Співавт. : Нагорянський А. О., Турчин В. Д., Тринус К. Ф., Волошина С. П., Зербино Д. Д.

488. Результаты хирургического лечения двустворчатого аортального клапана с или без формирования аневризмы восходящей аорты / Кнышов Г. В., Кравченко И. Н., Кравченко В. И. [и др.] // Сердечно-сосудистые заболевания. – 2009. – Т. 10, № 6, прилож. : Пятнадцатый Всероссийский съезд сердечно-сосудистых хирургов : [тезисы докладов и сообщений], Москва, 6–9 декабря 2009 г.*

Соавт. : Кнышов Г. В., Кравченко И. Н., Кравченко В. И., Пантась О. В., Зербино Д. Д., Билавка И. В., Третьяк А. А., Рыбакова Е. В.

489. Свинец – этиологический фактор поражения сосудов: основные доказательства / Д. Д. Зербино, Т. И. Соломенчук, Ю. А. Поспишль // Мистецтво лікування. – 2009. – № 8. – С. 44–46.

490. Системные поражения артерий в молодом возрасте: ксенобиотики – основной этиологический стимул / Д. Д. Зербино // Український кардіологічний журнал. – 2009. – Додаток 1 : Матеріали Х Національного конгресу кардіологів України (Київ, 23–25 вересня 2009 р.). – С. 226–227.

491. Трансформація нозологічних форм у синдроми: чи прогресивні такі прагнення деяких клініцистів? / Зербино Д. Д. // Medicus Amicus. – 2009. – № 2. – С. 18–19.

492. Трансформація нозологічних форм у синдроми: чи прогресивні такі прагнення деяких клініцистів? / Д. Д. Зербіно // Український медичний часопис. – 2009. – № 2. – С. 91–92.

493. Формулювання клінічного та патологоанатомічного діагнозів: сучасний погляд на проблему / Д. Д. Зербіно, С. Г. Гичка, В. М. Рибка // Український медичний часопис. – 2009. – № 4. – С. 45–47.

2010

494. Безпечне довкілля – мета гігієни, екології та біоетики / Д. Д. Зербіно, О. М. Колінковський // 4-й Національний конгрес з біоетики з міжнародною участю, 20–23 вересня 2010 р. – К., 2010. – С. 36–37.

495. Екологічна концепція розвитку гострої коронарної патології в молодих осіб: епідеміологічні аргументи / Д. Д. Зербіно, Т. М. Соломенчук // Ліки України. – 2010. – № 10. – С. 49–56.

496. Екологічна патологія: проблема превентивної медицини. Концепція первинної профілактики / Д. Д. Зербіно // Мистецтво лікування. – 2010. – № 1. – С. 87–90.

497. Екологічна патологія: концепція первинної профілактики. Частина 2. Вплив ксенобіотиків на людину: номенклатура екологічної патології; концепція ідентифікації хімічних хвороб; передбачення превентивної медицини / Д. Д. Зербіно // Мистецтво лікування. – 2010. – № 2. – С. 80–83.

498. Екологічна патологія: проблема превентивної медицини. Концепція первинної профілактики. Частина 3. Забруднення ксенобіотиками довкілля: повітря, води, продуктів харчування – головна проблема екології та превентивної медицини / Д. Д. Зербіно // Мистецтво лікування. – 2010. – № 3. – С. 84–89.

499. Екологічна патологія: проблема превентивної медицини. Концепція первинної профілактики. Частина 4. Відходи як проблема екології і превентивної медицини / Д. Д. Зербіно // Мистецтво лікування. – 2010. – № 4. – С. 78–82.

500. Екологічна патологія: проблема превентивної медицини. Концепція первинної профілактики. Частина 5. Заводи в центрі міст: стаціонарна та стратегічна проблема превентивної медицини / Д. Д. Зербіно // Мистецтво лікування. – 2010. – № 5. – С. 46–49.

501. Экологическая патология: проблема превентивной медицины. Концепция первичной профилактики. Часть 6. Химические болезни экологического генеза. Болезни, вызываемые действием тяжелых металлов / Д. Д. Зербино // Мистецтво лікування. – 2010. – № 6. – С. 80–84.

502. Экологическая патология: проблема превентивной медицины. Концепция первичной профилактики. Часть 7. Болезни, вызываемые тяжелыми металлами. Свинцовая болезнь: эпидемиология, эксперимент, симптомы / Д. Д. Зербино // Мистецтво лікування. – 2010. – № 7. – С. 92–94.

503. Экологическая патология: проблема превентивной медицины. Концепция первичной профилактики. Часть 8. Болезни, вызываемые действием тяжелых металлов. Свинцовая болезнь: клиника, патоморфология, спектрографические исследования / Д. Д. Зербино // Мистецтво лікування. – 2010. – № 8. – С. 80–83.

504. Экологическая патология: проблема превентивной медицины. Концепция первичной профилактики. Часть 9. Болезни, вызываемые тяжелыми металлами. Кадмиевая болезнь / Д. Д. Зербино // Мистецтво лікування. – 2010. – № 9. – С. 58–60.

505. Экологическая патология: проблема превентивной медицины. Концепция первичной профилактики. Часть 10. Болезни, вызываемые тяжелыми металлами. Ртутная болезнь / Д. Д. Зербино // Мистецтво лікування. – 2010. – № 10. – С. 54–56.

506. Эктазия фиброзно-мышечного кольца аорты: ведет ли она к разрыву восходящей аорты? / Д. Д. Зербино, И. В. Билавка, В. И. Григорийчук // Практична ангіологія. – 2010. – № 3. – С. 16–17.

507. Куріння сигарет – етіологічний стимул ураження артерій / Д. Д. Зербіно, Т. М. Соломенчук // Український кардіологічний журнал. – 2010. – Додаток 2 : Матеріали XI Національного конгресу кардіологів України (Київ, 28–30 вересня 2010 р.). – С. 189–190.

508. Лідери-екстраверти: лише вони можуть підняти науку / Д. Д. Зербіно // Практична ангіологія. – 2010. – № 3. – С. 12–15.

509. Патологія аорти: історія вивчення і авторська класифікація (досвід тридцятирічних досліджень у Львові) / Д. Д. Зербіно // Світ медицини та біології. – 2008. – № 2. – С. 98–99.

510. Проблемы этиологии: стимулы, агенты и факторы / Д. Д. Зербино // Практична ангіологія. – 2010. – № 5–6. – С. 5–7.

511. Синдром Марфана: історичний ракурс і сучасний погляд на етіологію, патогенез, діагностику, клініку та лікування / Д. Д. Зербіно, О. В. Ольхова, Р. К. Жураєв // Український медичний часопис. – 2010. – № 6. – С. 97–100.

512. Современная патология аорты: классификация и основные заболевания / Д. Д. Зербино // Практична ангіологія. – 2010. – № 3. – С. 18–23.

513. Трансформуючі фактори росту, їх роль у пошкодженні інтими артерій / Р. С. Стойка, Д. Д. Зербіно // Український кардіологічний журнал. – 2010. – Додаток 2 : Матеріали XI Національного конгресу кардіологів України (Київ, 28–30 вересня 2010 р.). – С. 211.

2011

514. Вчені-лідери та їхні наукові школи: основа розвитку та прогресу дослідницького університету / Зербіно Д. Д. // Міжнародна наукова конференція «Ідея університету: сучасний дискурс» : матеріали конференції, 26–27 травня 2011 року, м. Київ. – К., 2011. – С. 16–17.

515. Глобальный химический экологический прессинг и проблемы превентивной медицины: новая системная теория – от воздействия ксенобиотиков до развития болезни / Д. Д. Зербино // Ліки України плюс. – 2011. – № 3. – С. 20–22.

516. Гранулематоз Вегенера – системний васкуліт: сучасний стан проблеми / С. О. Ямпольська, Д. Д. Зербіно, О. О. Зімба // Серце і судини. – 2011. – № 4. – С. 101–107.

517. Экологическая патология: проблема превентивной медицины. Концепция первичной профилактики. Часть 11. Болезни, вызываемые тяжелыми металлами: хромом, марганцем, мышьяком / Д. Д. Зербино // Мистецтво лікування. – 2011. – № 1. – С. 108–110.

518. Экологическая патология: проблема превентивной медицины. Концепция первичной профилактики. Часть 12. Болезни, вызываемые тяжелыми металлами: оловом, никелем, ванадием / Д. Д. Зербино // Мистецтво лікування. – 2011. – № 2. – С. 100–102.

519. Экологическая патология: проблема превентивной медицины. Концепция первичной профилактики. Часть 13. Таллиевая болезнь / Д. Д. Зербино // Мистецтво лікування. – 2011. – № 3. – С. 112–115.

520. Экологическая патология: проблема превентивной медицины. Концепция первичной профилактики. Часть 14. Стойкие органические загрязнители и сердечно-сосудистые заболевания / Д. Д. Зербино // Мистецтво лікування. – 2011. – № 4. – С. 81–82.

521. Экологическая патология: проблема превентивной медицины. Концепция первичной профилактики. Часть 15. Стойкие органические загрязнители: полихлорированные бифенилы – этиологические стимулы болезни Юшо / Д. Д. Зербино // Мистецтво лікування. – 2011. – № 5–6. – С. 96–98.

522. Экологическая патология: проблема превентивной медицины. Концепция первичной профилактики. Часть 16. Стойкие органические

кие загрязнители: диоксины – глобальная экологическая опасность / Д. Д. Зербино // Мистецтво лікування. – 2011. – № 7. – С. 56–59.

523. Экологическая патология: проблема превентивной медицины. Концепция первичной профилактики. Часть 17. Стойкие органические загрязнители: клиника диоксиновой болезни / Д. Д. Зербино // Мистецтво лікування. – 2011. – № 8. – С. 58–60.

524. Экологическая патология: проблема превентивной медицины. Концепция первичной профилактики. Часть 18. Стойкие органические загрязнители: хлордан, гептахлор, мирекс / Д. Д. Зербино // Мистецтво лікування. – 2011. – № 9. – С. 52–54.

525. Экологическая патология: проблема превентивной медицины. Концепция первичной профилактики. Часть 19. Стойкие органические загрязнители: гексахлорбензол, альдрин, дильдрин, эндрин / Д. Д. Зербино // Мистецтво лікування. – 2011. – № 10. – С. 51–53.

526. Екологічні парадокси України: пресінг ксенобіотиків і серцево-судинна захворюваність та смертність (нова теорія) / Зербіно Д. Д. // Природно-ресурсний потенціал збалансованого (сталого) розвитку України : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 19–20 квітня 2011 р., Перспективи впровадження моделі «зеленої економіки» в Україні : матеріали VII Міжнародного бізнес-форуму : у 2 т., 21 квітня 2011 р. – К., 2011. – Т. 2. – С. 109–112.

527. Міжнародні стандарти системи управління: базис первинної профілактики в системі превентивної медицини / Д. Д. Зербіно, І. В. Гушук // Ліки України плюс. – 2011. – № 3. – С. 26–27.

528. Особливості факторів ризику розвитку ІМ та ураження коронарних артерій в осіб, які працюють у професійно-шкідливих умовах / Д. Д. Зербіно, Т. М. Соломенчук // Український кардіологічний журнал. – 2011. – Додаток 1 : Матеріали XII Національного конгресу кардіологів України (Київ, 21–23 вересня 2011 р.). – С. 169.

529. Передмова / Д. Д. Зербіно // Ситар Л. А. Аневризми грудної аорти (клініка, діагностика, лікування) / Л. А. Ситар. – Тернопіль : Укрмедкнига, 2011. – С. 7.

530. Промислова токсикологія в Україні і міжнародний стандарт ISO14000: система управління навколишнім середовищем / Зербіно Д. Д., Гушук І. В. // Сучасні проблеми токсикології. – 2011. – № 5. – С. 42–43.

531. Системная экологическая теория этиологии и развития самых распространенных заболеваний сосудов / Д. Д. Зербино // Серце і судини. – 2011. – № 2. – С. 6–10.

532. Marfan syndrome role of in or dissection of the aorta / D. Zerbino, R. Zhurayev // *European Journal of Human Genetics*. – 2011. – № 19. – С. 103.

2012

533. Артериосклероз и коронарная болезнь сердца у молодых: экологическая концепция / Зербино Д. Д., Соломенчук Т. Н. // *Кардиология: от науки к практике*. – 2012. – № 1. – С. 31–45.

534. Экологическая патология: проблема превентивной медицины. Концепция первичной профилактики. Часть 20. Стойкие органические загрязнители: ДДТ / Д. Д. Зербино // *Мистецтво лікування*. – 2012. – № 1. – С. 27–30.

535. Экологическая патология: проблема превентивной медицины. Концепция первичной профилактики. Часть 21. Пестициды: скрытая опасность для человека / Д. Д. Зербино // *Мистецтво лікування*. – 2012. – № 2–3. – С. 88–92.

536. Экологическая патология: проблема превентивной медицины. Концепция первичной профилактики. Часть 22. Пищевые добавки: постоянная опасность – скрытая и явная // *Мистецтво лікування*. – 2012. – № 4. – С. 49–54.

537. Экологическая патология: проблема превентивной медицины. Концепция первичной профилактики. Часть 23. Курение сигарет: чем опасна сигарета? / Д. Д. Зербино // *Мистецтво лікування*. – 2012. – № 5. – С. 42–44.

538. Экологическая патология: проблема превентивной медицины. Концепция первичной профилактики. Часть 24. Курение сигарет и патология сосудистой системы / Д. Д. Зербино // *Мистецтво лікування*. – 2012. – № 6. – С. 60–62.

539. Экологическая патология: проблема превентивной медицины. Концепция первичной профилактики. Часть 25. Курение сигарет: рак легких, рак гортани / Д. Д. Зербино // *Мистецтво лікування*. – 2012. – № 7. – С. 60–62.

540. Экологическая патология: проблема превентивной медицины. Концепция первичной профилактики. Часть 26. Вторичный табачный дым – скрытая, но явная опасность / Д. Д. Зербино // *Мистецтво лікування*. – 2012. – № 8. – С. 52–54.

541. Экологическая патология: проблема превентивной медицины. Концепция первичной профилактики. Часть 27. Борьба Всемирной организации здравоохранения против курения за жизнь

миллионов людей – высшая поддержка превентивной медицины / Д. Д. Зербино // Мистецтво лікування. – 2012. – № 9–10. – С. 6–9.

542. Клінічна патологія аорти: вступ до проблеми / Д. Д. Зербино // Практична ангіологія. – 2012. – № 3–4. – С. 32.

543. Оцінка медико-екологічних ризиків при впровадженні державної системи соціально-гігієнічного моніторингу / І. В. Гуцук, Д. Д. Зербино // Матеріали науково-практичної конференції «Довкілля і здоров'я», 27–28 квітня 2012 року. – Тернопіль : Укрмедкнига, 2012. – С. 109–110.

544. Паспортизація населених пунктів як невід'ємна складова сталого розвитку територій / Зербино Д. Д., Гуцук І. В. // «Зелена» економіка: перспективи впровадження в Україні : матеріали Міжнародної конференції, 24–25 квітня 2012 р., Формування національної політики збалансованого виробництва і споживання: спільні дії влади, бізнесу і громадськості : матеріали бізнес-форуму, 26 квітня 2012 р. – К., 2012. – Т. 2. – С. 172–175.

545. Промислова токсикологія в Україні і міжнародний стандарт 14000: система управління навколишнім середовищем / Д. Д. Зербино, І. В. Гуцук // Сучасні проблеми токсикології. – 2012. – № 5. – С. 42–43.

546. Розшаровуюча аневризма при медіанекрозі аорти (синдром Гзеля – Ердгейма): відкриття етіології / Д. Д. Зербино, Ю. І. Кузик // Практична ангіологія. – 2012. – № 3–4. – С. 33–35.

547. Синдром Марфана: клініко-морфологічний аналіз летальних випадків (за даними автопсій) / Д. Д. Зербино, Р. К. Жураєв, Ю. І. Кузик, В. П. Михальчишин // Практична ангіологія. – 2012. – № 3–4. – С. 35–38.

548. Хирургическая патология аорты: классификация, болезни аортального клапана, аневризмы, неспецифический аортоартериит / Д. Д. Зербино // Хирургія України. – 2012. – № 1. – С. 10–15.

2013

549. Гігантоклітинний артеріїт: сучасний стан проблеми / Д. Д. Зербино, О. О. Зімба // Практична ангіологія. – 2013. – № 4. – С. 46–52.

550. Гігантоклітинний артеріїт: сучасний стан проблеми / Д. Д. Зербино, О. О. Зімба // Збірник клінічних рекомендацій. – К. : Здоров'я України. Медичні видання, 2013. – С. 97–108.

551. Гранулематоз Вегенера: ускладнення та причини смерті / Д. Д. Зербино, О. О. Зімба // Український медичний часопис. – 2013. – № 5. – С. 127–130.

552. Экологическая патология: проблема превентивной медицины. Концепция первичной профилактики. Часть 28. Курение сигарет в Украине: полный отказ от пагубной привычки – базис первичной профилактики ряда болезней / Д. Д. Зербино // Мистецтво лікування. – 2013. – № 1. – С. 5–7.

553. Экологическая патология: проблема превентивной медицины. Концепция первичной профилактики. Часть 29. Наркотики – мощные химические аутоксиканты / Д. Д. Зербино // Мистецтво лікування. – 2013. – № 2–3. – С. 54–57.

554. Экологическая патология: проблема превентивной медицины. Концепция первичной профилактики. Часть 30. Электромагнитные поля и излучения: влияние на здоровье человека / Д. Д. Зербино // Мистецтво лікування. – 2013. – № 4. – С. 103–107.

555. Экологическая патология: проблема превентивной медицины. Концепция первичной профилактики. Часть 31. Персональные компьютеры – негативное воздействие на человека / Д. Д. Зербино, А. Н. Колинковский // Мистецтво лікування. – 2013. – № 5. – С. 36–38.

556. Экологическая патология: проблема превентивной медицины. Концепция первичной профилактики. Часть 32. Шум и вибрация – распространенные вредные факторы воздействия на человека: профилактика негативного влияния на здоровье / Д. Д. Зербино, А. Н. Колинковский // Мистецтво лікування. – 2013. – № 6. – С. 35–40.

557. Экологическая патология: проблема превентивной медицины. Концепция первичной профилактики. Часть 33. Ионизирующие излучения: источники, негативное влияние на человека, профилактика / Д. Д. Зербино, А. Н. Колинковский // Мистецтво лікування. – 2013. – № 7. – С. 25–29.

558. Экологическая патология: проблема превентивной медицины. Концепция первичной профилактики. Часть 34. Чернобыльская катастрофа – как причина экологической патологии в ближайший и отдаленный периоды / Д. Д. Зербино, А. Н. Колинковский // Мистецтво лікування. – 2013. – № 8. – С. 42–47.

559. Экологическая патология: проблема превентивной медицины. Концепция первичной профилактики. Часть 35. Экология жилища современного человека: возможные риски для здоровья / Д. Д. Зербино, А. Н. Колинковский // Мистецтво лікування. – 2013. – № 9–10. – С. 37–40.

560. Критичний стан в Україні щодо основних хвороб системи кровообігу: пошук етіологічних стимулів / Д. Д. Зербіно, В. М. Корнацький, О. М. Колінковський, О. П. Гандурська-Павленко // Український кардіологічний журнал. – 2013. – Додаток 4 : Матеріали XIV Національного конгресу кардіологів України (Київ, 18–20 вересня 2013 р.). – С. 271–272.

561. Синдром Марфана: дослідження пацієнтів після операції з приводу гострого розшарування аневризми висхідного відділу аорти / Р. К. Жураєв, Г. В. Книшов, Д. Д. Зербіно [та ін.] // Український медичний часопис. – 2013. – № 6. – С. 99–101.

Співавт. : Р. К. Жураєв, Г. В. Книшов, Д. Д. Зербіно, І. М. Кравченко, В. І. Кравченко.

562. Системные васкулиты: история, проблемы и современные позиции / Зербино Д. Д., Зимба Е. А. // Кардиология: от науки к практике. – 2013. – № 3. – С. 21–33.

563. Трансформація нозологічних форм у синдроми: чи прогресивні такі прагнення деяких клініцистів? / Д. Д. Зербіно // Львівський клінічний вісник. – 2013. – № 4. – С. 36–38.

2014

564. Аналіз діагностики раптової смерті від серцево-судинних захворювань у судово-медичній практиці / Д. Д. Зербіно, Т. І. Якубовський, О. М. Колінковський, М. М. Шевчук // Український кардіологічний журнал. – 2014. – Додаток 4 : Матеріали XV Національного конгресу кардіологів України (Київ, 23–25 вересня 2014 року). – С. 94–95.

565. Аневризми аорти, їх розриви та розшарування: етіологія і патоморфологічні механізми / Д. Д. Зербіно, Ю. Г. Кияк, І. А. Юзич [та ін.] // Український кардіологічний журнал. – 2014. – Додаток 4 : Матеріали XV Національного конгресу кардіологів України (Київ, 23–25 вересня 2014 року). – С. 173.

Співавт. : Д. Д. Зербіно, Ю. Г. Кияк, І. А. Юзич, Г. Ю. Кияк, Ю. І. Кузик, І. В. Білавка.

566. Аномалії коронарних артерій / Д. Д. Зербіно, О. Б. Куриляк, О. І. Бойко // Серце і судини. – 2014. – № 2. – С. 81–88.

567. Деформации внутренних сонных артерий: проблемы этиологии, патогенеза и морфогенеза / Д. Д. Зербино, Ю. И. Кузык // Серце і судини. – 2014. – № 1. – С. 97–104.

568. Экологическая патология: проблема превентивной медицины. Концепция первичной профилактики. Часть 36. Преобразова-

ния жизни на Земле: от естественной экологии к искусственной экологии и к экологической патологии человека (заключение первое) / Д. Д. Зербино // Мистецтво лікування. – 2014. – № 1. – С. 48–51.

569. Экологическая патология: проблема превентивной медицины. Концепция первичной профилактики. Часть 37. Изменения жизни человека на Земле: технологические уклады и искусственная экология. Концепции XX-XXI столетий: от В. Вернадского – до саммитов ООН (заключение второе) / Д. Д. Зербино // Мистецтво лікування. – 2014. – № 2. – С. 34–39.

570. Экологическая патология: проблема превентивной медицины. Концепция первичной профилактики. Часть 38. Экстремальная ситуация в Украине: сверхсмертность от сердечно-сосудистых заболеваний и трактовка ее причин (заключение третье) / Д. Д. Зербино // Мистецтво лікування. – 2014. – № 3–4. – С. 29–33.

571. Экологическая патология: проблема превентивной медицины. Концепция первичной профилактики. Часть 39. Проблемы поиска этиологии сердечно-сосудистых заболеваний: от проекта в Фремингеме до идей И. В. Давыдовского и В. П. Казначеева (исследования второй половины XX века) (заключение четвертое) / Д. Д. Зербино // Мистецтво лікування. – 2014. – № 5–6. – С. 35–39.

572. Экологическая патология: проблема превентивной медицины. Концепция первичной профилактики. Часть 40. Патоморфологические преобразования артерий сердца у людей молодого возраста, умерших от острой коронарной недостаточности. Ксенобиотическая гипотеза и этиологическая теория патологии артерий у молодых больных (заключение пятое) / Д. Д. Зербино // Мистецтво лікування. – 2014. – № 7–8. – С. 34–40.

573. Экологическая патология: проблема превентивной медицины. Концепция первичной профилактики. Часть 41. В восточном регионе Украины – самая высокая сердечно-сосудистая заболеваемость (по результатам исследований «Світового банку») (заключение шестое) ; Часть 42. Практическое решение основных проблем экологической патологии и превентивной медицины (базы первичной профилактики): деятельность Организации Объединенных Наций (заключение седьмое) / Д. Д. Зербино // Мистецтво лікування. – 2014. – № 9–10. – С. 32–36.

574. Экологическая патология: проблема превентивной медицины. Концепция первичной профилактики. Часть 43. Системная экологическая теория этиологии и развития самых распространенных заболеваний сосудов (заключение восьмое) / Д. Д. Зербино // Мистецтво лікування. – 2014. – № 9–10. – С. 37–40.

575. Музей хвороб людини / Д. Д. Зербіно // Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького / ред. кол. : Зіменковський Б. С., Гжегоцький М. Р., Магльований А. В. [та ін.]. – К. : Логос Україна, 2014. – С. 232–233.

576. Патоморфологія системних васкулітів / О. О. Зімба, Д. Д. Зербіно // Чоп'як В. В. Системні васкуліти / В. В. Чоп'як. – Львів, 2014. – Розділ 5. – С. 64–97.

577. Почему остается неизвестной этиология артериосклероза и атеросклероза? «Логика мышления» и «нерешенные проблемы» / Д. Д. Зербино // Серце і судини. – 2014. – № 4. – С. 100–104.

578. Профессора-лидеры и их научные школы: основа развития и прогресса исследовательского университета / Д. Д. Зербино // Материалы международной конференции «Медицинская профессура СССР», 17 октября 2014 г. – М., 2014. – С. 106–108.

579. Синдром Марфана: клинические и патоморфологические преобразования после хирургического лечения аневризмы аорты / Жураев Р. К., Зербино Д. Д. // Ангиология и сосудистая хирургия. – 2014. – Т. 20, № 4. – С. 14–20.

580. Хвороба Кавасаки: аневризми вінцевих артерій у хлопчика 4 років / Д. Д. Зербіно, О. Б. Куриляк, О. І. Бойко, І. І. Гошовська // Практична ангіологія. – 2014. – № 3. – С. 9–12.

581. Чернівецька хімічна хвороба: чи не настав час відкрити всю правду і продовжувати дослідження? / Дмитро Зербіно // XV конгрес СФУЛТ : матеріали, м. Чернівці, 16–18 жовтня 2014 року. – Чернівці ; Київ ; Чикаго, 2014. – С. 29–30. – [Друк. в часописі: Українські Медичні Вісті. – 2014. – Т. 11, чис. 1–4].

582. Sudden cardiac death in Ukraine: ecological aspects of the problems / T. Solomenchuk, D. D. Zerbino // European Journal of Preventive Cardiology. – 2014. – Vol. 21, suppl. – P. P651.

2015

583. Каковы первичные этиологические стимулы, запускающие патологический процесс в сосудистой системе современного человека? Ответ на полемическую статью профессора Г. Л. Апанасенко / Д. Д. Зербино // Мистецтво лікування. – 2015. – № 3–4. – С. 46–48.

584. Клинико-морфологическое наблюдение узелкового полиартериита / Д. Д. Зербино, Е. А. Зимба, Г. Л. Столяр // Клиническая и экспериментальная морфология. – 2015. – № 3. – С. 27–31.

585. Морфологическое исследование тромбов, аспирированных из инфарктзависимой коронарной артерии у пациентов с острым инфарктом миокарда / Ю. Н. Соколов, М. Ю. Соколов, Д. Д. Зербино [и др.] // Серце і судини. – 2015. – № 2. – С. 7–15.

Соавт. : Соколов Ю. Н., Соколов М. Ю., Зербино Д. Д., Билярин Ю. В., Беш Д. И.

586. Особливості ураження коронарних артерій при неспецифічному аорто артеріїті: патоморфологічний аналіз / Д. Д. Зербіно, О. О. Зімба // Український кардіологічний журнал. – 2015. – Додаток 1 : Матеріали XVI Національного конгресу кардіологів України (Київ, 23–25 вересня 2015 р.). – С. 137–138.

587. Патологические деформации сонных артерий / Д. Д. Зербино, Ю. И. Кузык // Журнал неврологии и психиатрии имени С. С. Корсакова. – 2015. – Т. 115, № 1. – С. 118–123.

588. Патоморфология сосудов при гранулематозе с полиангиитом (болезнь Вегенера) / Д. Д. Зербино, Е. А. Зимба // Архив патологии. – 2015. – № 5. – С. 9–13.

589. Синдром звивистих коронарних артерій у плодів (аналіз двох ексквизитних аутопсійних випадків) / Д. Д. Зербіно, О. І. Бойко // Український кардіологічний журнал. – 2015. – Додаток 1 : Матеріали XVI Національного конгресу кардіологів України (Київ, 23–25 вересня 2015 р.). – С. 92.

590. Фібром'язова дисплазія аорти: аналіз унікального випадку / Д. Д. Зербіно, Ю. І. Кузик // Серце і судини. – 2015. – № 4. – С. 120–125.

2016

591. Гострий інфаркт міокарда з підйомом сегменту ST і ксенобіотики: чи існує взаємозв'язок? / Зербіно Д. Д., Беш Д. І. // Актуальні проблеми епідеміології інфекційних, паразитарних і неінфекційних захворювань : матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю, присвяченої 60-річчю створення кафедри епідеміології Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького (Львів, 12–13 травня 2016 року). – Львів, 2016. – С. 110–112.

592. Ксенобиотики как этиологические стимулы начальных этапов атеросклероза: гипотетические механизмы повреждения стенки артерий / Д. Д. Зербино, А. Н. Колинковский, О. Р. Мальк, С. Н. Стадник // Український кардіологічний журнал. – 2016. – Додаток 3 : Матеріали XVII Національного конгресу кардіологів України (Київ, 21–23 вересня 2016 р.). – С. 233–234.

593. Куріння сигарет як ініціальний стимул пошкодження інтими артерій / Д. Д. Зербіно, О. М. Колінковський, Д. І. Беш, І. М. Андрушишина // Український кардіологічний журнал. – 2016. – Додаток 3 : Матеріали XVII Національного конгресу кардіологів України (Київ, 21–23 вересня 2016 р.). – С. 232–233.

594. Облітераційний тромбангіїт (хвороба Бюргера): особливості діагностики та лікування / Д. Д. Зербіно, О. О. Зімба, М. М. Багрій [та ін.] // Серце і судини. – 2016. – № 1. – С. 99–106.

Співавт. : Д. Д. Зербіно, О. О. Зімба, М. М. Багрій, І. Є. Данилишин, М. С. Закалик.

595. Облитерирующий тромбангиит (болезнь Бюргера): современное состояние проблемы / Зербино Д. Д., Зимба Е. А., Багрий Н. Н. // Ангиология и сосудистая хирургия. – 2016. – Т. 22, № 4. – С. 185–192.

596. Identification of FBNI gene mutations in Ukraine Marfan syndrome patients / Rustam Zhurayev, Dorien Proost, Dmytro Zerbino [et al.] // Genetics Research. – 2016. – Vol. 98. – P. e13.

2017

597. Candidate Gene Resequencing in a Large Bicuspid Aortic Valve-Associated Thoracic Aortic Aneurysm Cohort: SMAD6 as an Important Contributor [Electronic resource] / Elisabeth Gillis, Ajay A. Kumar, Iise Luyckx, ..., Dmytro Zerbino [et al.] // Frontiers in Physiology. – 2017. – P. 1–10. – Access mode: <https://doi.org/10.3389/fphys.2017.00400>

ПАТЕНТИ ТА АВТОРСЬКІ СВДОЦТВА.
СВДОЦТВА ПРО РЕЄСТРАЦІЮ АВТОРСЬКОГО ПРАВА НА ТВІР

1982

1. А. с. 939011 СССР, А 61 М 1/00. Способ лечения токсикозов / Д. Д. Зербино, В. Ф. Стащук. – № 2820365/28–13 ; заявл. 17.08.79 ; опубл. 30.06.82, Бюл. № 24.

1983

2. А. с. 1052220 СССР, А 61 В 10/00. Способ исследования лимфатических сосудов / А. А. Гуцол, Д. Д. Зербино, И. И. Зинкович. – № 3400219/28–13 ; заявл. 25.02.82 ; опубл. 07.11.83, Бюл. № 41.

1984

3. А. с. 1097294 СССР, А 61 В 17/00. Способ выявления грудного протока / О. А. Машков, Д. Д. Зербино, И. В. Бурков, А. А. Трошков. – № 3508789/28–13 ; заявл. 31.08.82 ; опубл. 15.06.84, Бюл. № 22.

1988

4. А. с. 1377121 СССР, А 61 М 19/00. Способ послеоперационного обезболивания / Д. Д. Зербино, М. И. Телингер, И. Д. Тимчук, Н. С. Хмуринский. – № 3717920/28–14 ; заявл. 30.03.84 ; опубл. 29.02.88, Бюл. № 8.

1989

5. А. с. 1506469 СССР, G 09 В 23/28. Способ моделирования инфаркта миокарда / Д. Д. Зербино, Э. Ф. Баринов, В. Н. Сокрут. – № 4307975/28–14 ; заявл. 22.09.87 ; опубл. 07.09.89, Бюл. № 33.

1992

6. А. с. 1725098 СССР, G 01 N 1/28. Способ определения очаговых повреждений миокарда на гистологическом препарате / К. А. Галахин, Д. Д. Зербино, Э. Н. Ковальчук, Л. В. Скворода, И. Н. Троицкая, Т. А. Тарасова, Л. Н. Захарцева. – № 4731564/14 ; заявл. 22.08.89 ; опубл. 07.04.92, Бюл. № 13.

1996

7. Пат. 11492 UA, МПК А 61 Р 9/00, G 01 N 1/28. Спосіб визначення осередкових ушкоджень міокарда на гістологічному препараті / К. О. Галахін, Д. Д. Зербіно, Е. М. Ковальчук, Л. В. Скворода, І. М. Троїцька, Т. О. Тарасова, Л. М. Захарцева ; заявник і патентовласник Український науково-дослідний інститут онкології та радіології. – № 4731564/SU ; заявл. 22.08.1989 ; опубл. 25.12.1996, Бюл. № 4.

2009

8. Пат. 42639 UA, МПК А 61 В 6/00. Спосіб визначення кальцинозу стулок аортального клапана / заявники і патентовласники Д. Д. Зербіно, В. І. Кравченко, І. В. Білавка, Д. С. Борковський, А. Р. Вергун. – № u200902272 ; заявл. 16.03.2009 ; опубл. 10.07.2009, Бюл. № 13.

2010

9. Пат. 47039 UA, МПК А 61 В 17/56. Спосіб хірургічного лікування деструктивного трихофітного оніхомікозу першого пальця стопи з формуванням піднігтьового гіперкератозу, дерматофітоми та двобічним вrostанням нігтя в епоніхеальні структури / заявники і патентовласники І. Я. Дзюбановський, Д. Д. Зербіно, А. Р. Вергун, В. В. Котик, О. М. Вергун. – № u200908616 ; заявл. 17.08.2009 ; опубл. 11.01.2010, Бюл. № 1.

2016

10. Пат. 111484 UA, МПК А 61 В 16/00. Спосіб вилучення аутопсійного матеріалу для патоморфологічної діагностики змін у макро- та мікроциркуляторному руслі оболонок мозку / Д. Д. Зербіно, О. І. Бойко ; заявник і патентовласник Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького. – № u210605113 ; заявл. 10.05.2016 ; опубл. 10.11.2016, Бюл. № 21.

Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір

2008

11. Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № 24282. Науковий твір «Роль ксенобіотиків в етіології та морфогенезі розшаровуючих аневризм (ідеопатичного кістозного медіанекрозу аорти) / Зербіно Д. Д., Кузик Ю. І., Вергун А. Р. ; Міністерство освіти і науки України, Державний департамент інтелектуальної власності. – Дата реєстрації 22.04.2008.

2016

12. Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № 66658. Монографія «Чернівецька хімічна хвороба: Нове екологічне захворювання? Нариси з епідеміології, клініки, етіології. Версії виникнення, документи» / Зербіно Д. Д., Сердюк А. М. ; Державна служба інтелектуальної власності. – Дата реєстрації 15.07.2016.

13. Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № 66495. Науковий твір «Використання терміну «Чернівецька хімічна хвороба» для визначення нового екологічного захворювання» / Зербіно Д. Д. ; Державна служба інтелектуальної власності. – Дата реєстрації 08.07.2016.

14. Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № 68756. Науковий твір «Феномен звивистості коронарних артерій як ізольований вроджений синдром у плодів» / Зербіно Д. Д., Бойко О. І. ; Державна служба інтелектуальної власності. – Дата реєстрації 24.11.2016.

15. Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № 71711 Монографія «Экологическая патология: проблема превентивной медицины. Концепция первичной профилактики» / Зербіно Д. Д. ; Державна служба інтелектуальної власності. – Дата реєстрації 03.05.2017

16. Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № 71712 Науковий твір «Ксенобіотична етіологічна теорія патології артеріальної системи в людей молодого віку» / Д. Д. Зербіно ; Державна служба інтелектуальної власності. – Дата реєстрації 03.05.2017

ПУБЛІЦИСТИЧНІ СТАТТІ ТА ІНТЕРВ'Ю Д. ЗЕРБІНО

1972

1. Нужна крупная лаборатория (возможности и резервы электронной микроскопии) / Д. Зербино // Львовская правда. – 1972. – 12 января (№ 8).

2. Почему «расшатывается» биологическое равновесие? / Д. Зербино // Львовская правда. – 1972. – 27 августа (№ 109).

3. Совершенствовать патологоанатомическую службу / Д. Зербино, Р. Манастырский, И. Думаревская // Медицинская газета. – 1972. – 13 сентября (№ 73).

1973

4. Бувають і такі симптоми / Д. Зербіно // Вільна Україна. – 1973. – 9 січня.

1974

5. Болезнь под электронным взглядом / Д. Зербино // Правда Украины. – 1974. – 26 сентября (№ 225).

1976

6. Будущее за крупными центрами / Д. Зербино // Медицинская газета. – 1976. – 1 сентября (№ 70).

7. Переваги концентрації (створити медичне містечко у Львові) / Д. Зербіно // Вільна Україна. – 1978. – 28 квітня (№ 86).

1979

8. Проблема номер один / Д. Зербино // Львовская правда. – 1979. – 26 января (№ 18).

1981

9. Патологоанатом сегодня... / Д. Зербино // Медицинская газета. – 1981. – 12 августа.

1983

10. Бути господарем на землі / І. Даценко, Д. Зербино, Д. Шостак // Ленінська молодь. – 1983. – 4 червня (№ 67).

1987

11. Уроки експеримента / Д. Зербино // Медицинская газета. – 1987. – 13 марта.

1988

12. Думки про тверезість і пияцтво / Д. Зербино // Вільна Україна. – 1988. – 7 вересня (№ 171).

1994

13. Вчений у вищій школі: чи можна розв'язати проблеми? / Дмитро Зербино // Медична газета. – 1994. – Грудень (№ 42).

1996

14. Екологія і мозок / Дмитро Зербино // Медична газета України. – 1996. – Листопад (№ 43–44).

15. Наука может подождать?... / Дмитрий Зербино // Зеркало недели. – 1996. – 20–26 апреля (№ 16).

16. Як поєднати вузівську і академічну науку? / Д. Зербино // Урядовий кур'єр. – 1996. – 30 січня (№19).

1997

17. Интеллекта становится меньше? / Дмитрий Зербино // Зеркало недели. – 1997. – 2–8 августа (№ 31).

18. Типи учених / Дмитро Зербино // Світ. – 1997. – Жовтень (№ 16).

1998

19. «Відтік умів»: причини / Дмитро Зербино // Світ. – 1998. – Січень (№ 4).

20. Диссертация и ее «высшая аттестация» / Дмитрий Зербино // Зеркало недели. – 1998. – 6–13 ноября (№ 45).

1999

21. Наукова школа: чотири основні ознаки / Дмитро Зербіно // Світ. – 1999. – Січень (№ 1–2). – С. 6 ; Лютий (№ 6–7). – С. 7.

22. Наукова школа як спонтанний феномен / Д. Д. Зербіно // Науковий світ. – 1999. – № 9. – С. 4–6.

23. Про фундаментальні дослідження / Дмитро Зербіно // Пульсар. – 1999. – № 9–10. – С. 74–76.

2000

24. Грядет век химических болезней? Новые экологические заболевания вскоре могут превратиться в эпидемии : [интервью] / Дмитрий Зербино ; разговор вела Ольга Суржик // Зеркало недели. – 2000. – 7 октября (№ 39).

25. Екологічна катастрофа в Гірному: запитання без відповідей / Дмитро Зербіно // Експрес. – 2000. – 18 березня.

26. Екологічні катастрофи – без наукових відповідей / Дмитро Зербіно // Світ. – 2000. – Червень (№ 23–24).

27. Научное творчество: неразгаданный феномен / Дмитрий Зербино // Зеркало недели. – 2000. – 15 января (№ 1–2).

28. Таланты для науки: чи можливий пошук? / Д. Д. Зербіно // Пульсар. – 2000. – № 1. – С. 32–36.

29. Хроніка «олійних» катастроф / Д. Зербіно // Світ. – 2000. – Січень (№ 3).

30. Чому йдуть із життя молодими. Нова версія про причини / Дмитро Зербіно // Дзеркало тижня. – 2000. – 21–27 жовтня (№ 16).

2001

31. Висока наука / Д. Зербіно // Пульсар. – 2001. – № 12. – С. 17–18.

32. Екологічна патологія та екологічна нозологія: новий напрямок у медицині / Д. Д. Зербіно // Пульсар. – 2001. – № 6. – С. 10–11.

33. Необхідно створити реєстр істинних наукових шкіл / Дмитро Зербіно // Світ. – 2001. – Січень (№ 1–2).

34. Почему уходят молодыми / Дмитрий Зербино // Деловые вести. – 2001. – Октябрь (№ 129–130).

35. Якою є наука? / Дмитро Зербіно // Світ фізики. – 2001. – № 3. – С. 18–22.

2002

36. Покликання – служити істині / Дмитро Зербіно // Науковий світ. – 2002. – № 4. – С. 8–11.

2004

37. Наукова школа як феномен / Дмитро Зербіно // Дзеркало тижня. – 2004. – 17 квітня (№ 15).

2007

38. Мотивація наукової творчості / Дмитро Зербіно // Світогляд. – 2007. – № 3. – С. 56–60.

39. Поступ у біології / Д. Зербіно // Ваше здоров'я. – 2007. – 21 вересня (№ 36).

40. Тридцять діалогів Володимира Медведя з ученими-медиками / Дмитрій Зербино // Зеркало недели. – 2007. – 29 декабля (№ 50).*

2008

41. Наукова школа потребує підтримки / Д. Зербіно // Українське слово. – 2009. – 29 липня–4 серпня (№ 30).

42. Чи буде університетська клініка у Львові / Дмитро Зербіно // Урядовий кур'єр. – 2008. – 5 квітня (№ 64).

2009

43. Выходцы из Украины – деятели зарубежной культуры / Дмитрий Зербино // Література та життя. – 2009. – № 7–9.

44. Лидеры-экстраверты: лишь они могут поднять науку. Кто их поймет и поддержит? / Дмитрий Зербино // Література та життя. – 2009. – № 11–12.

45. Наукова школа потребує підтримки : [інтерв'ю] / Дмитро Зербіно ; розмову веда Ярина Федьків // Українське слово. – 2009. – 29 липня–4 серпня (№ 30).

2011

46. Час був такий... / Дмитро Зербіно // Ректор Гаврилук: рух у часи «застою». Спогади і думки львівських політехніків. – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2011. – С. 241–242.

БІОГРАФІЧНІ НАРИСИ ПРО ВЧЕНИХ

1954

1. Видатний російський вчений. До 45-річчя з дня смерті П. Ф. Лесгафта / Д. Зербіно // Радянська Буковина. – 1954. – 14 грудня (№ 246).

1966

2. Видатний патолог. До 125-річчя з дня народження В. П. Крилова / Д. Зербіно // Радянська Буковина. – 1966. – 16 липня (№ 138).

1978

3. Витольд Новицкий – выдающийся клинический патолог первой половины XX века (к 100-летию со дня рождения) / Д. Д. Зербіно // Архив патологии. – 1978. – Т. 40, № 10. – С. 77–79.

2006

4. Войно-Ясенецький Михаїл Валентінович / Д. Зербіно, Ю. Поспішіль // Зіменковський Б. С. Професори Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького : 1784–2006 / Зіменковський Б. С., Ѓжегоцький М. Р., Луцик О. Д. – Львів : Наутілус, 2006. – С. 43–44.

5. Новіцкі Вітольд Валеріян / І. Білінська, Д. Зербіно // Зіменковський Б. С. Професори Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького : 1784–2006 / Зіменковський Б. С., Ѓжегоцький М. Р., Луцик О. Д. – Львів : Наутілус, 2006. – С. 204–205.

6. Обжут Ондржей / Ю. Поспішіль, Д. Зербіно // Зіменковський Б. С. Професори Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького : 1784–2006 / Зіменковський Б. С., Ѓжегоцький М. Р., Луцик О. Д. – Львів : Наутілус, 2006. – С. 206.

7. Пальчевський Євген Гнатович / Д. Зербіно, О. Надрага // Зіменковський Б. С. Професори Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького : 1784–2006 / Зіменковський Б. С., Ѓжегоцький М. Р., Луцик О. Д. – Львів : Наутілус, 2006. – С. 215.

8. Поспішіль Юрій Олексійович / Д. Зербіно // Зіменковський Б. С. Професори Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького : 1784–2006 / Зіменковський Б. С., Ѓжегоцький М. Р., Луцик О. Д. – Львів : Наутілус, 2006. – С. 235–236.

9. Чоп'як Валентина Володимирівна / Д. Зербіно // Зіменковський Б. С. Професори Львівського національного медичного універси-

тету імені Данила Галицького : 1784–2006 / Зіменковський Б. С., Ѓжегоцький М. Р., Луцик О. Д. – Львів : Наутілус, 2006. – С. 300–301.

2009

10. Альберт Зигмунт / Д. Зербіно, О. Луцик // Зіменковський Б. С. Професори Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького : 1784–2009 / Зіменковський Б. С., Ѓжегоцький М. Р., Луцик О. Д. – Вид. 2-ге доопрац. і випр. – Львів : Наутілус, 2009. – С. 3.

11. Войно-Ясенецький Міхаїл Валентінович / Д. Зербіно, Ю. Поспішіль // Зіменковський Б. С. Професори Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького : 1784–2009 / Зіменковський Б. С., Ѓжегоцький М. Р., Луцик О. Д. – Вид. 2-е доопрац. і випр. – Львів : Наутілус, 2009. – С. 53.

12. Новіцкі Вітольд Валеріян / І. Білінська, Д. Зербіно // Зіменковський Б. С. Професори Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького : 1784–2009 / Зіменковський Б. С., Ѓжегоцький М. Р., Луцик О. Д. – Вид. 2-е доопрац. і випр. – Львів : Наутілус, 2009. – С. 236–237.

13. Обжут Ондражей / Ю. Поспішіль, Д. Зербіно // Зіменковський Б. С. Професори Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького : 1784–2009 / Зіменковський Б. С., Ѓжегоцький М. Р., Луцик О. Д. – Вид. 2-е доопрац. і випр. – Львів : Наутілус, 2009. – С. 238–239.

14. Пальчевський Євген Гнатович / Д. Зербіно, О. Надрага // Зіменковський Б. С. Професори Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького : 1784–2009 / Зіменковський Б. С., Ѓжегоцький М. Р., Луцик О. Д. – Вид. 2-е доопрац. і випр. – Львів : Наутілус, 2009. – С. 249–250.

15. Поспішіль Юрій Олексійович / Д. Зербіно // Зіменковський Б. С. Професори Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького : 1784–2009 / Зіменковський Б. С., Ѓжегоцький М. Р., Луцик О. Д. – Вид. 2-е доопрац. і випр. – Львів : Наутілус, 2009. – С. 272.

16. Чоп'як Валентина Володимирівна / Д. Зербіно // Зіменковський Б. С. Професори Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького : 1784–2009 / Зіменковський Б. С., Ѓжегоцький М. Р., Луцик О. Д. – Вид. 2-е доопрац. і випр. – Львів : Наутілус, 2009. – С. 349.

2010

17. Професор Мартинів – чудова людина, учений і клініцист (Спогади) / Зербіно Д. Д. // Мартинів Степан Михайлович – видатний український науковець, педагог, клініцист / Магльований А. В., Монастирський В. А., Чоп'як В. В. [та ін.]. – Львів : Кварт, 2010. – С. 71–73.

2011

18. Михайло Васильович Даниленко — видатна особа, вчений, організатор / Д. Д. Зербіно // Панишко Ю. М. Михайло Васильович Даниленко та його клінічне оточення (1964–1999) / Ю. М. Панишко. – Львів : Сполом, 2011. – С. 122–126.

2012

19. Мечислав Романович Гжегоцький – творець нового напрямку фізіології людини / Зербіно Дмитро Деонисович // Слово про Людину. Мечислав Романович Гжегоцький. З нагоди 60-річчя з дня народження / упоряд. : Заячківська О. С., Петришин Ю. С. – Львів, 2012. – С. 6–7.

2016

20. Валентина Володимирівна Чоп'як. До 60-річчя від дня народження / Д. Д. Зербіно, Ю. М. Панишко // Феномен людини. Здоровий спосіб життя : збірник наукових праць. – Львів, 2016. – Вип. 56. – С. 44–46.

21. Валерий Геннадиевич Шлопов (1940-2015) – выдающийся патолог, исследователь и педагог / Зербіно Д. Д., Волос Л. И. // Архив патологии. – 2016 – Т. 78, № 3. – С. 68-69

22. Рудольф Людвіг Вірхов. До 195-річчя від дня народження / Д. Д. Зербіно, Ю. М. Панишко // Феномен людини. Здоровий спосіб життя : збірник наукових праць – Львів, 2016. – Вип. 56. – С. 64–66.

РЕЦЕНЗІЇ НА МОНОГРАФІЇ ТА ПІДРУЧНИКИ КОЛЕГ

1968

1. В. Зандриттер. Гистопатология. Учебник и атлас для студентов и врачей. Штутгарт, 1967, 305 с. Histopatologie. Lehrbuch und Atlas für Studierende und Ärzte v. Prof. Dr. Sandritter (Geissen) unter Mitwirkung von G. Beneke, W. Knoth, H. Löffler, K. Noeske, K. H. Saltfelder u J. Schorn. II. Aufl. F. K. Schattauer Verlag)

Рецензия : Д. Д. Зербино, А. Ю. Рудницкая // Архив патологии. – 1968. – № 6. – С. 85–87.

1972

2. Иштван Русньяк, Михай Фельди, Дьердь Сабо. Лимфология. Физиология и патология лимфатических сосудов и лимфообращения. 2-е немецкое полностью переработанное и расширенное издание. Изд-во Академии наук Венгрии. Будапешт, 1969, 625 с., 425 рис., 89 таблиц. István Rusznyák, Mihály Földi, György Szabó. Lymphology. Physiologie und Pathologie der Lymphgefäße and des Lymphkreislaufes. 2. deutsche, völlig neubearbeitete und erweiterte Auflage. Mit 425 zum Teil farbigen Abbildungen und 89 Tabellen. Akadémiai Kiadó. Budapest, 1969, 625 s.

Рецензия : Д. Д. Зербино, Ю. Ф. Викалюк // Архив патологии. – 1972. – Т. 34, № 2. – С. 88–90.

1976

P. Endes. Pathologia. Budapest, Medicina Könyvkiado, 1972, 734 p., 860 abra. (П. Эндеш. Патология. Т. I и II. Будапешт, Медицинское изд-во, 1972. 734 с., 860 рис.)

Рецензия : Д. Д. Зербино, П. П. Кальнюк // Архив патологии. – 1976. – Т. 38, № 10. – С. 90–91.

1977

3. J. Kunz. Pathologie der Arteriendwand mit besonderer Berücksichtigung der Glukosaminoglykanen. Fed. Verlag «Volk und Gesundheit». Berlin, 1975. (Кунц Й. Патология артериальной стенки с особым учетом глюкозаминогликанов. Берлин, 1975, 179 с.)

Рецензия : Д. Д. Зербино // Архив патологии. – 1977. – Т. 39, № 4. – С. 91.

1978

4. Arteriovenöse Fisteln – Dilatierende Arteriopathien (Aneurysmen). Hrsg. Von J. F. Vollmar und F. P. Nobbe, 1976, 174 S. 82 Abb., 35 tabl. [Артериовенозные свищи – расширяющиеся артериопатии (аневризмы). Годичный съезд Немецкого общества по ангиологии в 1974 г. в Ульме].

Рецензия : Д. Д. Зербино, П. И. Червяк // Архив патологии. – 1978. – Т. 40, № 12. – С. 80–81.

1981

5. Ю. И. Кантницкий-Рыжов. Отек и набухание головного мозга. К. : Здоров'я, 1978.

Рецензия : Д. Д. Зербино // Врачебное дело. – 1981. – № 1. – С. 123–124.

1983

6. А. Е. Этинген. Библиография отечественных работ по лимфатической системе. Основной том и дополнения. Душанбе, 1959, 1966, 1969, 1973, 1976, 1982.

Рецензия : Д. Д. Зербино // Архив патологии. – 1983. – Т. 45, № 10. – С. 90–91.

7. М. В. Войно-Ясенецкий. Биология и патология инфекционных процессов. Л., Медицина, 1981, 208 с., 50 рис.

Рецензия. : Д. Д. Зербино // Архив патологии. – 1983. – Т. 45, № 7. – С. 89–91.

8. Панченков Р. Т., Выренков Ю. Е., Ярема И. В., Уртаев Б. М. Лимфосорбция. – М. : Медицина, 1982. – 240 с.

Рецензия : М. П. Павловский, Д. Д. Зербино, В. Ф. Стащук // Клиническая хирургия. – 1983. – № 3. – С. 61–62.

1987

9. Мельман Е. П., Дацун И. Г. Функциональная морфология прямой кишки и структурные основы патогенеза геморроя. – М. : Медицина, 1986. – 176 с.

Рецензия : Д. Д. Зербино // Клиническая хирургия. – 1987. – № 2. – С. 71–72.

1993

10. Экология и этиология [к 30-летию выхода книги И. В. Давыдовского «Проблема причинности в медицине (этиология)»] / Д. Д. Зербино // Архив патологии. – 1993. – Т. 55, № 4. – С. 86–88.

1994

11. Роздільський Б. І., Зозуля І. С., Сандуляк Л. І. Основи клініко-морфологічної невропатології. – К. : Здоров'я, 1992. – 237 с.

Рецензія : Д. Д. Зербино // Лікарська справа=Врачебное дело. – № 7–8. – С. 168.

2002

12. Унікальному манускрипту – українську життя. К виходу 20-го издания «Физиология человека» Вильяма Ф. Ганонга / Дмитрий Зербино // Зеркало недели. – 2002. – 28 декабря (№ 50).

2003

13. Я. Ганіткевич. Українські-лікарі-вчені першої половини ХХ століття та їхні наукові школи. Біографічні нариси та бібліографія. – Львів : Наук. т-во ім. Шевченка, 2002. – 544 с.

Рецензія : Д. Д. Зербіно // Лікарська справа=Врачебное дело. – 2003. – № 5–6. – С. 126–127.

14. Унікальній книзі – українське життя / Дмитро Зербіно // Книжник review. – 2003. – № 3. – С. 15. – Рец. на кн. : Фізіологія людини / Вільям Ф. Ганонг. – Львів : БаК. – 768 с.

2005

15. Дюбенко К. А., Коломійцев А. К., Чайковський Ю. Б. Анатомія людини: У 2 ч. – К., 2004. – Ч. 1. – 690 с.

Рецензія : Зербіно Д. Д., Матешук-Вацеба Л. Р. // Клінічна анатомія та оперативна хірургія. – 2005. – Т. 4, № 1. – С. 115.

2007

16. Поступ у біології. На здобуття Державної премії України в галузі науки і техніки 2007 року / Дмитро Зербіно // Ваше здоров'я. – 2007. – 21 вересня (№ 36). – Рец. на кн. : Медична біологія / за ред. В. П. Пішака, Ю. Д. Бажори. – Вінниця : Нова книга, 2004. – 656 с.

2008

17. Анатомія людини : підручник для студентів вищих навчальних закладів : у 2 ч. / К. А. Дюбенко, А. К. Коломійцев, Ю. Б. Чайковський ; за ред. К. А. Дюбенка. – К. : Поліграфкнига, 2008. – Ч. 2. – 258 с.

Рецензія : Зербіно Д. Д., Матешук-Вацеба Л. Р., Масна З. З. // Клінічна анатомія та оперативна хірургія. – 2008. – Т. 7, № 4. – С. 107

2012

18. Настольна книга кожного лікаря / Д. Д. Зербіно // Народне здоров'я. – 2012. – Квітень (№ 4). – С. 3. – Рец. на книги : Яворський О. Г. 806 клінічних епонімічних синдромів із симптомним та авторським показчиками : [Т. 1] / О. Г. Яворський ; рец. М. П. Павловський. – Львів : Камула, 2006. – 303 с. ; Яворський О. Г. 806+ клінічних епонімічних синдромів із симптомним та авторським показчиками : Т. 2 : (807–1300) / О. Г. Яворський. – Львів : Камула, 2009. – 335 с.

2013

19. Лекции, необходимые для всех. О книге «Профілактична токсикологія та медична екологія» (Вибрані лекції для науковців та студентів. За загальною редакцією академіка НАМН України І. М. Трахтенберга. Київ, ВД «Авіцена», 2011, 317с.) / Д. Зербіно // Сучасні проблеми токсикології. – 2013. – № 1–2. – С. 94–95.

2016

20. Кореляції між клінічною і клітинною кардіологією (клініко-ультраструктурні дослідження) : монографія / Ю. Г. Кияк, О. Ю. Барнетт, В. І. Ковалишин, Г. Ю. Кияк. – Львів : Кварт, 2016. – 160 с., 127 електронних мікрофотографій, 8 електрокардіограм, 3 рис., 1 табл.

Рецензія : Дмитро Зербіно // Праці Наукового товариства ім. Шевченка. Т. XLV. Медичні науки. Лікарський збірник. Нова серія. Т. XXVIII. – Львів, 2016. – С. 204–205.

**НАУКОМЕТРИЧНІ ПОКАЗНИКИ
НАУКОВИХ ПРАЦЬ Д. ЗЕРБИНО
ЗГІДНО РЕСУРСУ GOOGLE SCHOLAR
(станом на березень 2017 р.)**

Загальна кількість бібліографічних посилань – 610

H-індекс (індекс Хірша) – 13

I10-індекс (індекс кількості значущих праць) – 18

НАЗВА	Кількість посилань
Диссеминированное внутрисосудистое свертывание крови. Факты и концепции / Д. Д. Зербино, А. А. Лукасевич. – М. : Медицина, 1989. – 256 с.	76
Свинец – этиологический фактор поражения сосудов: основные доказательства / Д. Д. Зербино, Т. Н. Соломенчук, Ю. А. Поспишиль // Архив патологии. – 1997. – Т. 59, № 1. – С. 9–12.	40
Научная школа как феномен / Д. Д. Зербино. – К. : Наукова думка, 1994. – 134 с.	32
Васкулиты и ангиопатии / Д. Д. Зербино. – К. : Здоров'я, 1977. – 102 с.	31
Наукова школа: лідер і учні (нова концепція) / Дмитро Зербіно. – Львів : Євросвіт, 2001. – 208 с.	29
Расслаивающие аневризмы аорты: клинические маски, особенности дифференциальной диагностики / Д. Д. Зербино, Ю. И. Кузык // Клиническая медицина. – 2002. – Т. 80, № 5. – С. 58–62.	24
Ксенобиотики в сигаретах: этиологический стимул повреждения сосудов / Д. Д. Зербино, Т. Н. Соломенчук, П. Гольцшуг // Терапевтический архив. – 2005. – Т. 77, № 11. – С. 92–95.	23
Свинец: поражения судинної системи / Д. Д. Зербіно, Т. М. Соломенчук // Український медичний часопис. – 2002. – № 2. – С. 79–83.	23
Коронарна хвороба серця та інфаркт міокарда у хворих молодого віку: роль ксенобіотиків (факти, гіпотези, коментарі) / Д. Д. Зербіно, Т. М. Соломенчук, В. А. Скибчик // Український кардіологічний журнал. – 2003. – № 1. – С. 14–20.	22
Общая патология лимфатической системы / Д. Д. Зербино. – К. : Здоров'я, 1974. – 160 с.	18
Екологічні хвороби : постановка проблеми / Д. Д. Зербіно // Мистецтво лікування. – 2009. – № 1. – С. 65–68.	16
Экологическая патология и экологическая нозология: новое направление в медицине / Д. Д. Зербино // Архив патологии. – 1996. – Т. 58, № 3. – С. 10–15.	16
Патоморфологічні варіанти змін інтими аорти та артерій: термінологія і суть / Д. Д. Зербіно // Лікарська справа=Врачебное дело. – 1993. – № 9. – С. 3–6.	14

Атеросклероз як одна із форм артеріосклерозу: дискусійні питання / Д. Д. Зербіно, Т. М. Соломенчук, В. А. Скибчик // Серце і судини. – 2003. – № 1. – С. 101–106.	13
Новые представления о этиологии и морфогенезе ИБС в молодом возрасте / Д. Д. Зербино // Актуальные вопросы клинической морфологии : сборник научных трудов. – Х., 1979. – С. 40–41.	12
Экологическая патология: проблема превентивной медицины. Концепция первичной профилактики / Д. Д. Зербино // Мистецтво лікування. – 2010. – № 1. – С 10–12.	11
Методика для определения «возраста» фибрина при синдроме диссеминированного внутрисосудистого свертывания крови / Д. Д. Зербино, Л. А. Лукасевич // Архив патологии. – 1984. – Т. 46, № 8. – С. 72–75.	11
«Атеросклероз» – конкретная патология артерий или «унифицированное» групповое определение? Поиск причин атеросклероза: экологическая концепция / Д. Д. Зербино, Т. Н. Соломенчук // Архив патологии. – 2006. – Т. 68, № 4. – С. 49–54.	10

УЧАСТЬ Д. ЗЕРБИНО У НАУКОВИХ ФОРУМАХ

У конгресах Світової Федерації Українських Лікарських Товариств (СФУЛТ)

- III Конгрес СФУЛТ (1990, Київ– Львів).
- IV Конгрес СФУЛТ (1992, Харків).
- VII Конгрес СФУЛТ (1998, Ужгород).
- VIII Конгрес СФУЛТ (2000, Львів–Трускавець).
- X Конгрес СФУЛТ (2004, Чернівці).
- XV Конгрес СФУЛТ (2014, Чернівці).

У міжнародних наукових конгресах

- XIX International Congress of the International Academy of Pathology (1992, Madrid).
- XIV European Congress of Pathology (1993, Innsbruck, Austria).
- Second World Congress and Exposition (1995, Vancouver, Canada).
- XV European Congress of Pathology (1995, Copenhagen, Denmark).
- XX International Congress of the International Academy of Pathology and 11th World Congress of Academic and Environmental Pathology (1995).
- 1 Съезд Международного союза ассоциаций патологоанатомов (1995, Москва).
- 4 International Congress Wound Association (1996, Tel-Aviv, Israel).
- Міжнародний Конгрес Україна–Греція: досвід дружніх зв'язків та перспективи співробітництва (1996, Маріуполь).
- European Congress of Pathology (1997, Maastricht).
- I International Congress on Coronary artery disease – from prevention to intervention (1997, Prague).
- I Polsko–Ukrainska Konferencja Naukowa «Postepy w patologii» (1998, Rzeszow).
- Konferencja «Ekologia a Transformacje Cywilizacyjne na Przelomie Wiekow» (1999, Lublin).
- Міжнародна конференція «Донори для охорони здоров'я України» (1999, Київ).
- 2 съезд Международного Союза Ассоциаций патологоанатомов (1999, Москва).

В українських наукових з'їздах, конгресах

- I съезд патологоанатомов УССР (1970, Донецьк)
- II съезд патологоанатомов УССР (1976, Черновці)
- III съезд патологоанатомов УССР (1981, Івано-Франковск)

- IV съезд патологоанатомов УССР (1986, Донецк)
- Наукова конференція «Морфологічні та клінічні аспекти лімфології (1992, Київ).
- V Конгрес патологоанатомів України (1993, Чернігів).
- II Національний Конгрес ревматологів України (1997, Київ).
- VI Конгрес патологів України (1998, Вінниця).
- Украинская научная конференция с международным участием «Микроциркуляция и ее возрастные изменения» (1999, Киев).
- Всеукраїнська науково-практична конференція «Екологія і здоров'я дітей» (1999, Чернівці).

ДОПОВІДІ Д. ЗЕРБИНО НА З'ЇЗДАХ ТА КОНГРЕСАХ КАРДІОЛОГІВ УКРАЇНИ (1993–2016)

IV з'їзд кардіологів України (1993)

«Інфаркт міокарду: фактори ризику чи етіологічні стимули?» (співаєт. Ю. О. Поспішіль);

«Коронарна хвороба серця в молодому віці: гіпотеза про роль ксенобіотиків в етіології та патогенезі».

V конгрес кардіологів України (1997)

«Новая теория этиологии коронарной болезни у пациентов молодого возраста».

VI конгрес кардіологів України (2000)

«Інфаркт міокарда у молодому віці: професія як фактор ризику» (співаєт. Ю. Г. Кияк, С. Г. Кушнір, Я. З. Жуковський);

«Ішемічна хвороби серця у зварювальників: особливості ураження коронарних артерій» (співаєт. Ю. О. Поспішіль, Н. В. Мацко).

VII Національний конгрес кардіологів України (2004)

«Ксенобіотики – етіологічний стимул розвитку інфаркту міокарду в осіб молодого віку» (співаєт. Т. М. Соломенчук, Д. І. Беш);

«Раптова смерть від хвороб системи кровообігу: вік, стать і професії померлих (аналіз динаміки за 16 років)» (співаєт. Т. М. Соломенчук, О. Р. Малик).

IX Національний конгрес кардіологів України (2008)

«Клініко-патоморфологічний аналіз діагностично-лікувальних заходів профілактики тромбоемболії легеневої артерії у багатопрофільному стаціонарі» (співаєт. П. В. Кузик);

«Раптова кардіоваскулярна смерть в Україні: екологічний стан проблеми» (співаєт. Т. М. Соломенчук, О. Р. Малик);

«Системная патология сосудов в молодом возрасте: новая этиологическая теория – ксенобиотики как основной стимул поражения сосудов».

X Національний конгрес кардіологів України (2009)

«Інфаркт міокарда: феномен набряку строми і її ремоделювання, як прояв недостатності лімфатичної системи» (співаєт. Ю. Г. Кияк, Т. М. Соломенчук);

«Системное поражение артерий в молодом возрасте: ксенобиотики – основной этиологический стимул».

XI Національний конгрес кардіологів України (2010)

«Куріння сигарет – етіологічний стимул ураження артерій» (співаєт. Т. М. Соломенчук);

«Трансформуючі фактори росту, їх роль у пошкодженні інтими артерій» (співаєт. Р. С. Стойка).

XII Національний конгрес кардіологів України (2011)

«Особливості факторів ризику розвитку ІМ та ураження коронарних артерій в осіб, які працюють у професійно-шкідливих умовах» (співаєт. Т. М. Соломенчук);

XIV Національний конгрес кардіологів України (2013)

«Критичний стан в Україні щодо основних хвороб системи кровообігу: пошук етіологічних стимулів» (співаєт. В. М. Корнацький, О. М. Колінковський, О. П. Гандурська-Павленко).

XV Національний конгрес кардіологів України (2014)

«Аналіз діагностики раптової смерті від серцево-судинних захворювань у судово-медичній практиці» (співаєт. Якубовський Т. І., Колінковський О. М., Шевчук М. М.);

«Аневризми аорти, їх розриви та розшарування: етіологія і патоморфологічні механізми» (співав. Ю. Г. Кияк, І. А. Юзич, Г. Ю. Кияк, Ю. І. Кузик, І. В. Білавка).

XVI Національний конгрес кардіологів України (2015)

«Особливості ураження коронарних артерій при неспецифічному аорто артеріїті: патоморфологічний аналіз» (співаєт. О. О. Зімба);

«Синдром звивистих коронарних артерій у плідів (аналіз двох ексквізитних аутопсійних випадків)» (співаєт. О. І. Бойко).

XVII Національний конгрес кардіологів України (2016)

«Ксенобиотики как этиологические стимулы начальных этапов атеросклероза: гипотетические механизмы повреждения стенки артерий» (співаєт. А. Н. Колінковський, О. Р. Малык, С. Н. Стаднык);

«Куріння сигарет як ініціальний стимул пошкодження інтими артерій» (співаєт. О. М. Колінковський, Д. І. Беш, І. М. Андрусишина).

МІЖНАРОДНІ КОНГРЕСИ
«ПРОФІЛАКТИКА. АНТИЕЙДЖИНГ. УКРАЇНА»
(2011, 2012, 2014, 2015, 2016)

Основна ідея організації таких конгресів, принципово важливих для загальної проблеми сучасного життя в Україні – розвитку превентивної медицини належить професору Ользі Барній.

I Міжнародний конгрес відбувся в Києві 12–13 жовтня 2011 р. У преамбулі конгресу О. Барна підкреслила: «Профілактична медицина стане невід’ємною складовою охорони здоров’я, а антиейджинг – нова філософія медицини... Останніми роками ці два напрями поєднуються і взаємодоповнюються. Медицина антиейджингу, тобто протидія старінню, спрямована на розуміння культури здорового способу життя, метою якого є продовження тривалості та підвищення якості життя». Журнал «Мистецтво лікування» (№ 7, 2011) відзначив: «Перший день конгресу був ознаменований урочистим відкриттям, яке провели академік НАМН України, професор Д. Зербіно, член-кореспондент НАМН України, професор В.В. Безруков, професор А. Чатурверді, професор К. Цебуля, професор О. Барна, кандидат медичних наук О. Л. Маньковська».

II Міжнародний конгрес також проходив у м. Києві 23–24 жовтня 2012 р. З доповіддю «Надсмертність в Україні від серцево-судинних захворювань: проблема екологічної патології?» виступили Д. Зербіно і О. Барна. Ще одна доповідь Д. Зербіно мала назву «Екологічна патологія: проблема превентивної медицини. Концепція первинної профілактики».

III Міжнародний конгрес «Профілактика. Антиейджинг. Україна» відбувся 14–15 лютого 2014 р. у Донецьку. Участь в конгресі прийняли відомі українські професори І. М. Горбась, О. Й. Жаринов, М. М. Долженко, І. Ю. Головач, О. А. Коваль, В. І. Волков, А. Є. Багрій, М. Т. Ватутін, В. А. Скибчик, В. Ю. Приходько.

IV Міжнародний конгрес «Профілактика. Антиейджинг. Україна» відбувся 9–10 липня 2015 року в Одесі.

V Міжнародний конгрес «Профілактика. Антиейджинг. Україна» проходив 18–19 травня 2016 року у Львові. На відкритті конгресу Д. Д. Зербіно виступив із доповіддю «Чому куріння сигарет – етіологічний стимул патології артерій серця, аорти і нижніх кінцівок?».

АКАДЕМІЧНІ І ПОЧЕСНІ ЗВАННЯ ТА НАГОРОДИ Д. ЗЕРБИНО

- 1988 – Заслужений діяч науки України (медаль)
- 1991 – Член-кореспондент Національної Академії наук України
- 1992 – Член Міжнародної академії патології (США)
- 1997 – «Людина року – 1997» (США, Американський Біографічний інститут)
- 2000 – Нагороджений почесною відзнакою Греції – медаль ПЛАКЕТА
- 2002 – Лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки (медаль)
- 2002 – Академік Національної Академії медичних наук України
- 2004 – Нагороджений Почесною грамотою Верховної Ради України «За особливі заслуги перед українським народом» (медаль)
- 2006 – Заслужений професор Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького (медаль)
- 2009 – Нагороджений Хрестом Пантелеймона Цілителя (МОЗ України)
- 2012 – Почесний професор Тернопільського державного медичного університету імені І. Я. Горбачевського
- 2013 – Нагороджений медаллю Мінха Г. М. (Асоціація патологів України)
- 2013 – Нагороджений медаллю імені академіка М. Стражеско за заслуги в охороні здоров'я (НАМН України)
- 2016 – Нагороджений медаллю Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького
- 2016 – Нагороджений знаком пошани Національної Академії медичних наук України (медаль)

КОРОТКА ЗАГАЛЬНА ІСТОРІЯ КАФЕДРИ ПАТОЛОГІЧНОЇ АНАТОМІЇ. ПЕРСОНАЛІЇ

У 120-літній історії розвитку університетської патологічної анатомії у Львові можна виділити *чотири періоди*.

Періоди розвитку такі: перший – 1896–1920 рр.; другий – 1920–1941рр.; третій – 1945–1965 рр. і четвертий – 1966–2016 рр. (див. нижче)

Автопсії (секції померлих) почали проводити з 1896 р., гістологічні та мікробіологічні дослідження секційного матеріалу – з 1901 р., дослідження біопсійного та операційного матеріалу – з 1923 р., гістохімічні дослідження – з 1955 р., електронно-мікроскопічні – з 1967 р.

У перший період (1896–1920) – був відкритий медичний факультет при Львівському університеті. Першим керівником Патологоанатомічного інституту був професор Андрій Обжут, учень Ярослава Глави, засновника чехословацької школи патологоанатомів. Після смерті А. Обжута в 1910 р. Інститут очолив професор Здіслав Дмоховський.

Другий період почався у 1920 р., коли керівником Інституту став професор Вітольд Новицький (1878–1941). Він керував двадцять років аж до трагічних днів фашистської окупації – його з групою професорів розстріляли. Головний науковий напрям роботи в цей період – інфекційна патологія і онкологія. В. Новицький опублікував близько 100 робіт, видав трьохтомний підручник з патологічної анатомії, був автором і редактором праць кафедр патологічної анатомії польських університетів (Т. I, 1924 р.; Т. II, 1927–1931 рр.). Після звільнення Львова від фашистських загарбників Інститут очолив учень В. Новицького доцент З. Альберт. Він опублікував цикл історичних праць про співробітників Патологоанатомічного інституту у Львові. У 1944 р. переїхав до Польщі.

Третій період почався в 1945 р. У жовтні цього року кафедру очолив професор М. В. Войно-Ясенецький. Пропрацювавши на кафедрі 7 років, він підготував досвідчених викладачів і прозекторів, які стали ядром кафедри, перебудував викладання, поглибив наукові дослідження кафедри. Наукова тематика того часу була зумовлена післявоєнним періодом і стосувалася здебільшого патоморфології інфекційних захворювань (дизентерія, поворотний тиф), крайової патології (склерома). У Львові М. Войно-Ясенецький закінчив монографію «Патологічна анатомія і патогенез малярії» (1950), яка отримала премію ім. І. Мечнікова. Він написав ряд розділів з інфекційної патології (склерома, малярія, амєбіаз, поворотний тиф, балантидіаз, псевмоцистоз) у багатотомному підручнику з патологічної анатомії (Т. IX). Значну увагу було приділено дослідженню склероми, яке почав В. Новицький ще у 1932 р. та продовжили М. Войно-Ясенецький і С. Ямпольська. Склерома на той час була поширеною на території західних областей України. У цей період на кафедрі працювали доценти Ю. Полонський, О. Кестнер, В. Чудаков, О. Карпова, розпочали свою роботу доценти Н. Доценко, А. Рудницька, П. Калинюк, кандидати медичних наук С. Ямпольська, Д. Логойда (1949–1993). Були захищені дисертації, присвячені розподілу лейкоцитів в організмі людини (Д. Логойда, 1954) і експериментальних тварин (А. Рудницька, 1953), вивченню патологічних зародків (Є. Детюк, 1953), каменів ниркових мисок у ранньому дитячому віці (Н. Доценко, 1953). Було проведено дослідження сполучної тканини при інфекційних за-

хворюваннях (І. Тюріна, 1955), аномалій розвитку стравоходу, пневмопатій (П. Калинюк), зобу в Прикарпатті (А. Рудницька), лейкозів (Д. Логойда) та ін.

У 1952 р. кафедру очолив учень академіка М. Мельнікова-Разведенкова – проф. Є. Пальчевський (1899–1966). Він керував кафедрою від 1953 до 1966 рр. У період його діяльності особливо активно проходила підготовка медичних і наукових кадрів. Під керівництвом М. Войно-Ясенецького і Є. Пальчевського було підготовлено 31 дисертацію, у тому числі 4 докторські, опубліковано 152 наукові праці. Тематика кафедри охоплювала декілька проблем: морфологія інфекційних захворювань (склерома, везикульозний рикетсіоз), діагностика раку, морфологія зоба у Прикарпатті, сполучна тканина при різних дисгормональних, пухлинних та інфекційних процесах. У 1955 р. Є. Пальчевський організував Львівське товариство патологоанатомів.

Четвертий період розпочався у 1966 р., коли після смерті Є. І. Пальчевського на кафедру було запрошено проф. Д. Д. Зербіно.

Дослідницька праця кафедри була сконцентрована на патології серцево-судинної системи. Розширення фронту наукових праць, використання нових методів (фізико-оптичних, електронно-мікроскопічних, гістохімічних) стало можливим завдяки організації на кафедрі нових науково-дослідних лабораторій. За цей період (1966–2016) 76 патологів і клініцистів захистили під керівництвом Д. Зербіно кандидатські і докторські дисертації. До 2003 року Інститут клінічної патології об'єднав усі напрями діяльності: навчальну, діагностичну, наукову.

Основні співробітники кафедри патологічної анатомії

Науково-викладацький склад за останні 50 років (1966–2016).

*Ветерани, які працювали і працюють на кафедрі
впродовж 40–50 років (з 1966 р. під керівництвом Д. Д. Зербіно,
а з 2000 р. під керівництвом Ю. О. Поспішіля)*

Доценко Н. С. (1921 р.н.), асистент (1945–1963), к.м.н. (1953), доцент з 1963.; померла 2003 р.

Рудницька А. Ю. (1924 р.н.), аспірант (1947–1949), асистент (1950–1963), доцент (1963–2014); на пенсії

Логойда Д. М. (1922 р.н.), аспірант (1949–1951), к.м.н., асистент (1951), помер 1993 р.

Ямпольська С. О. (1922 р.н.), к.м.н. (1949), асистент (1949–2011), померла 2012 р.

Калинюк П. П. (1926 р.н.); аспірант (1949–1952), асистент (1952–1971), к.м.н. (1969), доцент (1972–1987), помер 2002 р.

Плахтін Д. Л. (1933 р.н.), аспірант (1964–1966), асистент (1966), к.м.н. (1970), доцент (1974), помер 2006 р.

Олефір В. П. (1935 р.н.), асистент (1968), к.м.н. (1972), доцент (1975–1996), помер 1996 р.

Бісярін Ю. В. (1947 р.н.), аспірант (1971–1973), к.м.н. (1975), асистент (1974–1989), доцент (1990–2013).

Поспішіль Ю. О. (1952 р.н.), клінічний ординатор (1980–1982), асистент (1982–1988), к.м.н. (1984), доцент (1993), доктор мед наук (1996), професор (2001), завідувач кафедри з 2000 р.

Вовк В. І. (1960 р.н.) клін. ординатор (1987), аспірант (1989–1992), к.м.н. (1993), асистент (1992–1995), доцент з 1995 р.

Гаврилюк О. М. (1960 р.н.), аспірант (1984–1987), асистент 1987, к.м.н. (1987), доцент (1997).

Вовк В. В. (1966 р.н.), ординатор (1996–1998), лікар-патологоанатом ЛОПАБ (1998–2001) асистент з 2001 р.

Викладачі кафедри, які працювали і працюють на кафедрі впродовж 10–30 років

Гавриш О. С. (1968–1976) (далі у Києві)

Серветник М. І (з 1990)

Ердманіс Д. Ф. (1980–1982) (далі у Німеччині)

Томашова С. А. (з 1991)

Максимов В. І. (1989–1989) (далі у Канаді)

Грицина І. В. (з 1991)

Лукаsevич Л. Л. (1979–1982) (далі у США)

Кузик Ю. І. (з 1999)

Працівники патолого-анатомічного відділення Львівської обласної лікарні, Львівського обласного патологоанатомічного бюро, Львівської залізниці (1996–2016)

(у дужках – рік початку праці)

Бісярін Ю. В. (1971)

Сірий О. М. (1982)

Поспішіль Ю. О. (1980)

Рібун Б. Й. (1985)

Тичківський М. І. (1986)

Гаврилюк О. М. (1987)

Павлів О. П. (1987)

Серветник М. І. (1996)

Грицина І. В. (2001)

Столяр Г. Л. (1998)

Лобаненко А. Ф. (1963)

Бобрьонок В. Г. (1995)

Ареф'єва А. Є. (2001)

Дудаш П. Й. (1995)

Кітов В. О. (1982)

Найда Л. Я. (1982)

Вовк В. В. (1998)

Томашова С. А. (2001)

Гошовська І. І. (2001)

Ковалик О. Я. (2006)

Золотухін С. К. (1998)
Кузик Ю. І. (1999)
Гудима Т. М. (1999)
Бондарєв Д. Б. (2002)
Канарейкін А. В. (2005)
Панасюк Є. В. (2007)
Фадейчук Н. В. (2009)
Колесник А. С. (2011)
Федевич С. В. (2012)
Фаліон Р. І. (2013)
Кузьмич М. Б. (2015)
Волос Л. І. (2015)

Бойко О. І. (2010)
Бабич Р. О. (2010)
Панасюк Р. В. (2010)
Йорданський В. І. (2010)
Даньчук О. В. (2010)
Чабан М. Р. (2012)
Загуменна А. Б. (2012)
Варивода О. Ю. (2012)
Мазур О. Ю. (2014)
Туркевич М. О. (2014)
Сіра О. О. (2016)
Шип Т. В. (2016)

ЗАЦІКАВЛЕННЯ

Дмитро Деонисович – натура творча та різностороння. Попри багатогранну науково-педагогічну й організаторську діяльність, він знаходить час для свого захоплення живописом. Його малюнки олією, пастеллю зображують пейзажі, тварин, зокрема фантастичних, абстрактні краєвиди. Деякі твори були надруковані у журналі «Мистецтво лікування». У Києві у 2001 році в Музеї сучасного українського мистецтва Асоціація превентивної та антиейджинг медицини, а також журнал «Мистецтво лікування» провели виставку картин Дмитра Зербіно. Свої картини він охоче дарує друзям і колегам.

2016 року до ювілею Дмитра Деонисовича з ініціативи його дружини Алли Олексіївни та за допомогою його друзів – родини Зімби Олександра Івановича та Олени Олександрівни було видано альбом малюнків Д. Д. Зербіно.

Крім картин, Дмитро Деонисович складає вірші філософського й жартівливого змісту.

Старий дуб

Заячі місця

Молодість. Зрілість. Старість

Повінь

ПУБЛІКАЦІЇ ПРО ДМИТРА ДЕОНИСОВИЧА ЗЕРБІНО

1968

1. Зербіно Дмитро Денисович // Учені вузів Української РСР / авт. кол. : В. М. Попов (кер.), В. І. Полурез, Ю. П. Дяченко [та ін.]. – К. : Видавництво Київського університету, 1968. – С. 175.

1973

2. Виленский Ю. Непроторенными тропами / Виленский Ю. // Медицинская газета. – 1973. – № 35.

1976

3. Таран Г. Одна, але полум'яна пристрасть / Г. Таран // Медичні кадри. – 1976. – № 9.

1984

4. Присяжний М. Професор Зербіно і його учні / М. Присяжний // Ленінська молодь. – 1984. – № 151.

5. Zerbino D. // Men of Achievement / International Biographical Center. – Cambridge : Melrose Press Ltd., 1984. – Vol. 10.*

1986

6. Дмитрий Деонисович Зербіно (к 60-летию со дня рождения) // Архив патологии. – 1986. – Т. 48, № 11. – С. 93–94.

7. Миколишин М. До таїн незвіданого / М. Миколишин // Вільна Україна. – 1988. – № 183.

8. Сущенко І. Людина дерзань / І. Сущенко, П. Ковальчук // Медичні кадри. – 1986. – 20 березня.

9. Хисамов А. Лимфологи на новой точке отсчета / Альберт Хисамов // Медицинская газета. – 2000. – 1 ноября (№ 84).

1994

10. Львівський державний медичний інститут / за ред. : М. Павловського, І. Даценко, Л. Петрух. – Львів : Словник, 1994. – С. 54, 66, 68, 69.

1995

11. Дмитро Деонисович Зербіно. До 70-річчя від дня народження // Acta Medica Leopoliensia=Львівський медичний часопис. – 1995. – Т. 1, № 2–3. – С. 108.

1996

12. Д. Д. Зербіно – вчений, лікар, педагог (до 70-річчя від дня народження) // Лікарська справа=Врачебное дело. – 1996. – № 1–2. – С. 206–207.

13. Члену-кореспонденту АМН України Д. Д. Зербіно – 70 років // Журнал АМН України. – 1996. – Т. 2, № 1. – С. 173–174.

1997

14. Дмитрий Деонисович Зербино (К 70-летию со дня рождения) // Архив патологии. – 1997. – Т. 59, № 1. – С. 79–80.

15. Зербіно Дмитро Деонісович // Хто є хто в охороні здоров'я і медицині України. – К. : Медінформатика, 1997. – С. 68–69.

1998

16. Яблучанский Н. Научные школы Дмитрия Зербино / Н. Яблучанский // Зеркало недели. – 1998. – № 1.

1999

17. Зербіно Дмитро Деонисович // Імена України : біографічний щорічник 1999 / гол. ред. В. Г. Бар'яхтар ; Українська акад. наук нац. прогресу ; Ін-т гуманітарних дослід. – К. : Фенікс, 1999. – С. 158.

2000

18. Зербіно Дмитро Деонисович // Греки на українських теренах : нариси з етнічної історії. Документи, матеріали, карти / М. Дмитрієнко, В. Литвин, В. Томазов, Л. Яковлєва. – К. : Либідь, 2000. – С. 157.

19. Зербіно Дмитро Деонисович // Хто є хто в Україні : біографічний довідник / уклад. та ред. Юрій Марченко [та ін.]. – К. : К.І.С., 2000. – С. 168.

2001

20. Грабовський В. Дослідження як життя / Валерій Грабовський. – Львів : Фонд «Меценат», 2001. – 215 с. – (Відомі імена).

21. Дмитро Деонисович Зербіно (до 75-річчя від дня народження) // Український кардіологічний журнал. – 2001. – № 3. – С. 127.

22. Члену-кореспонденту АМН України Д. Д. Зербіно – 75 років // Журнал АМН України. – 2001. – Т. 7, № 1. – С. 197–198.

23. Department of Pathology and Forensic Medicine. Institute of Clinical Pathology // Danylo Halytskyi State Medical University in Lviv : year 2001 / edit. in chief V. Zimenkovskiy. – Lviv : Nautilus, 2001. – P. 147–149.

2002

24. У світлиці – світло від Зербіно // Світ. – 2002. – Червень (№ 5–6).

2003

25. Дмитро Зербіно – академік і лауреат : Державна премія України у галузі науки і техніки 2002 року // Високий Замок. – 2003. – 8–9 березня.

2004

26. Ганіткевич Я. Історія української медицини в датах та іменах / Ярослав Ганіткевич. – Львів : НТШ ; ВУЛТ, 2004. – С. 180, 298.

27. Зербіно Дмитро Деонисович // Буковинська державна медична академія: становлення, здобутки, перспективи розвитку (до 60-ліття від дня заснування) / В. П. Пішак, М. Ю. Коломоєць, І. Й. Сидорчук [та ін.] ; за ред. В. П. Пішака. – Чернівці : БДМА, 2004. – С. 187.

28. Інститут клінічної патології [директор інституту Зербіно Дмитро Деонисович] // Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького : довідник 2004 / гол. ред. Б. Зіменковський. – Львів : Наутілус, 2004. – С. 39–42.

2006

29. Дмитро Деонисович Зербіно. 10 березня 2006 року – 80 років від дня народження та 55 років наукової, педагогічної й практичної діяльності // Серце і судини. – 2006. – № 1. – С. 5–6.

30. Дмитро Деонисович Зербіно (до 80-річчя від дня народження) // Український кардіологічний журнал. – 2006. – № 2. – С. 133–134.

31. До ювілею Дмитра Деонисовича Зербіно // Медицина транспорту України. – 2006. – № 2. – С. 5.

32. Поспішіль Ю. Зербіно Дмитро Деонисович / Ю. Поспішіль // Зіменковський Б. С. Професори Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького : 1784–2006 / Зіменковський Б. С., Гжегоцький М. Р., Луцик О. Д. – Львів : Наутілус, 2006. – С. 108.

33. Поспішіль Ю. О. Зербіно Дмитро Деонисович / Ю. О. Поспішіль // Acta Medica Leopoliensia=Львівський медичний часопис. – 2006. – Vol. 12, № 1. – С. 213–214.

2007

34. Зербіно Дмитро Деонисович // Хто є хто в Україні / упоряд. Ю. Марченко, О. Телемко. – К. : К.І.С., 2007. – С. 356.

35. Зербіно Дмитро Деонисович (10.03.1926) // Академія медичних наук України : збірник / авт.-упоряд. Пирогов О. В. – К. : Академ-прес, 2007. – С. 97.

36. Моторний В. Культурологічні дослідження академіка Дмитра Зербіно / Володимир Моторний // Світогляд. – 2007. – № 3. – С. 54–55.

2008

37. Поспішіль Ю. Зербіно Дмитро / Юрій Поспішіль // Енциклопедія Львова / за ред. Андрія Козицького. – Львів : Літопис, 2008. – Т. 2. – С. 457–548.

38. Тороповський М. Вогонь, який не згасає / Микола Тороповський // Львівська пошта. – 2008. – 28 жовтня (№ 60).

39. Тороповський М. Прометеїв вогонь / Микола Тороповський // Концерт для осіннього дощу з оркестром. – Львів : Вільна Україна, 2008. – С. 125.

2009

40. Зербино Дмитрий Деонисович // Жизнеописание заслуженных греков Украины. Информационно-справочный материал (1778–2008 гг.) / Федерация греческих обществ Украины. – Мариуполь, 2009. – С. 146.

41. Кафедра патологічної анатомії та судової медицини // Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького : довідник 2009 / гол. ред. Б. Зіменковський. – Львів : Наутілус, 2009. – С. 195–197.

42. Поспішіль Ю. Зербіно Дмитро Деонисович / Ю. Поспішіль // Зіменковський Б. С. Професори Львівського Національного медичного університету імені Данила Галицького : 1784–2009 / Зіменковський Б. С., Ѓжегоцький М. Р., Луцик О. Д. – Вид. 2-ге, допрац. і випр. – Львів : Наутілус, 2009. – С. 124–125.

2010

43. Карнаухов С. Академик Дмитрий Зербино: «Нынешней зимой никакой новой и неожиданной для нас разновидности гриппа в Украине не было!» / Сергей Карнаухов // Факты и комментарии. – 2010. – 1 апреля.

44. Маньковская О. Л. Зербіно Дмитро Деонісович / О. Л. Маньковская // Мистецтво лікування. – 2010. – № 1. – С. 86.

45. Поспішіль Ю. О. Зербіно Дмитро Деонисович / Ю. О. Поспішіль // Енциклопедія Сучасної України / гол. ред. кол. : Дзюба І. М., Жуковський А. І., Железняк М. Г. [та ін.]. – К., 2010. – Т. 10 : З – Зор. – С. 556.

2011

46. До 85-річчя Дмитра Деонисовича Зербіно // Медицина транспорту України. – 2011. – № 4. – С. 5–6.

47. Зербіно Дмитро Деонисович // Наука західного регіону України (1990-2010) / Західний науковий центр НАН України, МОНМС України. – Львів : ПАІС, 2011. – С. 63–64.

2013

48. Зербіно Дмитро Деонисович // Національна академія медичних наук України : 20 років : 1993–2013 / [ред. А. М. Сердюк]. – К. : Авіцена, 2013. – С. 274.

49. Москаленко В. Ф. Наукові досягнення членів Національної академії медичних наук України, які працюють в закладах освіти : [Спеціальність «Патологічна анатомія»] / В. Ф. Москаленко // Журнал Національної АМН України. – 2013. – Т. 19, № 2. – С. 152.

2014

50. Зербіно Дмитро Деонисович // Випускників твоїх славетні імена / Т. М. Бойчук, В. Ф. Мислицький, В. Т. Бачинський [та ін.]. – Чернівці : Місто, 2014. – С. 26.

2016

51. Академіку НАМН України, члену-кориспонденту НАН України Д. Д. Зербіно – 90 років // Наука і практика. – 2016. – № 1–2. – С. 175–176.

52. Гриновець Я. Людина науки / Ярина Гриновець // Alma Mater. – 2016. – 26 жовтня (№ 10).

53. 10 березня 2016 року – ювілей видатного клінічного патолога Дмитра Деонисовича Зербіно // Патологія. – 2016. – № 1. – С. 83–84.

54. Дмитро Деонисович Зербіно (К 90-летию со дня рождения) // Архив патологии. – 2016. – Т. 78, № 3. – С. 70.

55. Дмитро Деонисович Зербіно: наукова одісея / Юрій Віленський // Мистецтво лікування. – 2016. – № 3–4. – С. 63.

56. З нагоди ювілею Дмитра Деонисовича Зербіно // Серце і судини. – 2016. – № 1. – С. 113.

57. Дмитро Деонисович Зербіно // Ангиология и сосудистая хирургия. – 2016. – Т. 22, № 2. – С. 8–9

58. Зербіно Дмитро Деонисович (до 90-річчя від дня народження) // Український кардіологічний журнал. – 2016. – № 2. – С. 113–114.

59. Життєве кредо – служіння науці : [інтерв'ю] / Дмитро Зербіно ; розмову вела О. Заячківська // Праці Наукового товариства ім. Шевченка. Т. XLV. Медичні науки. Лікарський збірник. Нова серія. Т. XXVIII. – Львів, 2016. – С. 167–178.

60. Магльований А. Його життя – це служіння науці. До 90-річчя академіка Д. Д. Зербіно / Анатолій Магльований, Володимир Гриновець // Alma Mater. – 2016. – Березень (№ 3).

61. Магльований А. В. Життя як дослідження. До 90-річчя член-кореспондента НАН України Д. Д. Зербіно / А. В. Магльований, В. С. Гриновець // Вісник НАН України. – 2016. – № 3. – С. 105–107.

62. Панишко Ю. М. Дмитро Деонисович Зербіно. До 90-річчя від дня народження / Ю. М. Панишко, А. Л. Васильчук // Феномен людини. Здоровий спосіб життя : збірник наукових праць. – Львів, 2016. – Вип. 49. – С. 45–48.

ФІЛЬМ

«Професор Дмитро Деонисович Зербіно — з любов'ю до людей та життя» [Відеозапис] / Український міжнародний комітет з питань науки і культури при НАН України. – [Б. м. : «Спейс-Інформ», 2003]. – 44 хв. – Серія «Золоті імена науки України»

ФОТОГАЛЕРЕЯ

2001 р. Вітання М.Амосова, почесного директора Інституту серцево-судинної хірургії АМН України (Київ)

Підпис: Дорогой Дмитрий Дионисович!
Желаю Вам сохранить свою активность
и интерес к жизни еще на много лет!

Амосов, 6/III – 2002 г.

2016 р. Вітання В. Цимбалюка, президента Національної академії наук України (Київ)

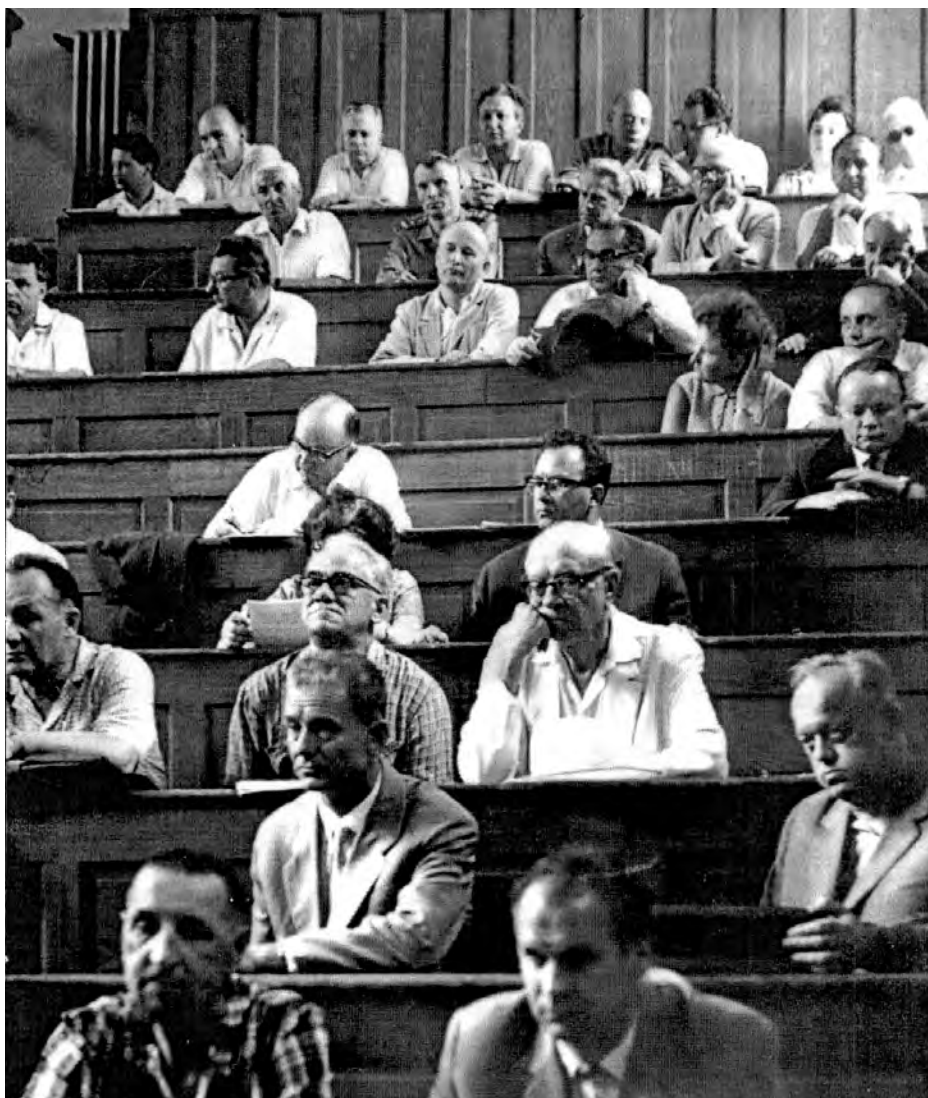
2016 р. Вітання Б. Зіменковського, ректора ЛНМУ імені Данила Галицького (Львів)

Підпис: Дорогому і вельмишанованому
Дмитрові Деонисовичу з величезною повагою
і найкращими побажаннями здоров'я, щастя, успіхів.

15.12.2015

9
8
7
6
5
4
3
2
1

1967 р. Засідання Вченої Ради Львівського медичного інституту — члени Ради, професори:

- 1 ряд: О. Штейн (дерматолог), Д. Зербіно (патологоанатом);
- 2 ряд: Г. Івашкевич (хірург), Р. Баріяк (отоларинголог);
- 3 ряд: М. Камаєв (хірург), А. Кузьменко (хірург), В. Мартинюк (гігієніст);
- 4 ряд: П. Подорожний (терапевт);
- 5 ряд: О. Трошков (хірург);
- 7 ряд: Д. Фомін (мікробіолог), М. Красногорський (педіатр), В. Куліцький (хімік), М. Яворський, Б. Собчук;
- 8 ряд: В. Чернов (фармаколог), Н. Шкредов (полковник), Б. Котляренко (інфекціоніст), С. Ігнатов (педіатр), М. Подільчак (хірург).
- 9 ряд: ... С. Кирилюк, О. Ухов, С. Мартинів (терапевт), О. Коваль (стоматолог), Я. Збарж (стоматолог).

В колі сім'ї

1885р. Діонісій Зербіно (1841-1896) — прадід, стоїть праворуч — Дмитро (дід Дмитра Зербіно). (Таганрог)

1927 р. Родина Дмитра Зербіно.

В першому ряду (йому один рік); праворуч - батько і мати (на стільці). Ліворуч- Доманський (чоловік Марії) і його син- Олександр, двоюрідний брат Дмитра (загинув у роки Вітчизняної війни). Другий ряд — Марія, тітка Дмитра, третя — бабця Катерина
Третій ряд- дві сестри і брат діда Дмитра (він четвертий зліва), п'ятою є дочка діда Дмитра — Олена (загинула в сталінських лагерьях). (Таганрог)

1930 р. Дмитру Зербіно 5 років з мамою, батьком і бабусею. (Луганськ)

1935р. Батько Дмитра - Діонісій Дмитрович Зербіно, хірург та його помічник-хірург Захар Орел. (Луганськ)

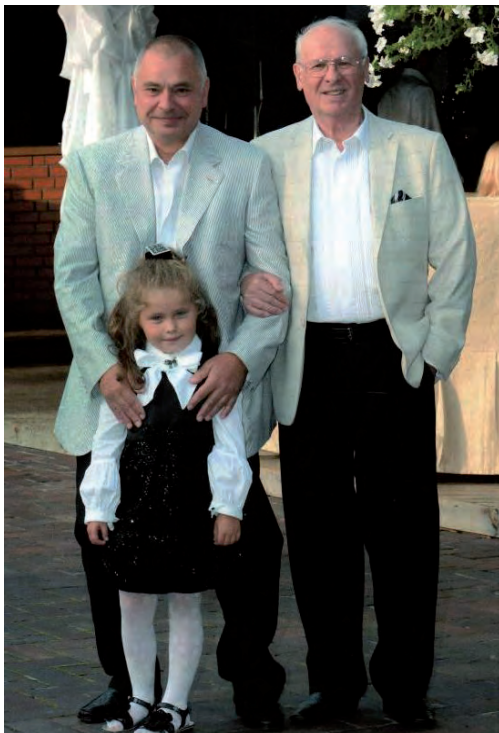
1964р. Зустріч трьох поколінь Зербіно: Дмитро Зербіно, Андрій Зербіно (син Д.Зербіно), Андрій Зербіно (дядько), Марія Зербіно (тітка), Л.Зербіно (перша дружина Дмитра Зербіно), Діонісій Зербіно (батько Д.Зербіно). (Київ)

1996 р. З дружиною Аллою. (Львів)

1999 р. Зустріч з двоюрідними сестрами. Ліворуч Валентина Зербіно-Грожан (професор в Безансоні), Дмитро Зербіно, мати сестер Зербіно-Петрова, сестра Єкатерина Зербіно-Герра (лікар в Парижі) та дружина Алла. (Безансон, Франція)

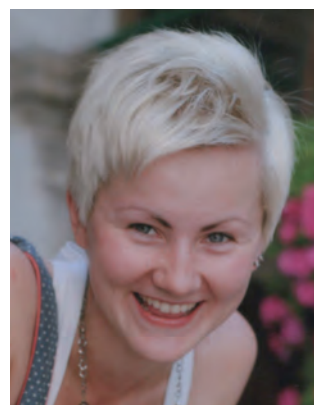
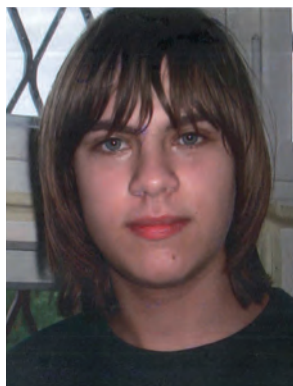
2009 р. З сином Андрієм Зербіно і онукою Таїсією Зербіно. (Київ)

2009 р. Сином Андрієм Зербіно та невісткою Вікторією Атаманюк (Київ)

2010 р. В родинному колі: син Дмитро Зербіно, невістка Ірина Гаврилюк, Ольга Кутова, дружина Алла Копейкіна та Анна Чачієва.

Сім'я Зербіно Д.Д.

Верхній ряд зліва на право: Таїсія — молодша внучка; Андрій — старший син; Вікторія — дружина старшого сина

Другий ряд: Діонісій — внук; Алла Олексіївна — дружина; Дмитро Деонисович

Нижній ряд зліва на право: Дмитро — молодший син; Ірина — дружина молодшого сина; Анастасія — старша внучка

Видатні анатоми-лімфологи України, вчителі Д.Зербіно

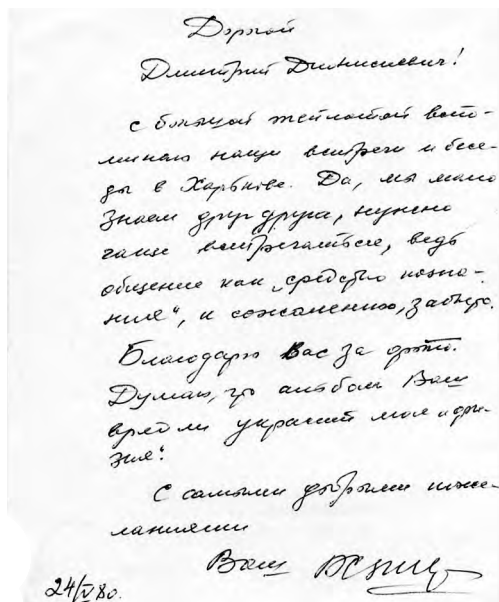
Спіров Михайло Сергійович
(Київ, 1892-1973)

Сушко Олександр Авксентійович
(Київ, 1899-1978)

Видатний російський патологоанатом
Віктор Вікторович Серов (1924-2007)

Привітання В.В. Серов

Друзі молодості Дмитра Зербіно

Курас Іван Федорович (1939-2009),
віце-президент Національної академії
наук України, (Київ)

Волощук Октавіан Олександрович,
професор, терапевт, (1924-1981),
(Чернівці)

Кравець Аркадій Андрійович)
(1923-1980), доцент, педіатр,
(Чернівці)

Владковський Ігор Костянтинівич
(1924-2014), професор, терапевт,
(Чернівці)

Кафедра патологічної анатомії (1949–2017 р.)

1949р. Кафедра патологічної анатомії.
В центрі проф. М. Войно-Ясенецький. (Львів), проф. Чудаков, проф. Полонський

1967 р. Кафедра патологічної анатомії. Перший ряд: доц. П.Калинюк, д.м.н. М. Шперлінг, к.м.н. С. Ямпольська, Д. Зербіно, проф. М. Войно-Ясенецький, доц. А. Рудницька, к.т.н. Д. Логойда. (Львів)

1986 р. Кафедра патологічної анатомії
В центрі – Д. Зербіно, доцент Н. Доценко, А. Рудницька. (Львів)

1994 р. Кафедра патологічної анатомії. (Львів)
Перший ряд: (з права на ліво): Є. Ткаченко, В. Олефір, С. Ямпольська, Д. Зербіно, А. Рудницька, Д. Плахтін. Другий ряд: О. Гаврилюк, Т. Кондратець, Л. Найда, М. Куксенко, І. Грицина, Г. Суханович, А. Лобаненко, Я. Мерцало, Л. Підлісна, С. Ковешнікова, О. Ратич, М. Марчук, Г. Манжарова. Третій ряд: О. Сірій, Ю. Слець, Аюп, В. Пікус, Р.Фіялкевич, Л. Недодаєва, Л. Лукасевич, С. Томашова, В. Вовк, А. Бараненко. Четвертий ряд: О. Штабський, Ю. Бісярін, Ю. Поспішіль.

2001 р. Кафедра патологічної анатомії (Львів)

1 ряд: Т.Гудима, Д.Плахтін, А.Рудницька, Д.Зербіно, С.Ямпольська, Н. Доценко, А.Лобаненко 2 ряд: Г.Столяр, М. Куксенко, Х.Фещур, М.Серветник, Б.Рібун, І.Грицина, С.Томашова, О.Гаврилюк, Ю.Бісярін, В.Вовк, О.Павлів

2017 р. Кафедра патологічної анатомії (Львів)

1 ряд: Л.Волос, С.Томашова, Д.Зербіно, Ю.Поспішіль, А.Лобаненко 2 ряд: О.Гаврилюк, М.Серветник, І.Грицина, Ю.Бісярін, В.Вовк 3 ряд: С.Федевич, Л. Хемій, Р.Фаліон, М.Туркевич, М.Кузьмич, С.Громяк, Т.Марків, В.Вовк 4 ряд: В.Федьків, О.Бойко, Г.Бендус 5 ряд: О.Варивода, Т.Шип

Робочі моменти

1980 р. Біопсійна конференція (з права на ліво): Д.Зербіно, Д.Плахтін, М.Куксенко, В.Максимів, А.Рудницька, П.Шлапак А.Лобаненко. (Львів)

1983р. Консультування молодих науковців: Л.Січкоріз, О.Гаврилюк, О.Сірій.
(Львів)

1989 р. З аспірантом Л.Лукасевич (зараз в США) і помічницею Я.Мерцало

1999р. Початок роботи на новому електронному мікроскопі (зліва направо):
Ю.Бісярін, П.Дудаш, В.Вовк. (Львів)

Зустрічі з відомими людьми

1998 р. Зустріч в інституті В. Козявкіна з президентом Л.Кучмою - І.Держко, Б.Матолич, В.Козявкін. (Трускавець)

1998 р. Зустріч в інституті В. Козявкіна: Д.Зербіно, Б.Матолич, І.Держко, М.Хобзей, В. Козявкін, В.Балановський, Л.Кучма, О.Качмар, Г.Лунь, І.Маргосюк, С.Гордієвич. (Трускавець)

2002 р. З екологом академіком Ю.Туницею, автором «Екологічної Конституції Землі» (Львів)

2007 р. Розмова з М.Амосовим і акад. І.Трахтенбергом в перерві сесії НАН України (Київ)

2012 р. З президентом АМН України акад. А. Сердюком та вченим секретарем АМН членом-кореспондентом В.Міхневим (Київ)

2012 р. З академіком Ю.Кундієвим, директором Інституту медицини праці НАМН України (Київ)

2014 р. З астрономом академіком Я.Яцківим, директором «Головної астрономічної обсерваторії» (Київ)

2014 р. З академіком С.Комісаренко, директором Інституту біохімії НАН України (Київ)

2015 р. З інтервенційним хірургом, член-кореспондентом НАМН України
Ю. Соколовим. (Київ)

2015 р. З ангіохірургом, член-кореспондентом НАН України А.Руденко. (Київ)

2017 р. З хірургами стоматологами професором, член-кореспондентом НАМН В.Маланчуком і к.м.н. А.Рибачук (Київ)

2017 р. З академіком НАМН, професором О.Яворовським (Київ)

Зустрічі з колегами

1974 р. Після присвоєння звання *Doctora Honoris causa* Печського медичного університету ректору Львівського медичного інституту М.Даниленко; В.Андрюшенко, Д.Зербіно, В.Муха, ректор М.Даниленко, ректор Печського університету.
(м. Печ, Угорщина)

1981 р. З колегами — патологанатомами професорами С.Віноградовим (Сімферополь), А. Зінов'євим (Омск)

1981 р. З колегами патологоанатомами — професорами:
О. Ступіною (Київ), акад. М. Пермяковим (Москва), акад. Д.Саркисовим (Москва)

1983 р. З професорами Д. Бабляком (Львів), Л.Конопльовою (Київ),
О.Непомнящою (Ростов-на-Дону), А.Миловановим (Москва). (Львів)

1983 р. З професорами Л. Кактурським (Москва),
А. Лобаненко (Львів), А. Миловановим (Москва). (Львів)

1983 р. Захист А.Гуцула Перший ряд — проф. Я.Скляр (Львів) Другий ряд -
Д.Зербіно, професори - патологоанатоми Г. Автанділов (Москва), В.Прокопчук
(Чернівці) . (Львів)

1985р. З професором-анатомом
Б.Шуткою. (Івано-Франківськ)

1989 р. З професором
Ю. Виренковим (Москва),
(цикл «Клінічна лімфологія»). (Львів)

1989 р. З колегами: проф. І.Галанкіна (Москва), Д. Зербіно, доц. А.Копейкіна,
проф. В.Галанкін (Москва), І.Либа, доц. І.Солонинко, доц. Д.Плахтін. (Львів)

З учнями і колегами: доцент А.Найда, д.м.н. В.Стефанюк, доцент Д.Плахтін, доцент Л.Повідайло, професори - Ю.Кияк, Я.Боднар, М.Гнатюк (Львів, Тернопіль)

1989 р. З професорами-лімфологами Ю.Виренковим (Москва) і І.Яремою (Москва). (Львів)

1991р. З патологоанатомом - професором Б.Роздільським (Канада). (Львів)

1994р. З Омеляном Антоновичем,
українським громадським діячем (США).
(Львів)

1994 р. З патологоанатомом
професором Тетяною Антонович
(США). (Львів)

1996 р. Вітання Станіслава Лема з 75-річчям
О.Завадка, О.Луцик, С.Лем, Д.Зербіно. (Краків)

1997р. З патологоанатомом О.Войно-Ясенецькою (Одеса) і дружиною Аллою
Олексіївною вдова. (Львів)

1997 р. Презентація Університету. (Львів) З ветеранами Університету професорами Любомира Луцик (стоматолог) і Дмитро Луцик (терапевт), доцент А.Копейкіна.

1997р. Колеги по університету професори: М.Лоба (хірург), А.Петрух (хімік), Д.Макар (хірург), Є.Заремба (терапевт), І.Доценко (еколог). (Львів)

1997 р. I Польсько-українська конференція. Зустріч з патологоанатомом А.Хайдуком (Жешув)

1998 р. З колегами професорами Б.Штабським, М.Гжегоцьким, Я.Заблоцьким. (Львів)

1998 р. З колегами- патологоанатомами Донецька Л.Волос, І.Василенко, В.Шлоповим. (Одеса)

1998 р. Зустріч з польськими патологоанатомами С.Ляшенко, О.Гаврилюк, Л.Найда, В.Бобрьонюк, Д.Зербіно, А.Копейкіна, Ю.Бісярін. (Львів)

1998 р. З колегами - патологоанатомами
О.Гаврилюк, П.Дудаш, Б.Рібун. (Львів)

1999 р. З колегами-патологоанатомами професорами Т.Задорожною, О.Ступіною
(Київ), В.Шлоповим (Донецьк). (Київ)

2000 р. Виїздне засідання Комітету з питань гігієнічної регламентації (МОЗ України).
Зліва направо: проф. Б.Штабський, к.м.н. М.Коршун, к.м.н.Б.Кузьмінов, к.м.н.
Л.Краснокутська (Київ), проф. А.Шафран (Одеса), к.м.н.Н.Гончаренко, проф.
І.Трахтенберг (Київ), Д.Тимошина, проф. М.Гжегоцький, акад Д.Зербіно, к.м.н.
А.Горбань (Київ), (Львів)

2001р. Я.Боднар, К.Амосова- опоненти, дисертант І.Грицина, А.Копейкіна,
Д. Зербіно (Львів)

2002р. З колегами після конференції ензимологів: А.Терзов (Київ), професори: біохімік К.Веремеєнко (Київ), імунолог В. Чопяк (Львів), терапевт М. Швед (Тернопіль).

2005 р. Після засідання Вченої ради по захисту дисертації — професори: І. Михайлюк (Івано-Франківськ), С. Гичка (Київ), М. Гнатюк (Тернопіль), Д. Зербіно (Львів) П. Червяк (Київ), Я. Боднар (Тернопіль). (Львів)

2008 р. З колегами професорами в Музеї хвороб людини після засідання Вченої ради по захисту дисертації: І.Давиденко (Чернівці), М.Гнатюк (Тернопіль), Ю.Поспішіль (Львів), Т.Задорожна (Київ), Я.Боднар (Тернопіль). (Львів)

2008 р. В «Музеї хвороб людини» професор В.Туманський, доцент Л.Туманська (Запоріжжя), П.Кузик. (Львів)

2011 р. З професором-кардіологом
О.Барною. (Київ)

2012 р. З колегою доц. І.Гуцуком. (Рівне)

2013 р. Доктор Камі Башар (випускник університету) з дружиною (Палестина).
Д. Зербіно з дружиною. (Львів)

2017 р. З проректором з науково-педагогічної роботи професором Магльованим А. В. та проректором з лікувальної роботи професором Базилевичем А.Я.

2017 р. З проректором з наукової роботи професором Негрич Т.І.

Ювілеї

2001р. Ректор Б.Зіменковський вітає Д.Зербіно з ювілеєм (75 років) (Львів)

2006 р. Доц. О. Завадка і проф. О. Луцик вітають Д. Зербіно з ювілеєм (Львів)

2006 р. Професор В.Чоп'як вітає з ювілеєм (Львів)

2011 р. А.Лобаненко, А.Копейкіна (дружина) і С.Томашова вітають з ювілеєм (Львів)

2016 р. Привітання з ювілеєм від учнів і помічників: (зліва направо) Р. Жураєв, О. Зімба, О. Маляк, О. Ольхова, Д. Беш, О. Малик, М. Багрій, Н. Бродс (Львів)

2016 р. Презентація книги «Атлас. Патоморфологія. Гістологія» в Науковій бібліотеці Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького На фото зліва направо: Л. Волос, М.Надрага, Д.Зербіно, М.Багрій (Львів)

Конференції та з'їзди

1970 р. З колегами-патологоанатомами України на I з'їзді патологів На фото зліва направо: Є. Карпова, М.Ігнатов, А.Рудницька, О.Покотиленко, С.Ямпольська, Г.Безпалов, Д.Зербіно, П.Каалинюк (Донецьк)

1978 р. Акад. Струков з патологами України на VI Всесоюзному з'їзді патологоанатомів О.Ступіна, О.Фішбейн, Д.Зербіно, А.Самойлов (м.Іваново)

1981 р. III З'їзд патологоанатомів УРСР (Івано-Франківськ)
Перший ряд — А.Лукаsevич, Д.Зербіно, Т.Вороб'єва, А.Лобаненко, П.Червяк
Другий ряд — О.Фішбейн, А.Гасюк, В.Прокопчук, Ю.Поспішіль, В.Максимів, Д.Плахтін

1983 р. З професорами М.Лобю, Б.Шулутко, Д.Бабяком (Львів)

1995 р. На I з'їзді Ради греків зарубіжжя з М.Колле (Донецьк), академік А. Андронати (Одеса). (Греція, Солоніки)

1995 р. М.Колле (Донецьк), академік У. Мацука (Київ). (Греція, Солоніки)

1998 р. VI конгрес патологів України (Вінниця). Перший ряд: В.Шлопов, Н.Шлопова, О.Ступіна, А.Волос, Д.Зербіно, О.Решетнікова, К.Галахін, В.Терещенко, ректор Вінницького медуніверситету В.Мороз, П.Червяк, М.Андрєєв, А.Яковцова, О.Хмельницький, А.Романенко, В.Сильченко

2001 р. На VII національному конгресі кардіологів (Дніпропетровськ) з професорами О.Жаріновим (Київ) та М.Яблунчанським (Харків)

VII Конгрес Патологів України
8-10 жовтня 2003р.
Івано-Франківськ
(м. Яремче, санаторій "Яремче")

2003р. В першому ряду: І.Михайлюк (Івано-Франківськ), А.Даниленко (Одеса), Я. Боднар (Тернопіль), А.Яковцова (Харків), А.Ступіна (Київ), Т.Задорожна (Київ), М.Андреев (Київ), Д.Зербіно (Львів), К.Галахін (Київ), П.Червяк (Київ), В.Шлопов (Донецьк), В.Туманський (Київ), Л.Туманська (Запоріжжя)

IX Конгрес Асоціації патологів України
«Актуальні проблеми патології»

2013р. Перший ряд: С. Гичка, М. Андреев, А.Романенко, Д.Зербіно, П. Черв'як, О. Решетнікова, В. Марковський, В. Діброва, І. Василенко, О. Дядик

Нагороди

1997 р. Д.Зербіно вручає пам'ятну медаль кафедри послу Греції Дмитрісу Контумасу. Посередині — речниця посольства О.Терзова (Львів)

2002 р. Президент А.Кучма вручає Д.Зербіно Державну премію України (Київ) в першому ряду: академіки В. Цимбалюк, В. Грищенко

2000 р. Прем'єр- міністр Греції А.Папандреу та посол Греції Д.Контумас вручає почесну відзнаку Греції Д.Зербіно (Київ)

2000 р. «Міністр іноземних справ Горгос А. Папандреу зверщує ПОЧЕСНЕ ВІДЗНАЧЕННЯ пана Дмитра Зербіно академіка, директора Інституту клінічної патології Медичного університету Львова за його багаторічний науковий внесок Афіни, лютий 2000»

2009 р. Міністр МОЗ Князевич вручає Д.Зербіно орден «Святого Пантелеймона»
(Львів)

Відпочинок в Конча-Заспі з акад. І.Трахтенбергом, проф. М.Маньковським і проф.
І Карабань

ДМИТРО ЗЕРБІНО – ЖИТТЯ, ПРИСВЯЧЕНЕ НАУЦІ
(до 90-річчя від дня народження)

Біобібліографія вчених України

Тираж здійснено у друкарні
Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького
79010, м. Львів, вул. Пекарська, 69

Формат 70×100/16. Папір офсетний.
Гарнітура: таймс. Умовн. друк. арк. 14,95
Тираж 300 прим.

